

ПЛАС

СРПСКИ

ДНЕВНЕ НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

1
ИЗДАЊЕ

КАРАЦИЋ РАЗГОВАРАО СА
КОШТУНИЦОМ

ПРОТИВ АВНОЈСКИХ ГРАНИЦА

● По завршетку разговора Коштуница је изнио став ДСС да питање постављања међународних посматрача на границу СР Југославије и РС не представља питање за себе него се ту ради о утврђивању границе са којом се ова странка не може, како је рекао, никада и нипошто помирити

Страна 2.

БАЊА ЛУКА, 17. И 18. СЕПТЕМБАР 1994. ГОДИНЕ • БРОЈ 7462, ГОДИНА LII • ПРИМЈЕРАК 50 НОВИХ ПАРА

ОБИЉЕЖЕНА ТРОГОДИШЊИЦА ФОРМИРАЊА
16. КРАЈИШКЕ МОТОРИЗОВАНЕ БРИГАДЕ

КАЛИЛИ СЕ У БИТКАМА

● Скромно али свечано борци ове легендарне јединице којом командује потпуковник Владо Топић заједно са гостима подсетили су се на прве дане ратовања, прелазак Саве, борбе за коридор и обиљежили дан на који је, прије три године ова јединица настала

Страна 4

ДР СРЂА ТРИФКОВИЋ
— ПОЛИТИЧКИ
ИЗВЈЕШТАЈ СА
ПУТА ПО САД
И КАНАДИ
КРАЈЊИ ЦИЉ
АМЕРИЧКЕ
ПОЛИТИКЕ НА
БАЛКАНУ

ПОРАЗ СРБА ЗАУВИЈЕК

● Стратегија и тактички потези САД, који из ње слиједе, условљени су чињеницом да се амерички центри моћи не могу задовољити ниједним исходом који би био мањи од коначног политичког циља, то јест од свеопште српске катастрофе

Страна 10

ДОКУМЕНТИ:

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
ИНТЕРПЕЛАЦИЈЕ
КОЈУ ЈЕ
ПОСЛАНИЧКА
ГРУПА ДЕПОСА
УПУТИЛА
ВИЈЕУ ГРАЂАНА
САВЕЗНЕ СКУПШТИНЕ

ПРОТИВ ИНТЕРЕСА СРПСКОГ НАРОДА

● Савезна влада се понаша као инструмент тзв. међународне заједнице и уводи санкције према РС ● Умјесто да у тешким историјским околностима охрабрује и уједињује народ влада га деморалише и разједињује ● Савезна влада знатно ослабила преговарачку позицију српске стране и охрабрила српске непријатеље

Страна 2

БЛОКАДА СРЈ ДОВОДИ У ПИТАЊЕ
ЈЕСЕЊУ СЈЕТВУ

ОЈ, ДОДОЛЕ, ПРЕКО ДРИНЕ!

● Око 93 одсто обрадивих површина у Републици Српској у приватном посједу ● Ове јесени планирано је да се засију 92 хиљаде хектара ораница ● Влада одобрила кредитирање пољопривредних произвођача, по ком ће се финансирати 30 одсто од директних трошкова сјетве, а биће и попушта приликом куповине нафте

Страна 3.

ПРЕДСТОЛИ ЛИ АГРЕСИЈА ХРВАТСКЕ
НА РЕПУБЛИКУ СРПСКУ КРАЈИНУ?

(НЕ)МОЋ ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ

● Међусобна искључивост политичких стратегија двије државе, немогућност постојања тих држава једне поред друге на тим просторима, односно њихова међусобна искључивост те општа нервоза унутрашњег јавног мњења које се стално подгријава званичном државном пропагандом - три су основна мотива Хрватске за евентуални напад на РСК ● Основана је мини контакт - група (САД, Русија, УН и Европска унија) која би требало да изради план за глобално рјешење хрватске кризе ● Анализа указује на то да би евентуална агресија на РСК била скупа, ризикантна и неизвјесна авантура па све снаге треба усмјерити на политичко рјешење овог проблема

Страна 6.

КУЛТУРА

РАЗГОВОР С ПОВОДОМ:
ЈОВАН АДАМОВ,
РУКОВОДИЛАЦ
МУЗИЧКЕ
ПРОДУКЦИЈЕ ТВ
НОВИ САД

ШЕЧИЈИ СВИЈЕТ У НОТАМА

БАЊА ЛУКА:
РЕОРГАНИЗАЦИЈА
ЛИКОВЊАКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ДРУГО ПА МУШКО?

СВИЈЕТ КЊИГЕ

ОД ГОЛОГ ОТОКА ДО ОРВЕЛА

СРПСКО САРАЈЕВО

НОВЕ КЊИГЕ ДОМАЊИХ АУТОРА

УЧИМО СРПСКИ

КО ВИЈЕ НИ ЗА ШТА, ТАЈ ВИЈЕ ЗА ВИЈТА

Стране 11. и 12.

ФРУКТОНА

БАЊА ЛУКА

"КРАЈИНА ОСИГУРАЊЕ" ДД

БАЊА ЛУКА

КАРАЦИЋ РАЗГОВАРАО СА КОШТУНИЦОМ

ПРОТИВ АВНОЈСКИХ ГРАНИЦА

● По завршетку разговора Коштуница је изнио став ДСС-а да питање постављања међународних посматрача на границу СР Југославије и РС не представља питање за себе него се ту ради о утврђивању границе са којом се ова странка не може, како је рекао, никада и нипошто помирити

САРАЈЕВО, 16. септембра (СРНА) — Председник Републике Српске Радован Караџић, са највишим државним руководиоцима. Јуче је на Палама разговарао са председником Демократске странке Србије

Др Војислав Коштуница: Једнаки услови за све у бившој БиХ значе трајан мир

Војиславом Коштуницом, о односима између СР Југославије и РС, последице пристанка Савезне владе да се на границу између ових српских држава поставе међународни посматрачи.

По завршетку разговора Коштуница је изнио став ДСС-а да питање постављања међународних посматрача на границу СР Југославије и РС не представља питање за себе, него се ту ради о утврђивању границе са којом се ова странка не може, како је рекао, никада и нипошто помирити.

„Посјета делегације ДСС-а има за циљ да се изгради солидарност са нашим народом у РС и подршка државотворној и демократској свјести српског народа“, рекао је Коштуница.

ПОТПУНО САГЛАСЈЕ

Говорећи о мапама контакт-групе Коштуница је истакао да је трајан мир у бившој БиХ могућ само ако се обезбиједи једнаки услови за све, односно да српски народ мора има-

ти оно право на самодређење које имају и други народи са простора бивше Југославије.

„И када је ријеч о територијалним рјешењима и о одсуству једне понуде којом би се РС конституисала као државна целина која би се на најчвршћи начин могла повезивати са СР Југославијом, ми не можемо бити задовољни“, био је категоричан Коштуница.

Председник ДСС-а, је нагласио да се српски народ не може помити са границама авнојске Југославије и да мора мирним средствима тежити стварању своје државе.

Изражавајући задовољство посјетом председника ДСС-а, председник Караџић је истакао да је сагласност између ове странке и вођства РС постојала и прије овог сусрета и у погледу националног питања и у погледу потребе за „слободним демократским развојем слободног српског друштва“.

„Сада, кад је дошло до драматичног обрта, наша браћа из ДСС-а су нашла за потребно да, уз подршку коју су нам пружали у редовном парламентарном и политичком дјеловању у Србији, добијемо и подршку у форми посјете и размијене мишљења, нагласио је Караџић.

Говорећи о блокади коју је СР Југославија увела против РС, Караџић је истакао да су се они Кошту-

Др Радован Караџић: Сагласност у погледу националног питања

ембарго, када то нико у свијету од ње није ни очекивао ни тражио.

НЕРАЗУМНИ ЕМБАРГО

Простор РС представља око 25 одсто привредног простора Југос-

Гори двадесетак фабрика не ради због недостатка сировина и полуфабриката из производних капацитета са обе стране Дрине.

Према његовим ријечима, потпуно је неразумно да Југославија, која је блокирана са свих страна, својеволно затвори једину преосталу границу према РС.

„Југославија је поступила чаршће него свијет према њој, укидајући телекомуникације према РС и чинићи много више у блокирању Републике Српске него што се у јавности зна. РС ће бити присиљена да наметне санкције према муслиманима, ако СР Југославија буде одржала економске санкције против РС, јер од увођења блокаде само 10 одсто од раније хуманитарне помоћи пролази границу“, - рекао је Караџић.

Караџић се сложио са ставом Коштунице да је у политичком животу српских држава потребна одређеност да се у једној нормалној политичкој борби иде ка демократском расплету догађаја и ка просперитету српског друштва и државе.

„У том смислу мислим да је ова посјета дошла у право вријеме“, подвукао је Караџић.

Он је закључио да сарадња између СР Југославије и РС мора да се настави, јер све мјере на Дрини, које би бирократија обје државе могла да уведи, неће значајно ништа пошто „духовне везе и сагласја унутар српског народа пролазе све баријере. Тако ће бити и са овим ембаргом“.

Замољен да прокоментарише позив председника Демократске странке Зорана Ђинђића да РС каже „да“ плану контакт-групе, Караџић је рекао да Ђинђић није правилно интерпретиран.

На новинарско питање да ли је берлински самит контакт-групе промијенио нешто у односу РС према мапама, Караџић је оцијенио да се тај састанак није бавио РС него Југославијом, а у сегменту мапа контакт-група није ништа промијенила, због чега се став РС није промијенио.

„Ми нисмо одбацили мировни процес и мировни програм контакт-групе, а покушали смо да разговарамо и о неким процентима и да иђемо неки рјешење“, рекао је председник РС.

Он је истакао да руководство РС не мора да прихвати мапе, тим прије што их је народ потпуно одбацио на референдуму, па међународна заједница не може да очекује да ће неко у РС да их прихвати.

„Свијет може само да жели наш пораз, али треба да оцијени да ли је у том случају за Европу добро да у њеном средишту постоји исламска држава“, закључио је Караџић.

ДА СЕ СЦЕНАРИО НЕ ПОНОВИ

ПАЛЕ, 16. септембра (СРНА) — Председник Демократске странке Србије др Војислав Коштуница изјавио је данас на конференцији за новинаре на Палама да „ниједно мировно рјешење, које укључује ембарго СР Југославије против Републике Српске, за ДСС није прихватљиво“.

„Натојћемо на све начине да се том ембаргу супротставимо и докажемо његову апсурдност“, рекао је Коштуница.

„Национална политика треба да се води на један демократски начин — кроз демократске институције. Када је ријеч о СР Југославији и Србији, ту има неких потешкоћа које се састоје у томе што је демократска легитимност постојећих институција спорна, а чак се ни у оквиру таквих институција не доносе одговарајуће одлуке“, упозорио је Коштуница.

Он је објаснио да су неке од битних одлука, које се тичу националног опстанка, као што је она о прекиду политичких и економских односа између СР Југославије и РС,

сагласили да је Југославија била присиљена да уведи војну и политичку блокаду, али да је потпуно неразумно да се уводи и економски

донијете и мимо тих демократски спорних институција, јер су у њихово име говорили појединци.

„Желим да скренем пажњу на то јер се плашим да се сличан сценарио припрема и за Републику Српску Крајину, гдје је ситуација још тежа“, додао је председник ДСС.

Осврћући се на забрану кретања руководству РС по СР Југославији, Коштуница је подсетио да „у Декларацији Уједињених нација из 1948. године стоји да сваки човек има право да изађе из своје земље и врати се у њу“.

„Код нас, у једној те истој земљи, неко не може да пређе једну ријеку и да се поново врати натраг. Запрешан сам и осрамоћен пред том чињеницом“, додао је председник ДСС.

Он је истакао да се ДСС залаже за праведан и трајан мир а да план контакт-групе уноси нестабилност у односе на овим просторима.

„За ДСС главни правац политичког дјеловања и неку врсту моралне опсесије представља укидање ембарга СР Југославије против РС“, рекао је Коштуница.

лације и изјавио је да ће она претрпјети знатну економску штету - сматра Караџић, илуструјући то податком да већ сада у Србији и Црној

„ГЛАС СРПСКИ“ ДНЕВНЕ НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
в.д. главни и одговорни уредник Мило МЛАЂЕНОВИЋ

ИЗДАЈЕ И ШТАМПА ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„ГЛАС СРПСКИ“, Ул. СКЕНДЕРА КУЛЕНОВИЋА 93, БАЊА ЛУКА
в.д. директор предузећа Горан МИЈАТОВИЋ

Оснивач листа је Народна скупштина Републике Српске. Први број „Гласа“ изашао је као орган НОП-а за Босанску крајину у Жупици крај Дрвара, 31. јула 1943. године. Од 8. фебруара 1983. године „Глас“ излази као дневни лист.

Од 15. септембра 1992. године излази као дневни лист Републике Српске. Указом Председника Републике Српске од 8. јануара 1994. године лист „Глас српски“ одликован је Орденом Његоша првог реда.

Редакција-телефон: главни и одговорни уредник 12-032, деск 12-078, 12-084, дактилографи 12-004, телефакс 11-769.

Спортска рубрика у Улици Веселика Маслеше 28, телефон 12-852, телефакс 12-840.

Огласно у Улици Веселика Маслеше 28, други спрат, телефони 12-844 и 12-848. Шеф плесмана 12-143. Рукописи се не враћају.

Телефони Јавног предузећа „Глас српски“, централа (078) 12-414. Директор предузећа 11-859 и 12-283, телефакс 12-283, директор штампарнице 12-326.

Дневне уплате на жиро-рачуни бр. 30500-801-0-12458 код СДК Бања Лука. Уплате на девизни рачун бр. 30500-820-71000-522 код Бањалучке банке ДД Бања Лука.

КОПИЈУ УПЛАТНИЦЕ ЗА ПРЕПЛАТУ ПОСЛАТИ НА ОГЛАСНО.

Рјешењем Министарства информација Републике Српске бр. 01-413/93 лист је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 35.

На основу тарифе пореза на промет тарифни број 8 тачка 1 под 13 на дневне новине „Глас српски“ порез на промет плаћа се по столи од 3 одсто („Сл. гласник Републике Српске“ бр 15/92).

БЛОКАДА СРЈ ДОВОДИ У ПИТАЊЕ ЈЕСЕЊУ СЈЕТВУ

ОЈ, ДОДОЛЕ, ПРЕКО ДРИНЕ

● Око 93 одсто обрадивих површина у Републици Српској у приватном посједу ● Ове јесени планирано је да се засију 92 хиљаде хектара ораница ● Влада одобрила кредитирање пољопривредних произвођача, по ком ће се финансирати 30 одсто од директних трошкова сјетве, а биће и попушта приликом куповине нафте

БАЊА ЛУКА. 16. септембра - Сјетву пољопривредних култура ове јесени ће као никад до сада пратити изузетно велики проблеми. Производња хране у рату, ионако суочена са потешкоћама, додатно је оптерећена блокадом коју су увеле Црна Гора и Србија према нашој републици. Из југословенских фабрика стизало је вјештачко ђубриво и хемијска средства за заштиту биља. Преко Србије је стизало гориво. Блокада је све то зауставила. Гориво и вјештачко ђубриво су још велике непознанице овогодишње сјетве. Колико и како ће се снаћи пољопривредни произвођачи, остаје да се види.

ПЛАН „НОСЕ“ СЕЉАЦИ

Око 93 одсто обрадивих површина у Републици Српској у приватном је власништву. План сјетве за ову годину највише се „ослања“ на ситне пољопривредне посјеле, на којима ће се газде сналазити, користити сточну вучу и органско ђубриво. Међутим, тај кључ рјешења проблема неће се моћи примјењивати на државним, великим парцелама, гдје једино моћни комбајни могу обавити пољопривредне послове. „Не очекујемо неку велику помоћ ни од стране међународних хуманитарних организација, ни од наших пријатеља из Србије. Дакле, морамо то сами урадити“, рекао је Боривоје Сендић, министар за пољопривреду, шумарство и водопривреду у Влади Републике Српске.

Сјетва у Новој Тополи (архивски снимак)

Значи, биће потребно добро заврнути рукаве и сналазити се како ко зна и умије. Јер, и производња хране је друга страна фронта, а свима је јасно да гладан народ и гладни војници не могу дуго носити пушку.

Ове јесени планирано је да се засију око 92 хиљаде хектара ораница у Републици. Око 78 хиљада хектара обрадивих површина треба засијати пшеницом и ражи, а остатак ће се наћи под јечмом, зоби и краним биљем - каже Ђоја Арсенић, помоћник министра за пољопривреду.

СЈЕМЕНА ЗА СВЕ ОРАНИЦЕ

Пољопривредни институт у Бањој Луци произвео је довољно сјемена да подмири све потребе Републике. И у бољим данима наше сјеме се сијало на око 60 одсто површина, док је оних преосталих 40 процената стизало из Војводине - истиче Војин Мејкић, директор Пољопривредног института.

Из новосадског Пољопривредног института стигла је вијест да ће Републици Српској, упркос ембаргу, и ове јесени обезбиједити сјеме за сјетву пшенице и озимог јечма, квалитетом и количином као и ранијих година.

Са сјетвом се негдје већ кренуло. На Пољопривредном добру „Младен Стојановић“ из Нове Тополе горива има за сјетву уљане репице. Гориво кошта четири динара. Када ће оно по

повољнијој цијени стићи пољопривредницима под великим је упитником. А вријеме не чека пољопривреднике.

Љиљана БОЖИП

ГОРИВО И ЂУБРИВО У МРЕЖИ БЛОКАДЕ

Влада је одобрила план кредитирања пољопривредних произвођача, по ком ће се финансирати 30 одсто од директних трошкова јесенје сјетве, а према нашим процјенама то је 180 динара по хектару сјетвене површине. Распорјела ће се вршити у четири наврата. По 30 одсто одобрених средстава даће се у септембру и октобру, а по 20 процената у новембру и децембру - објашњава Ђоја Арсенић.

Уз то, треба спровести у живот и владину одлуку којом се пољопривредницима омогућава куповина 10 литара горива по хектару по регресивној цијени, која не би смјела бити виша од 1,5 динара. Осим тога, ради се и на томе да се нађу извори финансирања и начин набавке минералног ђубрива, бар за прихрану усјева.

Вјештачко ђубриво треба да набаве предузећа која се баве прометом пољопривредног репроматеријала. Једно од највећих предузећа те врсте у Републици Српској је „Агрокрајина“ из Бање Луке, која тренутно има тридесет - четрдесет тона вјештачког ђубрива на лагеру. Међутим, сазнали смо да је ово предузеће давно платило новосадском „Агрохему“ за 500 тона вјештачког ђубрива, које због блокаде не може доћи до њива.

Стручњаци Пољопривредног института савјетују да се сјетва ипак обави, у што је више могућој мјери, а да се прихрањивање и заштита обаве касније. У прошлој сјетви тако су урадили на парцелама ПД „Младен Стојановић“ из Нове Тополе и били су задовољни приносима.

Колико је практично урађено на терену, односно колико су успјешно обављене припреме за сјетву, изгледа да је зависило од снажељ-

ности домаћина, и у приватном и у друштвеном сектору.

ТРЕБА ЗНАТИ И УМЈЕТИ

На ПД „Младен Стојановић“ планирају да засију 660 хектара уљане репице, 1.555 хектара соје, 1148 хектара пшенице и 800 хектара јечма. Руководи људи и стручњаци овог добра захваљујући само својим напорима да се реализује план сјетве, обезбиједили су да, уз то што завршавају све остале послове на добру, крене на вријеме сјетва уљане репице. Од прошле године производња на овом добру се, кажу пољопривредни стручњаци, повећала за сто одсто, а кад је ријеч о сјеменима крмног биља, пшенице и још неких производа за 150 процената.

ПД „Мотајица“ из Српца располаже са око двије хиљаде хектара обрадивих површина. Прошле године није било ништа засијано, ако се изузму соја и сточни грашак, који су се нашли на укупно 300 хектара. Неколико пута су се састајали стручњаци на Бардаци да би покренули производњу „мртво море“ у Мотајици. Без успјеха. План ове јесени је био да се засије хиљаду хектара пшенице. Међутим, тешко да ће бити ишта од тога. Овдје још нису почели ни са припремама, а камоли са реализацијом зиртваног. А услови производње су једнаки за све. Ко зна, зна, а ко не зна...

БАЛИЈСКА ОФАНЗИВА КОД КОЊИЦА

ПОМАЖУ И МИРОВЊАЦИ

● Против српских снага дјеловао и малезијски батаљон Унпрофора

БИЛЕПА. 16. септембра (Танјуг) — Жестоке борбе код Коњица настављене су и данас, четвртог дана балијске офанзиве, саопштила је команда Херцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

Посебно жестоки окршаји су у подручју Бијела, Борака, Главатичева и Калиновика.

Комплетном том линијом ратовало се до касно у ноћ и настављено јутрос, а балијским јединицама пристижу знатна појачања из Коњица и Бијелина, саопштила је Команда Корпуса.

Такође је саопштено да је погинуо један старјешина ВРС, чије име није објављено, и да су четири борца лакше рањена.

Најновији извјештаји с терена говоре да је српска војска успјела да помјери муслиманске јединице с појединих тактички значајних тачака с којих успјешније одбија њихове нападе.

Команда Херцеговачког корпуса саопштила је да се малезијски батаљон Унпрофора у борбама код Коњица у протекла 24 часа сарптао на страну муслимана, помажући им отворено у борби против српске војске.

„Плави шлемови“ из Малезије у потпуности су занемарили мировну функцију, упозорили су српски извори.

ПОЗИВ МУСЛИМАНКАМА НА ДОБРОВОЉНУ ВОЈНУ ОБУКУ

МУП КРШИ ЗАКОНЕ КУРАНА

● Травнички огранак Исламске заједнице од највиших политичких и војних органа у Сарајеву тражи да преиспитају одлуку МУП-а и о њој дају званични став

КОТОР—ВАРОШ. 16. септембра (СРНА) - Огранак Исламске вјерске заједнице у Травнику осудио је синоћ позив муслиманског министарства унутрашњих послова женама старим од 19 до 27 година са територије биешке БиХ под муслиманском контролом да се јаве на добровољну војну обуку, а потом буду распоређене у јединице муслиманске војске.

У саопштењу које је примио муслимански радио у Травнику, истиче се да су челници муслиманског МУП-а погазили законе Кур'ана и ставили се на страну „безбожничке клике и фаланге“.

Травнички органи ИВЗ од највиших политичких и војних органа муслиманских власти у Сарајеву тражи да преиспитају ову одлуку МУП-а и о њој дају званични став.

РИСТО ЂОГО САХРАЊЕН НА ГРОБЉУ ЈАХОРИНСКИ ПОТОК

ПОЧАСТИ ЛЕГЕНДИ СРПСКОГ НОВИНАРСТВА

САРАЈЕВО. 16. септембра (СРНА) — Уз три почасна плотуна и по православним обичајима, уз око хиљаду учесника тужне поворке, јуче је на гробљу Јахорински поток на Палама сахрањен Ристо Ђого, легенда српског новинарства, главни и одговорни уредник Српске телевизије Републике Српске, који је у ноћи између петка и суботе, 9-10. септембра трагично завршио живот у језеру на Дрини, код Зворника.

Сахрањен су, поред чланова породице преминулог Ђоге, родбине, пријатеља и колега, присуствовали председник РС Радован Караџић, са супругом, председник Народне скупштине РС Момчило Крајишник, више министара, истакнутих јавних и културних радника.

Посљедњи поздрав од колега са Српске телевизије упутио је Илија Гузика, главни уредник Српске радиотелевизије, у име државних органа РС од покојног Ђоге опростио се министар информација у Влади РС Мирослав Тохољ, а у име слушаца радија добојске регије Миленко Глигорић, директор Радио-Добоја.

Ђого је рођен 1956. године у Калиновику, а од друге године живота до почетка рата живио је у Сарајеву, гдје је завршио студиј журналистике.

Као студент радио је у омладинском листу „Наши дани“. По завршетку студија, 1978. године, запослио се на Радио-Сарајеву, у редакцији актуелно-информативног програма, гдје га је рат затекао на дужности главног уредника овог програма.

У априлу 1992. године, као стални дописник Радио-Београда и повремено извјештач београдске телевизије са Пала, Ђого, са неколицином колега из Сарајева, учествује у оснивању Српске новинске агенције СРНА и Српског радија, а недуго затим један је од оснивача Српске телевизије, гдје је посебно остао запамћен као духовити водитељ најгледанијег „Дневника у три српске државе“.

ДУЖ ЛИНИЈА РАЗДВАЈАЊА

НЕПРИЈАТЕЉ И

ДАЉЕ НЕ МИРУЈЕ

● На већини ратишта, посебно у ширем региону Добоја, несмањеном жестином настављена офанзивна и провокативна дејства балијских формација ● Уз снажну артиљеријску подршку обновљен пјешадијски напад непријатељских снага на западном дијелу возућког ратишта ● Балијски снајпериста тешко ранио српског борца у Вруцима ● Балијска пјешадија покушала из Бутмира да пробије српске линије одбране на подручју Илице ● Настављена непријатељска офанзива на коњичком дијелу херцеговачког фронта ● Припадници петог корпуса извели пјешадијски напад на грмушко-грабешки плато

БАЊА ЛУКА, 16. септембра — Балијске снаге и даље не мирују, већ на већини ратишта, а посебно у ширем региону Добоја несмањеном жестином настављају са офанзивним и провокативним дејствима према српским одбрамбеним положајима и насељима, саопштила је Информативна служба Првог крајишког корпуса ВРС.

Балијске снаге на озренско-возућком фронту, пореднасилних извиђања, изводиле су и интензивна офанзивна дејства, гдје су, уз снажну артиљеријску подршку, обновиле јак пјешадијски напад у намјери пробоја кроз српске линије одбране у рејону Каменичке Премети, на западном дијелу возућког ратишта. Српске снаге су, након десетоминутне жестоке борбе и без губитака у својим редовима, балијски напад одбиле, а његове снаге присилиле на повлачење. У исто вријеме противник је на истој страни ратишта из правца Подволујака извео снажан минобацачки напад на српске положаје у рејону Паљеника, али без већих посљедица по српске јединице. На озренском ратишту најчешће су извођена пјешадијска дејства по положајима југозападном и сјевероисточном подручја Озрена, док је на српско насеље Јошаву, на лијевој обали ријеке Спрече, испљено више минобацачких пројектила калибра 120 мм, срећом без посљедица по мјештани овог насеља.

Непријатељ је офанзивно дјеловао и на требавском ратишту. Најприје је уз подршку минобацача и ручних бацача, јаким пјешадијским нападом, покушао пробити српске линије одбране у рејону Пањика и Брезика, на јужном дијелу ратишта, а потом је са Виса минобацачким пројектиlima калибра 82 мм угрожавао српска насеља у рејону Скиповца Горњег. Ватром из пјешадијског и противавионског наоружања нарочито у вечерњим и ноћним часовима, уз повремене пројектиле из минобацача 80 и 82 мм, нападао је и на положаје у рејону Станић Ријеке и Комаревца, источно од Добоја.

ПРИПРЕМЕ ЗА НОВУ ОФАНЗИВУ

На добојском фронту противник се углавном орлашавао пјешадијском ватром дуж линија раздвајања, посебно по положајима западно и југозападно од Добоја. У неколико наврата је, без озбиљнијег угрожавања српске линије одбране, дејствовао и тромблонима и ПАТ-ом.

Са Крижа, Стражбе и Округлог камена отворана је ватра из пјешадијског наоружања по положајима и насељима сјевероисточног дијела теслићког ратишта, али без икаквих ефеката и без одговора српских бранилаца.

Током посљедња 24 часа регистрована су уобичајена провокативна дејства балијских снага из правца Прусца, као и из рејона Кика, Виса те Великог Шиљковца. На овом дијелу ратишта је уочено све интензивније прегруписавање и довлачење свјежих непријатељских снага, које се највећим дијелом концентришу у рејону Дрветина.

Припадници тзв. армије БиХ су провокативно дејствовале из правца Сечева, као и из рејона Влашке Громиле, али без већих посљедица по српске одбрамбене положаје. Осим тога, непријатељ је отварао ватру по српским одбрамбеним положајима и из правца Дуга и Јаворка. Српска страна углавном није имала потребе да узвраћа на непријатељску ватру.

Балијски снајпериста са Стојчевачког шиља синоћ је тешко ранио једног српског

борца у Вруцима — јавио је дописник СРНЕ из Воغوшће, позивајући се на локалну команду српске Војске.

Јутро на сјеверном и сјеверозападном дијелу сарајевског ратишта, на подручју Илице, Воغوшће и Рајловца, протиче мирно.

Балијска пјешадија из Бутмира ноћас је покушала пробити српске линије одбране на Илици, а јака ватра отворана је и по иличанском Дому здравља.

Напад је одбијен без жртава међу српским борцима.

И ноћас је уочено кретање већег броја балијских војних возила преко Игмана, што у Команди Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске тумаче као припреме за нову офанзиву на овом дијелу сарајевског ратишта.

Дејство балијске снага на оловско-кладањском ратишту из пјешадијског и противавионског наоружања ноћас и јутрос била су најизраженија по српским положајима и цивилним циљевима у Оловским лукама.

Повремених провокација било је и на осталим дијеловима разграничења.

Српски борци, међу којима није било повријеђених, нису узвраћали.

Посљедњих дана балије су интензивирале извиђање српских положаја, што је предраднава припрему нових офанзивних дејстава, саопштавају војни извори на Сокоцу.

Настављајући офанзиву на коњичком дијелу херцеговачког фронта, под називом „Слобода 94“, балијске снаге су јуче из свих врста пјешадијског оружја и артиљеријског оруђа засипале положаје српских бораца у рејонима Бијеле, Борака, Љубине и Главатицева — сапштила је синоћ Информативна служба Херцеговачког корпуса Војске Републике Српске (ВРС).

Сви напади су одбијени, а борци Херцеговачког корпуса успјели су да поврате неке од положаја који су напуштени прије три дана.

МУНИЦИЈА ПАДОБРАНОМ ПЕТОМ КОРПУСУ

Приликом повлачења балије су иза себе оставиле велики број својих погинулих војника, а међу њима је пронађено и тијело црнаца-плаћеника, са ознакама тзв. армије БиХ.

На горажданском дијелу херцеговачког ратишта балијске снаге су из противавионског наоружања дејствовале према српским положајима у подручју Осаница, Иловаче и Решетнице.

Припадници петог (бохаћког) корпуса, полалног Алији Изетбеговићу, јуче су, уз артиљеријску подршку, извели пјешадијски напад из правца Черлија, Винице, Покоја и Брековице на српске положаје на грмушко-грабешком дијелу бихаћког ратишта — саопштила је Информативна служба Другог крајишког корпуса.

Српски борци су напад одбили без губитака у својим редовима, а балијске војнике вратили на почетне положаје.

Балијски војници су јуче први пут на овом ратишту са лијеве обале Уне по српским положајима дејствовали савременим противоклопним оруђем типа „фэгот“, француске производње, које су овдашњим балијским формацијама, како се претпоставља, допремили припадници француског батаљона УНПРОФОР-а, стационарног у Цазинској крајини.

Српски војни извори истичу да је око 12 часова неидентификовани транспортни авион падобранима петом корпусу доставио нову количину муниције.

ОБИЉЕЖЕНА ТРОГОДИШЊИЦА ФОРМИРАЊА 16. КРАЈИШКЕ МОТОРИЗОВАНЕ БРИГАДЕ

У команди Другог батаљона 16. КМБ

КАЛИЛИ СЕ У БИТКАМА

БАЊА ЛУКА, 16. септембра — Иза њих сутригодина ратовања Иза њих остаје слобода. Они су дио славне „гарве“ Шеснаесте крајишке бригаде.

Други батаљон ове славне јединице, њен Инжењеријски батаљон и Лаки артиљеријски дивизион ПВО, недавно су скромно прославили свој дан-дан формирања. Скромно и свечано борци и њихови команданти, заједно са гостима подсетили су се на прве дане ратовања, препазак Саве борбе за коридор.

Борбе на првој линији фронта Другог батаљона, Инжењеријског батаљона и Лаког артиљеријског дивизиона ПВО том приликом посјетили су **мр Рајко Касагић**, народни посланик Републике Српске и предсједник Извршног одбора општине Бања Лука, као и представници неколико бањолучких предузећа.

О ратном путу Другог батаљона Шеснаесте крајишке моторизоване бригаде говорио је њен командант, мајор **Слободан Никковић**:

— Шеснаеста бригада је у рату стасала, а ми заједно с њом Кренули смо од Западне Славоније. Ти први дани су уједно и најтеже дани ратовања. Калили смо се из битке у битку. Спремно дочекали смо непријатеља. И када смо на истом задатку, бранили српски народ и границе Републике Српске — каже мајор Никковић.

Ни борци Инжењеријског батаљона ни Лаког артиљеријског дивизиона ПВО времена за славање нису имали, јер непријатељ непрестано напада.

Командант Лаког артиљеријског дивизиона ПВО мајор **Милорад Маџура** пожелио је својим борцима много среће и ратног успјеха.

— Рат није завршен, пред нама су још многе битке, ваља нама војевати — нагласио је мајор Маџура.

И командант Инжењеријског батаљона мајор **Симо Милошевић**, обраћајући се својим храбрим јунацима, рекао је:

— Кренули смо 16. септембра 1991. године да помогнемо својој браћи у Западној Славонији. Учествовали смо у ослобађању села Човац, Врбовац, Доњи и Горњи Рајићи, Рожданик, Вођарица, Грабовоц, Пакденица — ауто-пут. У свим овим биткама на простору Западне Славоније инжењеријски батаљон је посебно радио на откривању и уклањању непријатељских минских поља, гредили смо склоништа за борбе, заклоне, осматрачнице, нове путеве, мостове... У јуну 1992. године, када је рат почео у бившој Босни и Херцеговини, учествујемо у ослобађању Јоховца, Которског, Кулине, Липе, Грчког Гробља, Бруснице, Свилаја, затим смо учествовали у ослобађању Брода, у бици за коридор... Кренули смо да отјерамо непријатеља и издржали смо. Пред нама је само један задатак: потући непријатеља, сачувати и одбранили вјековна огњишта и остати своји на своје — исткао је мајор Симо Милошевић, командант Инжењеријског батаљона.

Р. ШКОЊИЋ

Гости из Бање Луке обишли су прва линија фронта са командантом Другог батаљона мајором Слободаном Никковићем

ЖАИТИ У ОЧИ И НЕВАЗИЈЕ

СЕДРАС СПРЕМАН ДА СЕ БОРИ

САРАЈЕВО, 16. септембра (СРНА) — Командант хаићанске војске генерал Раул Седрас изјавио је синоћ да је спреман да се бори против америчких интервенциониста за слободу и независност Хаитија.

Према АФП-у, Седрас је ово рекао након што је амерички председник Бил Клинтон, у свом синоћњем обраћању јавности, позвао хаићанску војску да се повуче и препусти власт бившем

председнику Аристиду.

Клинтон је, том приликом, руководиству Хаитија поручио: „Ваше вријеме је истекло. Сада идите или ћемо вас силом отјерати“.

У интервјуу за америчку телевизијску кућу Си-Би-Ес, генерал Седрас је потврдио да, без обзира на изјаву и пријетње Вашингтона, неће отићи са Хаитија.

ХУНТА НАПУКЛА

● Према неким подацима потпуковник Франсоа сматра се заинтересованим за нагодбу са Американцима

САРАЈЕВО 16. септембра (СРНА) — Амерички авиони синоћ су бацили пакете изнад главног града Хаитија Порто Пренса у којима су се налазиле радио-станице.

Ова акција како преноси АФП успиједила је само сат после обраћања нацији америчког председника Била Клинтона у којем је позвао хаићанске војне лидере да предају власт.

Полиција је покупила велики број бачених пакета за које се сумња да садрже и нешто друго осим радио-станица.

Посљедњих дана амерички авиони стално су надлијетали Порто Пренс бацајући брошуре у којима се агитије за повратак бившег председника Жан Бертрана Аристиде на Хаити којег су војне власти свргнуле прије три године а сада се налази у егзилу у Вашингтону.

Дописник АФП-а јавио је да је један амерички авион синоћ ниско надлетио главни град Хаитија што се у круговима блиским команди хаићанске војске тумачи као пуки психолошки притисак.

У свом говору Клинтон је поновио да три главна војна лидера Хаитија — командант хаићанских снага генерал Раул Седрас командант генералштаба Филип Бјамби (Philippe Blamby) и начелник полиције Порто Пренса потпуковник Жозеф Мишел Франсоа „треба да се одмах повуку са власти или ће бити протјерани силом“.

У интервјуу Си-Ен-Ену (CNN), специјални представник америчког председника за Хаити Вилијам Греј рекао је да је амерички амбасадор Вилијам Свинг овлаштен да се састане са хаићанским војним лидерима како би се договорили њихов одлазак из земље и избјегла инвазија америчких трупа.

Према Грејовим ријечима Вашингтон је спреман да их прими и да им гарантује имунитет после напуштања Хаитија.

У говору на америчкој телевизији (Си-Би-Ес) после Клинтоновог обраћања нацији генерал Седрас поново је потврдио своју одлучност да се супротстави америчким интервенционистима.

Он је ипак изразио наду да би крвопролиће могло да се избјегне преговорима између Хаитија и Америке у којима би Хаићани по први пут изнијели своје аргументе.

Портпарол Бијеле куће Ди Ди Мајерс изјавила је да Вашингтон нема наміјеру да преговара са војним властима на Хаитију.

Портпарол америчког амбасадора у Порто Пренсу Стенли Шнегер изјавио је да је Америка спремна да појединачно разговара са тројицом хаићанских војних лидера.

Према неким подацима, њих тројица нису истомишљеници. Потпуковник Франсоа сматра се најзаинтересованијим за споразум са Американцима док се Седрас и Бјамби томе противе.

КОРУПЦИЈА У ФРАНЦУСКОЈ

ВЛАДА ПРЉАВИХ РУКУ

● Газде водећих компанија оптужени за корупцију, злоупотребу дужности и примање мита, а на нишану правосудних органа су и двојица министара из Баладировог кабинета

ПARIЗ септембра - Француска је изгледа, огрезла у буђи прљавог новца и црних фондова, па није чудно што су се врховни моћници привреде нашли на оптуженичкој клупи, чак и иза челичних решетака. Французи се увелико питају: куда иде наша домовина? Утолико прије, што је плима корупције захватила власт и политичке странке.

Против Дидијеа Пиноа Валансијена подигнута је међународна потјерница, јер је осумњичен да је оштетио мале штедише у Белгији за око 150 милиона долара. Зато га гони белгијски истражни судија који га је већ држао 12 дана у затвору, па ослободио - уз кауцију од 2,5 милиона франака.

ГАЗДЕ НА УДАРУ

Дидије Пино Валансијен је „гизда“ чувене компаније „Шнајдер“, економског гиганта који чини више од 300 филијала, разасутих у 130 држава. Међународна потјерница за хапшење подигнута је, јер се „гизда“ није одважно захтевала белгијског истражитеља да дође у Брисел због наставка истраге.

Сада „први човек“ моћне компаније стрепи у „златном кавезу“ Париза и не смије да напусти тло Француске. На питање новинара - како ће да влада компанијом, четири адвоката је објаснила да данас постоје савремена средства да се руководи пословима широм свијета, а да се не изађе „на кишу“.

Валансијен није изузетак. На нишану су „газде“ водећих компанија, истинских цинова у врху свјетске привреде - Сен Гобен, Алкател. У ствари, више од стотину кључних

предузећа Француске Компанија Сен Гобен рецимо запошљава преко 92.000 стручњака и радника, а њен годишњи производ премашује 13 милијарди долара.

Они су званично оптужени за корупцију, злоупотребу дужности, мито. Није ријеч увијек о претакању новца из кеса предузећа на лични банкарски рачун. Већином је мито дат политичким лидерима, њиховим странкама али и мањинцима локалне, општинске власти. Зашто? Да би се добио одређени посао, осигурало тржиште и слично.

Али, председник-генерални директор Компаније Алкател оптужен је да је уложио више од милион франака (непуних 750.000 долара) за уређење породичног стана, доставивши рачун Компанији. Он се брани да је новац уложен за обезбјеђење стана, када су командоси „Црвених бригада“ убили газду „Ренов“ усред Париза.

Корупција је достигла такве размере да се 64 процента газда француских предузећа управо изјаснило за покретање операције „чисте руке“ сличне оној у Италији. Истину за вољу, Француска није Италија, овдје прљави новац није уништио политичко ткиво земље нити угрозио Владу. Али, вртоглаво бујање незаконитости и црних фондова - пријети да угуши демократију.

Управо је спроведена анкета међу газдама која је показала да 54 посто њих признаје да се увелико прибјегава безакоњу, трговању испод стола, једнострано - незаконитом пословању. Постоји разгранато подземље, кланови, па и банде. Убијају се

посланици, председници општина, бежи се у иностранство...

МИНИСТРИ БЕЗ ПОШТЕДЕ

Шта тек рећи за скандал у Компанији „Бил“ за производњу рачунара? Неколико маштовитих руководилаца досјетило се да 3.000 циновских рачунара и још око 600 тона мањих рачунара, намијењених за повлачење, било због застарјелости или извјесне мањкавости, не упуту у магацине Компаније, већ да их „испод руке“ прода на црном тржишту. Сатирични дневник „Оковани патак“ говори да је тако опљачкано око 200 милиона долара. Пљачка је трајала годинама.

Корупција се увелико подвукла под кожу власти и политичких странака. „Чистих руку“ није остала ни влада премијера Баладира. Двојица министара су на нишану. Министар комуникација Каријон био је приморан да поднесе оставку ових дана, јер је оптужен за злоупотребу власти и незаконито коришћење јавних фондова. Министар индустрије Лонге осумњичен је да је саградио породичну вилу на Азурној обали незаконито стеченим новцем. Још се десетине посланика, политичких лидера и општинских отаца нашло под ударом закона.

Под истрагом је привисекретар Социјалистичке партије Емануели, због „црних фондова“ из времена док је био благајник СП. Оптужена је и Републиканска странка да је тајно примала „прљави новац“ за финансирање своје дјелатности. Корупција је толико продрла у политичко ткиво земље и структуру власти, да је Национална скупштина донијела посебан закон о амнестији посланика и политичара, јер судским истрагама не би било краја. Влада је управо најавила Пројект закона о борби против корупције.

Моно Пудар

СИТУАЦИЈА У ЧЕЧЕНИЈИ

ДУДАЈЕВ ПРОГЛАСИО ВАНРЕДНО СТАЊЕ

САРАЈЕВО 15. септембра (СРНА) — Председник Чеченија Дудар Дудајев прогласио је данас ратно стање на територији ове руске републике која тражи отцјељење а оно би требало да ступи на снагу у четвртак.

Полицијски час, који је до сада био на снази само у главном граду Грозном, уведен је на територији цијеле Републике.

ПРЕДСТОЈИ ЛИ АГРЕСИЈА ХРВАТСКЕ НА РЕПУБЛИКУ СРПСКУ КРАЈИНУ?

(НЕ)МОБ ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ

Мр Драган МАРЧЕТИЋ
пуковник

● Међусобна искључивост политичких стратегија двије државе, немогућност постојања тих држава једне поред друге на тим просторима, односно њихова међусобна искључивост, те општа нервоза унутрашњег јавног миљења које се стално подгријава званичном државном пропагандом - три су основна мотива Хрватске за евентуални напад на РСК ● Основана је мини контакт-група (САД, Русија, УН и Европска унија) које би требало да изради план за глобално рјешење хрватске кризе ● Анализа указује на то да би евентуална агресија на РСК била скупа, ризикантна и неизвјесна авантура па све снаге треба усмјерити на политичко рјешење овог проблема

Послије референдума у РС није дошло до драматичних догађаја који су неки на Западу сигурно прижељкивали. Говорећи језиком коментатора на ТВ и радију слободно можемо рећи да је ситуација у РС и на њеним границама потпуно стабилна. Једина изузетно важна новост је напад на господина Кошника, администратора Запада у Мостару. Још важнија ће ускоро бити продужетак рата између „савезника“ у М/Х коалицији који само што није букнуо. Надајмо се да ће се ХВО овога пута боље припремити и да неће морати да спасава образ неким новим Вашингтонским споразумом.

Међутим, мало помало догађаји и вијести око стања у РСК и њених односа са Хрватском добијају све већи публицитет. Искрено говорећи у РС о свему томе мало знамо не зато што то не желимо. Све доскоро са Западом и контакт-групом смо имали доста главобоља те је и нормално што је наша пажња била усмјерена углавном у том правцу. Сада, последице референдума у РС њих боли глава па се на миру можемо упознати са стањем у РСК, односно код наше западне браће. На то наводе и све чешћи наговјештаји радикалне /опште/ оружане агресије Хрватске са основним циљем реинтеграције /поновно укључење/ РСК у уставно-правни поредак Туђманове државе. Овакви наговјештаји потичу из самог политичког и војног врха Хрватске. Права сврха је скретање пажње народу /а коме би другом/ са још већих унутрашњих и спољних проблема. То доказује и повременост ових пријетњи које се користе само онда када затребају. С обзиром на то да овакво стање траје већ дуже времена публицисти са наших и осталих простора се здушно баве овом проблематиком и предвиђањима њеног исхода. Међутим, свима њима је заједнички недостатак ваљане аналитичке подлоге за предвиђања евентуалног оружаног сукоба РСК и Хрватске ширих размјера и његовог крајњег исхода. Ту аналитичку подлогу првенствено чине мотиви /разлози/ Хрватске за овакав чин као и ток, исход и последице опште оружане агресије ове државе на РСК. Једно од основних питања ове војнополитичке проблематике је да ли Хрватска има довољно мотива за овакву оружану агресију на РСК. Како је сасвим сигурно да их има, ради тога ћемо покушати да их утврдимо и сагледамо њихову суштину без чега нема ове анализе.

ТРИ МОТИВА ЗА АГРЕСИЈУ

Први и главни мотив Хрватске је апсолутна међусобна искључивост њене политичке стратегије са истом таквом стратегијом РСК.

Ради се о постојању двије државе једне поред друге /у гео-политичком сусједству/ које су настале на простору бивше авнојске СР Хрватске. Хрватска не може ни да замисли пос-

тојање РСК и своје народу обећава суверенитет на цијелој територији некадашње СР што није могуће без реинтеграције РСК у „матичну земљу“. При томе би Срби у Хрватској и из РСК имали статус „ш“ категорије. РСК своје народу нуди сасвим другачији политички концепт, односно уставно -правну самосталност независној држави која доскоро није ни могла бити препознатљива због авнојевских граница. Поред тога, реинтеграција РСК у Хрватску не долази у обзир и због тога што би тиме били поништени резултати четворогодишње борбе овог српског народа.

Други такође битан мотив Хрватске за предузимање ове агресије на РСК је немогућност постојања тих држава једне поред друге на тим просторима, односно њихова међусобна искључивост. РСК може постојати и функционисати као држава и поред постојања Хрватске. Са Хрватском то није случај. Природно залеђе РСК је РС што је апсолутна гаранција њеног опстанка. РСК је од Хрватске узела 1/3 територије која је српски етнички простор и велико питање колико јој још припада. Преостала територија Хрватске је много дужа него шира /на неким мјестима до 10 км/ што доводи у питање њену одбрану. Постојање РСК доводи у питање њене везе са Далмацијом, путнички и жељезнички саобраћај и статус Хрватске као поморске и приморске земље. Све у свему постојање РСК као таквог геополитичког сусједа Хрватске угрожава њену и садашњост и будућност.

Трећи битан мотив Хрватске за општу оружану агресију на РСК је општа нервоза унутрашњег јавног миљења која се константно /стално/ подређава путем званичне државне пропаганде. Срби су крив за све и они су „главни реметилачки фактор“ унутрашње стабилности Хрватске. Хрватски „прогнаници“ са окупираних територија“ су производ српске агресије на Хрватску. При томе нико ни да се сјети оних 400.000 Срба прогнаних са територије Хрватске који то сигурно нису постали из туристичких разлога. Политички и војни врх Хрватске своје народу упорно обећава реинтеграцију РСК али од тога у догледној будућности неће бити ништа. Са тиме је ХДЗ изгубио на престижу и војна пobjеда над „лобуњеницима из РСК“ би добро дошла за његово враћање из мртвих.

МИНИ КОНТАКТ—ГРУПА

Мотиве за општу оружану агресију Хрватске на РСК треба тражити и у општој подршци Туђмановог режима коју ужива у САД, њемачке и Европске уније. Према најновијим вијестима у сједишту мировних снага УН у Загребу се оснива „мини контакт-група“ /САД, Русија, УН и Европска унија/. Та група ће по узору „мировних докуме-

ната“ контакт-групе за бившу БиХ требало да изради план за глобално рјешење хрватске кризе. У израду тог плана би се укључила и већ постојећа контакт-група. Овај план би јавности био предочен 15. октобра, а понудио би се објема странама по формули „узми или остави“.

Ништа ново, опет штап и шаргарепа и тако ће бити све док Запад не схвати да штап има два краја. У складу са тим треба посматрати и долазак Папе /у ствари римског бискупа/ у Загреб. Не треба му оспорити мировњаштво у његовим порукама, али се уједно много тога из њих не слаже са његовом посјетом гробу кардинала Степинца који је био главни заштитник усташтва. Истини за вољу, сви ти западни ментори не препоручују Хрватској општу оружану агресију на РСК. То чине не зато што воле Србе /ваљда неко то није помислио/ већ једноставно зато што врло добро знају да Хрватска није спремна на такав војнички подухват.

У прилог могућих опредјељења Хрватске за ову агресију на РСК иде и раскол између СРЈ и РС и војнички пораз снага АП Западна Босна Фикрета Абдића. Тиме је ослабљен свесрпски одбрамбени фронт према њиховим главним непријатељима (М/Х коалиција), а на границе РСК је избио 5. корпус такозване Армије БиХ што је војно-политичку ситуацију те државе додатно искомпликовало.

Очигледно је да Хрватска има довољно битних мотива за општу оружану агресију на РСК. Основно питање је не да ли то она жели већ да ли то може.

ОДНОС СНАГА

Опасност од таквог војног подухвата Хрватске реално постоји. За то се врше и припреме (довођење свјежих снага под заштитом УНПРОФОР-а и мобилизација). На ову опасност је недавно упозорио и командант војске РСК. Општа оружана агресија Хрватске на РСК је могућа, али до ње може доћи само ако се поуздано процјени да би била успјешна. Успјешна би била само онда ако би се цјелокупна РСК реинтеграла у уставно-правни поредак Хрватске. До тога може доћи само ако би се извела општа оружана агресија (стратејска офанзива) по моделу блицкрига (муњевити рат) или модерне речено рјешавајуће битке. При томе би Хрватска војска ангажовањем јаким оклопних и механизованих јединица, употребом хеликоптерских десаната и уз подршку авијације и артиљерије стратегијском офанзивом требало да изврши расјечање територије РСК на више праваца и да што прије и са што ширим фронтом избије на ријеку Уну спајајући се са 5. корпусом муслиманске војске у Цазинској крајини. Ова стратегијска операција хрватске војске би захватила подручја Лике, Баније, Кордуна и Далмације.

Хрватска војска није у стању да организује и изведе ову стратегијску офанзивну операцију.

Према подацима Military Balance 1993/94 хрватска војска има око 120.000 људи. Језгро те војске чини 8 гардијских бригада са око 20.000 професионалних војника. Те су јединице једино оспособљене за извођење офанзивних борбених дејстава. Располажу са око 300 тенкова и 1000 артиљеријских оруђа калибра преко 100 мм. Имају 22 борбена авиона МИГ—21, 30 хеликоптера МИ—8 и МИ—24 те 60 авиона АН—2 и цесна. Нису потврђени подаци да су набавили 30

борбених авиона МИГ-29 Хрватска војска има озбиљне проблеме око организације и оспособљености за шира офанзивна дејства.

Војска РСК је организована и оспособљена да се успјешно супротности хрватској. Има 50.000—70.000 бораца у 6 корпуса и једној самосталној дивизији, 240 тенкова, 500 артиљеријских оруђа, 12 борбених авиона и 6 хеликоптера. Док Хрватска нема савезника који би је помогао с људством, РСК га има у РС, те је бројно стање њене војске у случају потребе много веће од наведеног. Сваки корпус има своју оперативну резерву састављену од професионалних војника а команда војске РСК има исто тако организовану стратегијску резерву. Ове резерве су најубојитији дио војске РСК и један од главних елемената одвраћања опште оружане агресије Хрватске.

НЕИЗВЈЕСНА АВАНТУРА

Праве могућности хрватске војске у случају такве агресије на РСК су прецизно изнесене у анализи Озрена Жуњца (часопис „Еразмус“) под насловом „Хрватска у сукобу ниског интензитета“. Моделирањем „ослободилачке акције хрватске војске“ у оваком нападу на РСК долази се до сљедећих резултата. У овој операцији (без Барање и ист. Славоније гдје се због близине СРЈ тај напад не исплати) требало би да учествује око 108 бригада са 218.000 војника и још 40.000 позадинским јединицама. Операција не би смјела да траје дуже од 10 дана и подухватом да буде успјешна било би заузетом тек 38% од тога дијела РСК. Рачуна се да би при томе хрватска војска имала око 3.900 погинулих, 8.960 рањених и око 800 инвалида, а могуће је да ти губици буду и двоструки. У вјероватном контраудару РСК могућ је губитак Липика, Пакраца, Дарувара дијела Осиека и источних дијелова винковачке и жупанске општине. Нервоученије је да би то била скупа, ризикантна и неизвјесна авантура, те све снаге треба усмјерити на политичко рјешење овог проблема.

И поред тога постоји могућност да би Хрватска можда и улетјела у овакву авантуру. До тога не долази и због могућности стратегијске одмазде којом располаже РСК, јер су сви хрватски већи градови, па и Загреб, у домету артиљеријских и ракетних система њене војске. Вјероватноћа опште оружане агресије Хрватске на РСК коју Загреб толико жели је врло мала како се не смије потпуно искључити. Насупрот томе вјероватноћа такзованих локалних акција којима би се одсијецло комад по комад српских етничких простора у РСК је врло велика. То исто у задње вријеме покушава и муслиманска војска према РС што доказује и њену немоћ за веће војне подухвате. Највећи губитак уколико би и поред свега реченог дошло до ове агресије би био у томе што бисе на неодређено вријеме одложило политичко рјешење српско-хрватског спора око РСК.

Општа оружана агресија Хрватске на РСК би у ствари била увод у општи српско-хрватски рат из кога би Хрватска могла да изађе само као поражена страна. То сигурно не желе ни Запад ни Хрватска па је у томе и један од битних разлога због којих се општа оружана агресија Хрватске на РСК своди искључиво на празне пријетње.

(АУТОР ЈЕ МАГИСТАР ВОЈНИХ НАУКА)

ДОКУМЕНТИ:

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ИНТЕРПЕЛАЦИЈЕ КОЈУ ЈЕ ПОСЛАНИЧКА ГРУПА ДЕПОСА УПУТИЛА ВИЈЕЋУ ГРАЂАНА САВЕЗНЕ СКУПШТИНЕ

ПРОТИВ ИНТЕРЕСА СРПСКОГ НАРОДА

Крајем августа посланичка група Депоса у Вијећу грађана Скупштине Савезне Републике Југославије упутила је овом скупштинском тијелу интерпелацију "о питању националне, моралне, хумане и политичке оправданости одлуке Савезне владе о увођењу ембарга према Републици Српској". До краја септембра требало би да се расправља о овом документу, чији текст образложења објављујемо данас у цјелини, цијенећи да је разложен и да одговара суштини проблема:

"Грађани Републике Српске траже за себе иста права која су већ добили грађани Словеније, Хрватске и Македоније, а житељи хрватско-муслиманске федерације су већ добрим делом остварили право на међународно признање. Република Српска је створена у наметнутом одбрамбеном рату за биолошки опстанак који је резултирао колективном одбраном националних интереса. Док је свим конститутивним народима бивше Југославије омогућено право на самоопредељење, српском народу је управо то исто право од међународне заједнице оспорено. Преурањено међународно признање Босне и Херцеговине, које је било главни узрочник рата, довело је српски народ у сасвим подређену позицију у односу на муслиманско-хрватско коалицију. У великом страху да не доживи оно што му се десило у Другом светском рату, када је над њим извршен злочин геноцида, српски народ је у Босни и Херцеговини створио на територијама на којима одвајкада живи Републику Српску. У том трогодишњем рату српског народа у БиХ СР Југославија је, испуњавајући своју уставну и моралну обавезу, и сама дала изузетне жртве у остварењу заједничког циља, подносећи сву тежину уведених санкција од међународне заједнице.

Међународне санкције према Југославији по својој тежини не представљају уобичајену економску меру притисака на један народ који се наводно огрешио о норме међународне заједнице. Да оне само то представљају, биле би уведене према

Хрватској и бившој Босни и Херцеговини, а не само према Србији и Црној Гори. Санкције према СР Југославији представљају израз латентне нерпелности и необјективности без преседана међународне заједнице према једном народу који се усудио да новим господарима света, у битно промјењеним међународним односима, одбије послушност у име очувања свог националног опстанка и своје националне независности.

У часу када смо се налазили на домаку циља, подносећи тежину економских и свих других санкција, Савезна влада прави такав заокрет и прекида све политичке и

светска рата још је код нас веома живо) постоје када се читав народ мора сагласити са одређеним одлукама које се тичу очувања његовог индентитета, биолошког и националног опстанка и његове државне заједнице. Није смела једна влада малог ауторитета и још мањих овлашћења да доноси такву историјску одлуку на своју руку и без сагласности народа. За тако нешто нужен је био референдум са прецизно формулисаним питањем да ли се може увести ембарго према српском народу у Републици Српској који крвари већ три године ради очувања својих виталних и националних интереса.

АПЕЛ ЗА УКИДАЊЕ БЛОКАДЕ

Слободан Ракитић, предсједник посланичке групе ДЕПОС, рекао је за "Глас српски" да савезна влада у року од 30 дана треба да одговори на њихов захтјев за спровођење поступка интерпелације о питању националне, моралне, хумане и политичке оправданости одлуке о увођењу ембарга према Републици Српској. Ако се у том року не одговори онда у наредних 15 дана мора да се поведе расправа пред Вијећем грађана Савезне скупштине Југославије.

Од предсједника посланичког клуба ДЕПОС сазнали смо такође да је у току пописивање апела свих демократских странака Србије и Црне Горе као и ванстраначких личности за укидање блокаде према Републици Српској.

економске односе са Републиком Српском и на тај начин угрожава и оно што је онда постигнуто. Таквим потезом Савезна влада је знатно ослабила преговарачку позицију српске стране и охрабрила српске непријатеље. Прекидом телефонских веза са Републиком Српском и ограничавањем кретања за одређене политичке личности, Савезна влада је увела тежу блокаду од оне коју је међународна заједница увела према Србији и Црној Гори.

У историји једног народа (а историјско памћење протекла два

Факсимил потписа посланика који су упутили интерпелацију

позива тзв. хуманитарне посматраче УН да контролишу српско-српску границу на Дрини. Уместо да у тешким историјским околностима охрабрује и уједињује народ, Савезна влада га деморалише и разједињује.

Без обзира да ли има или нема уставна овлашћења да уводи ембарго према сопственом народу у другој држави, Савезна влада је донела одлуку супротну националним и државним интересима српског народа у целини. Последице такве одлуке могу да буду далекосежне и катастрофалне за српски народ и зато их треба што пре укинути".

Уместо да се Савезна влада благовремено потрудила да Србија, Црна Гора, Република Српска и Република Српска Крајина одреде заједнички национални и државни циљ и да са становишта тог циља изграде јасан и чврст став према плану контакт-рупе, који је тешко остварљив, она се и сама понаша као инструмент тзв. међународне заједнице и уводи санкције према Републици Српској. Уместо да чува и брани суверенитет државе и национално достојанство, она сама

ОКОНЧАНО БЈЕКСТВО ДУГО ПЕТ ГОДИНА

ТУРСКИ „КАРЛОС“ ИЗА РЕШЕТАКА

Анкара званично затражила од Француске да јој изручи Дурсана Каракаша, лидера екстремне левичарске групе "Дев-сол" којој се приписују многи политички атентати

АНКАРА, септембра - "Турски Шакал иза решетака", "Аплаузи француској полицији", "Крај турског Карлоса". То су само неки од наслова у турској штампи која, као и одашњи званичници, не крије задовољство због недавног хапшења лидера екстремне левичарске организације "Дев-сол", Дурсана Каракаша. Француској полицији, која је лишила слободе "турског Шакала" захвалност и комплименти стижу са свих страна.

ЧОВЈЕК СА ХИЉАДУ ЛИЦА

За Дурсаном Каракашом се трага већ пет година, заправо, откако је, под спектакуларним околностима, побјегао из изузетно чуваног истамбулског затвора

"Бајрампаша". Одмах се нашао у врху листе Интерпола, који му је неколико пута улазио у траг, али је Каракаш у последњем часу успијевао да побјегне.

Каракаш је успијевао да завара траг све до прије неколико дана, када је заоставањем на италијанско-француској граници. Овог пута имао је холандски пасош, који је иначе често мијењао. Био је, кажу, стручњак за прерушавање. Час је био чиновник, некад момак са јаким брковима, па интелектуалац са спуштеним наочарима. Зато су га и звали "Човјек са хиљаду лица".

Ко је, заправо, Дурсан Каракаш. Он је оснивач екстремне левичарске групе "Дев-сол", која је 70. и 80. година, како се овим поводом тврди, извршила више политичких атентата. Њени припадници су, по наређењу Каракаша, убили многе познате личности у Турској, између

осталих бившег премијера Нихата Ерима и неколико генерала. "Турски Шакал" се сада доводи у везу са 376 убистава и још три пута толико других кривичних дјела.

Послије бјекства из затвора 1989. године, активност те групе је поново оживјела. Иако је, вјероватно, био ван земље, вјерује се да су његови сљедбеници, по Каракашевом наређењу, убили неколико високих официра, затим припадника Службе безбједности, двојицу бизнисмена и тужиоца. У одсуству је, због тих злодјела осуђен на смртну казну, која му је касније замијењена доживотним затвором.

И Војни суд је, 1980. године, Каракаша осудио на доживотну робију.

МИЛИТАНТНА СУПРУГА

У последња вријеме активност групе "Дев-сол" је спласнула. То се могло очекивати, јер у априлу 1992. године у Истанбулу, у трочасовном оружаном обрачуна, полиција у једној луксузној

вили убила Каракашеву супругу, иначе милитантну члана те групе, и још двојицу његових блиских сарадника.

У Анкари кажу да су већ подијелили Француској захтјев за изручење Дурсана Каракаша. Овдје се надају да ће Париз изаћи у сусрет Турској. Двије земље имају споразум о екстрадицији.

"Нема разлога који би стјали на путу за његово изручење", сматра министар правосуђа Хахит Ментесе.

Постоје, међутим, и другачија мишљења. Многе западне земље не изручују затворенике оним државама у којима постоји смртна казна. То је случај и са Турском. Њемачке власти су недавно, управо из тих разлога, одбиле да Турској изруче неколико курдских активиста. Заправо, њихова екстрадиција је била условљена захтјевом да се турске власти унапријед обавезу да их неће погубити. Анкара је међутим, одбацила тај захтјев.

Сада су француске судске власти на потезу, и њихов се одговор очекује за највише мјесец и по дана.

Војслав ЛАЛИЋ

УПОЗНАТИ, ЗНАЧИ ЗАВОЉЕТИ СРБЕ

ЕНГЛЕСКИЊА ЗВАНА ПЛЕМЕНИТА

● Посмртни остаци Аделине Ирби, „богомпослане спаситељице унесрећеног српског народа“ у доба херцеговачког устанка али и прије и после њега, сахрањени су на старом српском православном гробљу на Кошеву. И једна улица у центру града носила је некад њено име...

Оно што је мис Аделина Павлина Ирби учинила за српски народ за вријеме херцеговачког устанка 1875. године, али и прије и после њега учинило је да се Срби и данас, осамдест три године после њене смрти сјећају ове Енглескиње коју су, заслужено звали Племенита. Покренути са својих вјековних огњишта сјећају се ове велике добротинице нарочито Срби из Сарајева. Гдје ли је нестала улица мис Ирбије коју је била у центру града на Миљачки? Шта ли је са грбом на старом српском православном гробљу на Кошеву гдје је Племенита сахрањена. Порушише ли „они исти“ споменик који је Ирбијевој подига „Просвјета“ још 1914. године?

Мис Аделина Павлина Ирби рођена је 1833. године и припадала је високом енглеском друштву. Судбина ју је довела на пут Јужних Славена, а она сама изабрала је од свих Србе и њима поклонила сву љубав и све што је имала. Заједно са мис Георгином Мекензи и касније Присцилом Џонсон учинила је да енглеска јавност боље упозна „источно питање“ него енглеске власти. Са „лица мјеста“, путујући, уличним контактима са образованим, али још више са оним обичним људима сазнавала је истину и посебно је давала свима који су могли помоћи да стигне у свијет. О свему што је видјела и чула писала је у расправама и чланцима које су објављене у Енглеској, а које су претходиле великој књизи путописа објављеној 1867. на енглеском, а одмах годину дана касније и преведеној и објављеној у Београду, под насловом „Путовање по словенским земљама Турске у Европи“.

ПУТ ОТКРИЋА

Откуд код Енглескиња интересовање за Јужне Словене?

Нашавши се непланирано у посјети Прагу 1859. године, Ирбијева и Мекензијева, до тада под јаким утицајем њемачких професора, након склапања познанстава са неколико чешких родољуба, кренуле су још исте године у Словачку „преко дивљих планина Карпата“, како је писала мис Ирби, а онда у Краков.

За њих као Енглескиње то је био пут открића на коме су први пут видјеле неправедност Мађара према Словенима. Тамо међу Словацима зачела се жеља да поближе упознају историју Словена и да у њиховој судбини живо учествују. Оптужили су их да су „пансловенске агитаторке“ и привођених у полицију. Тада оне нису ни схватале шта је то за шта их оптужују. Жељале су само да, као образоване жене, упознају земљу у којој су боравиле и народе који у њој живе. Неправда која им је нанесена продубила је у њима с једне стране инат, а с друге радозналост која им ни до тада није недостајала.

Тако је почело и 1861. године мис Ирби и мис Мекензи кренуле су на пут и прво стигле на Цетиње и у Београд. Обје путнице припадале су елити енглеског друштва што им је омогућило приступ гдје год су жељеле да оду и свему што су жељеле да виде.

На том првом кружном путовању по Балканском полуострву посјетиле су још и Крф, Атину, Цариград, па преко Буга-

ПЛЕМЕНИТА

Радмила КУЛУНЦИЈА

рске стигле у Србију. Како је после писа- ла Аделина Ирби, биле су очаране Срби- јом и Србима“.

Ове вриједне Енглескиње биле су запр- епаштене ниским културним нивоом жена, недовољним старањем за образо- вање хришћанских дјевојка које је Турци- ма одговарало. Зато су основале Институт за васпитавање хришћанских учитељица у Сарајеву, прву установу те врсте у турс- ком дијелу Балкана. У школу су биле ва- спитаване углавном сироте дјевојке.

ХЕРЦЕГОВАЧКИ УСТАНАК

Кад је 1875. године плануо херцеговачки устанак, мис Ирби није била у Босни. Од- мах је кренула назад да осигура школу, а кад се устанак проширио и на Босну по- журила је у Лондон да тамо организује прикупљање новца у корист устанка. На својим путовањима у Енглеску и назад ко- ја је остварила преко Беча и Прага долази- ла је у додир са Чесима и говорила с њима у интересу устанка и школе. Договорила је да одређен број ученица док опасност не прође, пређе у Праг и тамо настави школо- вање, скупила новац за сирочад босан- ских избјеглица и отишла тамо да то подијели.

На цијелом простору Аустроугарске, гдје су се склонили српске избјеглице из тадашње Босанске крајине вриједне Енглескиње основале су преко 30 школа и оспособиле довољан број учитеља за те школе. Све што су чиниле саме су финан- сирале, све своје имање завештале су инт- ернату у Сарајеву, српској сирочади.

КАКО СЕ ДАНАС ЗОВЕ ТА УЛИЦА

Аделина Ирби умрла је 1911. године. Дан њене смрти био је дан народне жалос- ти, национална манифестација, мада је ова велика и скромна жена оставила у тестаменту жељу да јој погреб буде што скромнији и да буде без иједног говора“.

Записано је да је са свих страна стизао српски народ. Ковчег Ирбијевој пратили су небројани редовних ученица, питоми- ца и питомца, за овим непрегледне масе свијета из градова и села. Опојан је у прав- ославној цркви по протестантском обреду, а протестантски свештеник госп- один Шефер једини је одржао слово: „Говори су, вели он, излишни данас, јер је она преко четрдесет година не сваком го- дином већ сваком даном свога живота урезивала љубав у људска срца тако да је захваљних на хиљаде, а изјаве саучешћа из цијеле земље јасно свједоче да над њеним одром скрушени од жалости стоје сви Ср- би из Босне и Херцеговине“.

Мис Аделина Ирби сахрањена је у Сар- ајеву. Тамо је имала и улицу која је носила њено име. Како се данас зове та улица? Има ли трага гробу Племените на старом српском православном гробљу на Кошеву?...

ПОДРУЧЈЕ ЦАЗИНСКЕ КРАЈИНЕ

ТРАГИЧНА

СРПСКА

ЗЕМЉА

Подручје такозване Цазинске крајине, без сумње предста- вља један од најтрагичнијих дијелова српске земље. На тим просторима српски народ се кроз вјекове грчевито борио за свој опстанак пред турским тиранином. Историја биљежи на тим просторима бројне буне, битке и огромна страдања српс- ког народа. Више пута у историји српски народ је потпуно уништен на тим просторима да би их онда поново насељавао и натављао нову борбу и нова страдања. Па и сам српски краљ Петар Карађевић борио се на тим просторима 1875 - 1876. године.

Подсјетимо се на етнички састав становништва на подручју тзв. Цазинске крајине и околине у три среза према последњем попису прије извршеног геноцида у 2. свјетском рату 1931. године:

срез	број становника	Срба	муслимана	Хрвата	осталих
Бихаћ	35479	14595 (41,13%)	13958 39,34%	6759 10,05%	167 0,47%
Цазин	59541	21966 (36,8%)	35349 (59,36%)	2238 (3,75%)	
Бос. Крупа	46946	31502 (67,10)	15087 (32,13)	347 (0,74%)	10 (0,02%)

У току јула и августа 1941. године на просторима три поменута среза извршен је стравичан геноцид над српским народом који су у организацији НДХ извршили углавном до- маћи муслимани. Цазински срез и дијелови крупског (општи- на Бужим, дијелови општина Отока и Крупа) и дијелови би- хаћког среза практично су тада очишћени од Срба. У многим селима није преживио ниједан Србин, а у једном дану убијано је и више од 1000 Срба. О томе постоје бројна свједочанства и бројни докази. Тако др Фикрета Јелић-Бутић у својој књизи „Усташе и Независна Држава Хрватска 1941 — 1945.“ (Загреб 1977) пише:

„Највећи покољи на подручју Босне збили су се крајем срп- ња у западним подручјима. Претпоставља се да је тих дана у котарима Бихаћ, Бос. Крупа и Цазин убијено око 20000 Срба на подручју котара Сански Мост око 6000, у котарима Прије- дор и Бос. Нови такође око 6000. До краја августа у три поменута среза, Бихаћ, Цазин, Крупа убијено је више од 30000 Срба. Њемачки извори говоре о 55000 убијених Срба у Босан- ској крајини у вријеме устанка. Од тога је више од 2/3 отпадало на три поменута среза.“

Моша Пијаде на основу прикупљених података написао је да је у самој Кладуши убијено 8500 Срба. О томе је писао и ваш лист „ГЛАС“ у једном од бројева из 2. свјетског рата. Ове чињенице морали би данас знати сви који пишу и говоре о муслиманима са ових подручја.

Данас је у рукама потурица управо подручје на којем је из- вршен стравични геноцид над српским народом у прошлом рату и гдје су Срби тада практично затрти.

Ради се о потурицама најгорег кова. Потурице Цазинске крајине у овоме рату били су узданица потурица широм БиХ. Још на почетку рата њихов циљ је био да заузму простор до Санског Моста, Кључа, Приједора, а потом да наставе даље. Међутим 21. априла 1992. доживјели су пораз у нападу на Кру- пу и тако се ускоро нашли у окружењу српских снага. Све вријеме рата потурице из Цазинске крајине биле су веома активне, а нарочито на бихаћком дијелу ратишта гдје су се утврдили на десној обали Уне и повермено на правцима пре- ма Новом, док је око ријеке Уне стално вођен позициони рат у којем потурице никад нису престале са разарањем Крупе, убијањем цивила снајперском ватром, минобацачима и ос- талим. За све вријеме рата потурице на тим просторима доби- јале су обилату помоћ од снага УНПРОФОР-а укључујући наоружање и муницију.

Овога љета изнад тих простора у великом броју летјели су авиони НАТО-снага снабдијевајући потурице наоружањем и другим потребним материјалним средствима.

Осокољени таквом помоћи, а и пошто су у међумуслиманс- ком сукобу изашли као побједници припадници 5. корпуса тзв. армије БиХ насрнули су поново на српске борце свом жестином. Тако је ова трагична српска земља постала поново поприште крвавих борби у којем се српски народ по ко зна ко- ји пут у историји, брани од уништења од истог вјековног непријатеља.

НИКОЛА ЗОРИЋ,
БАЊА ЛУКА

ПРЕВОСИМО: ОСЛОБОЂЕЊЕ 6. 9. 1994.

БАЊОЛУЧКА
РАЗГЛЕДНИЦАПРАЗНИНЕ
ПУНОГ
ГРАДА

Због чега се у овом граду у коме није било ратних дејстава и где живот буја човек почесто осећа празним - у души?

Град из града није оно што и град с брда - рекла би песникиња Дара Секулић. Са Шехитлука, бањолучког калемегдана, град лепо изгледа. Није то поглед с Враца на рушевне Сарајево. Напротив, све је овдје „на свом месту“ с тог видиковца. Имао би се утисак да је Бањалучка и на Тргу Крајине, усред града, иста таква. Или, пак, да се та лепота и ту може осетити онаквом каква се с брда осећа.

Међутим, без обзира што овај град нису захватила ратна дејства, он је некако, на свој начин, рушеван. Од те његове рушевности, без обзира што у граду, на сваком кораку, у свако доба дана, живот буја, осећа се нека празнина човека у души. Људи у граду негда журе, нема се с ким ни кафа честито, на миру попити. У некадашњој „Зори“, званом „Снек-бару“, где се мирно, надуго и нашироко разговарало, сатима сједило, сада је права промена гостују. И у „Босни“, мирној и негда тихој, исто је општа журба. Жали се на њу и Душко Ољача, новинар и спикер бившег Радија и ТВ Сарајева, сада „на привременом раду“ у Бијељини, гдје на Радију СТР уређује емисију за иностранство. Није, вели, био у родној Бањалуци откско је рат почео, сада дошао, али ни с ким да сједне, на мирукафу попије, реч неку размени, нешто више о животу дозна.

Народ негде јурца. Да ли га прогоне само мисли ове тешке, ратне: Шта ће бити, шта уопште бити сутра? А и познатика је, каже, све мање. Највише их је на ратишту, неки су избегли, неки се у себе увукли. Па многи осећају дубоко у души. Или је она и из оне осетне оскудности која је захватила неке спојеве људи? Или, опет, потиче из те опште нервозе људске која на сваком кораку вреба? То без обзира што град живи, неизглед, свој живот уобичајени.

Где су добри дани и још бољи људи из времена када се могло мирно и навазда сести у овде помињаној „Зори“? Чак и песници знају, бањолучки, не усубују се граду нове песме испевати. Напротив, свака је од њих - својеврсно ратно сведочанство - чак и деца, песници, основци, певају Слободи. Мала Ивана каже: Осам ми је година, а не упамти Слободу!

Можда ово и није дословична разгледница Бањалучке? Али, сигурно, ова је слика духа града који га је, негда, имао довољно да би срца и душе људи биле пуније.

Рат је около, ратно је стање у Бањалуци. А са Шехитлука, руку на срце, нема ни изблиза осећања ратне присутности и атмосфере. Шта је то са градом? Или, шта ли је то са људима у њему?

Ранко ПРЕРАДОВИЋ

Напомена редакције: Аутор пренесеног текста којем у нашој обради придлажемо наслов „Носталгија за рајом“ био је дугогодишњи уредник, новинар и дописник сарајевског „Ослобођења“ из Бање Луке, а данас је уредник у Српској радио-телевизији студио Бања Лука и актуелни уредник поновно рођеног „Ослобођења“, овај пут ваљда српског.

ЖЕЛИМО ЗАЈЕДНИЧКУ ДРЖАВУ

ПОМИРЕЊЕ — У интересу цијелог српског народа!

Подјеле у српском народу су изгледа на помолу. Да ли је то ствар судбинског односа - кад се у одлучујућим тренуцима за историју цијелог српског народа - јављају „пукотине“ и „кадрови“ унутар њега — тешко је рећи у овом тренутку, али судећи по најновијим догађајима и одлукама Владе и руководства „Савезне Републике Југославије“ - да прекине, све дипломатске и економске односе, са браћом преко Дрине - и изгледа да најваљују такву могућност.

Јер, тренутна, војна и политичка ситуација - код нас - не даје нам за право, да се надамо ускоро, побољшању међудржавних, људских и духовних веза и односа — унутар „српства“. Без обзира што се чине одговарајући напори да се до тог, поновног, јединства - дође.

У овим судбоносним тренуцима не би требало да се ради на продубљивању и проширивању тих лоших односа. Треба препустити времену мало, да оно „каже“ своје, а у складу са даљим ставовима руководства и влада треба радити, на изналажењу

позитивних рјешења, за одређене ставове и односе у ставовима, како би се тренутни неспоразуми певазишли. Јер цио српски народ ма гдје он био, све је очекивао, али баш овакав поступак и став Владе и руководства „Савезне Републике Југославије“ - сигурно није очекивао Тим прије, што су ти свеукупни односи били изузетно коректни, блиски и јединствени - током цијеле борбе српског народа - преко Дрине и Уне - за очување свог историјског и вјековног огњишта и тежбе да се дође до остваривања вјековног сна - свих Срба - да се уједине у једну државу и живе сједињени у једну државу - западно од Дрине и могућност стварања коначног уједињења свих српских држава.

— Но овај догађај, као прекретница стоји на путу ка остваривању тих заједничких и свесрпских циљева и ствара одређене негативне предуслове да до остваривања њиховог ускоро не дође, као што се то и објективно могло очекивати од развоја војних и политичких догађаја - прије тога.

Превaziћи ове тренутке неспоразу-

ма - значи схватити тежину погубности тренутног става и односа у разликовању прилажења приступу рјешавања нам заједничких задатака и циљева и њиховог остваривања у пракси. Стога је неопходно интензивно и контунирано радити на побољшању односа унутар руководства и странки, које нас тренутно воде кроз ова тешка и бурна - историјска — „времена српска“ - са циљем - да се поврати, свеукупно, повјерење народа - у руководства и странки, а истовремено, да се крене заједничким снагама, ка коначној победи и заједничком циљу - уједињењу у једну заједничку државу. Јер, то је највишенији циљ, до кога треба и мора да стигне - српски народ, ако жели да опстане, на овим балканским па свјетским просторима, а за чије интересе и његове циљеве гдје је проливено много крви - цијелог српског народа, и што се никада не смије - заборавити - него вјечно цијенити и поштовати!

Ранко ЗГОЊАНИН,
Улица Првог маја 12
78102 Приједор

РЕАГОВАЊЕ НА ТЕКСТ ПРОФ. ДР МИЋЕ ЦАРЕВИЋА ОБЈАВЉЕН У „ПОЛИТИЦИ“ 18. АВГУСТА 1994. ГОДИНЕ

ВРИЈЕМЕ ЗА
ПРЕОКРЕТ

Проф. др М. Царевић у свом чланку у „Политици“ од 18. авг. о. г. пишући о потреби да се прихвати план контакт-групе исписује наводе који треба да послуже као аргументација за оправданост прихватања тог плана. Наводим велику тих навода:

а) „Велик дио времена страхан је у шенлуку, позиционом мировању, задовољавању, постојећем живљењу, ипузијама српске победе...“

б) „Србима недостаје процјена шта је реално могуће постићи...“

ц) „прихватање плана имало би за последицу стицање генцицидних санкција са свих Срба...“

д) „логоршне ратне стратегије и политике за све вријеме рата...“

е) „Још гори је приједлог да се у свакој ситуацији изврши уједињење свих српских земаља“

ф) „ако се план не прихвати, биће још страшније...“

г) „народ ... који је распевао ови ратом...“

х) „ако је „протеран“ један народ не може се створити држава другог народа.“

и) „прихватање плана, не значи коначно одзивање за овај план ако изостану гаранције које се дају Србима у Босни.“

ј) „без претходне дефиниције циљева и циљевских корака се неће моћи учинити.“

а) „Зар је могуће да генерација васпитана и навикнута да у „самоуправном“ друштву својеволно самоуправља редњава и поступцима који су били ван контроле, не настави да се и даље тако понаша. Голема борба за културопонашање, и да није било ниједног минута рета, тек нам предстоји, након разарајућих резултата и последица „самоуправне“ фазе кроз коју смо прошли. Само негативни психолошки ефекти стварања народних масних лијечница се током бројних деценија. Кад се ради о „илузијама српске победе“, зар је требало да народ усвоји реалност перспективних поразова? Кибернетика људске свијести доказује, да пут до успјеха води преко пута жеље до вјерен так оиде до резултата, односно победе.“

ад б) Па и Србима се десила грешка као и Карлу Марксу. Рачунао је да ће радничка класа обавити посао па се преварио. Срби су рачунали да ће кроз парламентарну борбу одбранили уставно право на равноправност, па су ХДЗ - СДА коалицију прогласили својим политичким партнерима. И грдио се преварише.

Партнери добоше по српске главе, уместо по историјски споразум. А што се тиче даљих српских процјена, оне су стално добијале на квалитету: од захтјева за равноправним одлучивањем у скупштини, преко српских аутономних области, до Републике.

ад и) Кинкел сигурно тако не мисли, а да мисли не би супротно изјавио: Још мање је очекивати да се Кристофер са њим не спаже. Зашто не би вјеровали њима двојици ако треба да вјерујемо контакт-групи?

ад д) Је ли могуће од једног народа очекивати да буде непогрешан у ратној стратегији и политици, кад је тај народ кроз вјековне навикаван да за своју браћу сматра род који му је за последњих педесетак година извршио више покоља над невиним жртвама, него што је папо невиних жртва за читаво вријеме ратовања међу европским народима. Народ који је способан да заборавља заповишне незамисливих размера једнострано не може јединим преокретом прећи у високи степен одбрамбене културе, па самим тим и измјени квалитетну ратну стратегију. Али садашње стварство већ обећава боље резултате.

ад е) Ако не стратегију и политику не гледамо као не позоришну представу, него као животино континуитет, онда би нам упркос историјске заборавности требало за свагда бити јасно да наше српско попуштање и препуштање представља главни стимулатор зворавности народних маса. Свеко попуштање, заборављање и потом братимљење увијек смо плаћали најкравајом цијеном. Није ли коначно вријеме да покушамо избјегавати попуштање и замјенимо га сједињавањем животних интереса цијелог српског народа.

ад ф) Разлика између хитлеровске Немачке и мултинационал-компанијске Америке је у том што је прва окупацију Европе проводила огњем и мачем, а ова друга економско-политичку окупацију свијета не може извршавати на исти начин. Европски интерес и политичка улога Француске, Британије и Русије није исто што је била ратна провокација Садама Хусеина.

ад г) Сви они који су прошли кроз усташко - мултинационалне каземате, по изласку на слободу не траже пилупе против распевајености, него пушку и одлазак на прву линију. Распевајеност је последица изненађености што формула „братства и јединства“ не функционише и не супротној страни.

ад х) За последњих 100 година од Жумберка па до Вишеграда мјера за побјегне и прогнане Србе износи милиони. Сви ти испразњени српски простори, села и градови, уби ле у ЕУ као саставни дијелови сепаратистичких држава, које нико неће питати како су дошли до расрбљених српских државних територија. А то је био циљ њихове дугорочне стратегије и политике.

ад и) Велика је разлика у поступку кад се човек креће са максималном опрезношћу кроз подручје са земљема и кад неопрезно упадне у планску клопку. У другом случају остаје му само беспомоћна жеља да из клопке навађе, али не и могућност. Одбијањем плана и пакса додјепо до неке врсте пат познице између твораца и примвоца ултиматума.

ад ј) Претрпјети таква нацистичка зла какав је српски народ претрпјео, па на то још одговорно снагом заборавношћу, те и поред те збниске распевајености и ожабјености очекивати од њега да не чини ова баш никаквих ексцеса, било би стварно превише, па макар да се ради о народу који је био кренуо и у рушење властитих црква да би својој „браћи“ демонстрирао заборавност као и приврженост формули братства и јединства.

Боро ЛУЧИЋ,
М. БОСНЕ БРОЈ 6
ИЛИЦА

ДР СРБА ТРИФКОВИЋ: ПОЛИТИЧКИ ИЗВЈЕШТАЈ СА ПУТА ПО САД И КАНАДИ

КРАЈЊИ ЦИЉ АМЕРИЧКЕ ПОЛИТИКЕ НА БАЛКАНУ

ПОРАЗ СРБА ЗАУВИЈЕК

● Стратегија и тактички потези САД-а, који из ње слиједу, условљени су чињеницом да се амерички центри моћи не могу задовољити ниједним исходом који би био мањи од коначног политичког циља, то јест од свеопште српске катастрофе

Крајњи циљ америчке политике на Балкану није само пораз Срба у РС/РСК нити само комерцање СРЈ. Пораз западних Срба а потом откидање Црне Горе, Санџака, Косова и Војводине, у центрима моћи САД само су фазе на путу ка дугорочном искључивању српског народа из међународне заједнице: неутралисању Срба као чиниоца у геостратешко-политичкој једначини на европском Југоистоку и трајном контролисању судбине Срба од стране спољних центара моћи. Охрабрени подјелама међу Србима и недостатком јасног српског стратешког плана, САД слиједу стратегију пораза Срба без политички непопуларног ангажовања сопствених војних снага, већ: (а) војно-економским помагачем српских противника до тачке када би могли да се са Србима обрачунају без помоћи стране живе силе; (б) притиском на треће земље да слиједу америчке циљеве на Балкану, или да барем не пружају отпор њиховом спровођењу и (ц) слабењем српске стране одржавањем битнијих, тј. трговинских санкција, као и изазивањем или подстицањем сукоба међу самим Србима. По питању бивше Босне и Херцеговине, стратегија се ослања на приједлог тзв. контакт-групе који је у ствари амерички приједлог претходно усглашен са Изетбеговићевом владом.

С обзиром на то да је заинтересованост америчке јавности за Босну у "опедају" тврдо језро" унутар администрације вјероватно неће тежити неким крупним политичким или војним потезима да би се убрзао процес слабења Срба и јачања српских противника. Они, уосталом, сматрају да ће се њихови циљеви остварити и последним вођењем постојећег курса, јер преовлађују процене да вријеме заиста не ради за Србе. Изгорњег произлази да се не могу очекивати на какви амерички уступци СРЈ као награда за блокаду Републике Српске. Ово се могло и претпоставити на основу досадашњег искуства.

Треба одбацити илузију да постоји нека "циљна" коју би Срби требало да плате за укидање санкција. Обећања Андреја Козирјева српској страни о могућности будућег конфедералног повезивања РС са СРЈ и о могућности накнадних ревизија мировног плана "контакт-групе" не вриједу апсолутно са становишта америчке владе. У САД преваже политика заснована на претпоставци о могућој муслиманској војној побједи. Услиједиће амерички тактички ваздушни удари послје почетка повлачења снага УН, у критичном периоду за муслиманску страну. Степен америчке војне умјешаности биће директно сразјеран војним успјесима муслиманске војске. Што буду већи војни успјеси Срба, то ће САД више тежити да се дистанцира од проблема и да дјелује само на вербално-политичком нивоу. На кратки рок америчка политика ће тежити очувању постојеће војно-дипломатског статуса кво. Неодређена обећања о дјелимичном (и само симболичном) ублажавању санкција биће повремено упућивана у Београд, али неће бити пружена адекватна накнада за огромне уступке СРЈ у протеклом периоду. Истовремено, евентуалне муслиманске офанзиве ће бити не само толерисане него и прећутно охрабриване. Евентуални злочини над српским цивилним живљем биће преглутивани или умањивани, по моделу игнорисања злочина петог корпуса над цивилима појалним Абдићу.

Колас контакт-групе и мировног процеса, уз наоружавање муслиманске војске, повлачење УНПРОФОР-а и неопуштање разбукување рата, по вољи је Вашингтона - уколико постоје изгледи да муслиманска страна буде успјешна. Свеуказано ЈЕДИНО може да се парира нагло, жестоком и свеобухватном стратешком офанзивом ВРС против БиХ снага. Само неповратни прекрет војне ситуације на терену може да принуди међународну заједницу (укључујући и САД) на промјену става, тј. на ревидирање мировних приједлога. На тај начин тренутне заблуде Београда могу да буду враћање на једини прва курс: курс одбране интегралних српских интереса као недјелјиве цјелине.

"СРБЕ НАУЧИТИ ПАМЕТИ"

Ова стратегија и тактички потези који из ње слиједу условљени су чињеницом да се амерички центри моћи не могу задовољити ниједним исходом који би

био мањи од коначног политичког циља, тј. од свеопште српске катастрофе. Редман је потврдио љетос на америчкој телевизији, када је без икаквог зазора изјавио да је циљ САД у мировном процесу двојак: (а) да се очува суверенитет и територијални интегритет Републике Босне и Херцеговине унутар њених међународно признатих граница; (б) да се у највећој мјери изађе у сусрет квалитативним територијалним захтјевима "босанске владе". Након што је истакао да план контакт-групе у потпуности задовољава наведене америчке циљеве, Редман је упитан какву мотивацију Срби имају да га прихвате. Он је послје извјешног оклијевања рекао: "Добиће мир", да би одмах потом упозорио да ће евентуално лабављење санкција бити дуготрајан и строго контролисан процес. Редманова упозорење је у вези са све израженијим ставом америчких дипломата и функционера да свака могућност лабављења санкција против СРЈ везује за проблеме Крајине путем српске предаје, тј. "интегрисање УНПА-зхона у уставни поредак Републике Хрватске" - како је то изјавио амбасадор САД у Загребу Петер Галбрајт прошлог мјесеца у интервјуу загребачком "Глобусу" (објављеном под насловом "Београд коначно схватио да УНПА никада неће бити Србија"). Он је у разговору са једним функционером УН 14. јула потврдио да су "суверена Босна и Хрватска у својим међународним признатим границама једино прихватљиво рјешење са САД".

РЕДМАНОВО УПОЗОРЕЊЕ

Губитак интересовања за Балкан такође значи да до даљег неће моћи бити мијењана већ зацртана политика антагонизма САД према Србима. Чињеница да су тренутно Куба и Хаити у жижи интересовања, а да ће за који мјесец то бити нека друга тачка свијета, не оставља Клинтону простор да своје вријеме и енергију троши на релативно периферна питања, попут бивше Југославије.

Сходно томе, у односу на бившу Југославију амерички предсједник ће да слиједи у прдстојећем периоду линију најмањег отпора: наставак санкција без обзира на уступке Београда, дизање ембарга на испоруке оружја муслиманској влади, уз повремено евентуално бомбардовање српских положаја ограничених размјера. Вјероватно је да су се водеће личности Администрације заправо прибојавале евентуалног спровођења плана "контакт-групе" у дјело, јер би САД онда биле обавезане да упуте трупе на лице мјеста ради спровођења споразума - а мало који Американца има разумијевања за такву мировну операцију послје искуства у Сомалији.

Из горњег произлази да се не могу очекивати на какви амерички уступци СРЈ као награда за блокаду Републике Српске. Ово се могло и очекивати на основу досадашњег искуства. Од почетка рата учиниоци су разни крупни уступци Београду: Од прихватања Венсовог плана за Крајину јануара 1992. преко предаје Превлаке Туђману осам мјесеци касније, до подржавања Венс-Овеновог плана за Босну у мају 1993. Сви ти потези СРЈ нису били ничим награђени. Они поготово нису наилазили ни на какво признање САД. Напротив, чак и када је српско оружје доминирало на свим фронтима, помирљив и попустљив гестови Београда (да о Палама и не говоримо) бивали су тумачени у Вашингтону искључиво као израз слабости српске стране и као подстрек утицајним политичким круговима да захтијевају да се врше додатни притисци на Србе. Ово је упадљиво дошло до изражаја од почетка ове године. Управо је претпоставка о српској одлучности и неспремности на попуштање пред пријетњом силе донедавно давала најубједљивије аргументе поборницима умјерене политике Запада на Балкану, прије свега Британијама. Ово се сада нагло мијења услед утиска о дефанзивном ставу Срба: "Јастребови" односе превагу са обје стране Атлантика, јер се стиче утисак да њихова политика доноси плодове.

МОТИВИ АМЕРИКАНАЦА

Особа недовољно упућана у политичку сцену Америке с правом може да се упита шта руководи највећу силу савременог свијета да са таквим непријатељством третира један мали народ од кога никада није

искусила ништа лоше - напротив. Мотиви антисрпске оријентације Вашингтона разнородни су, и наравно немају никакве везе са правом, правдом или истином. Ти мотиви су разнородни, у зависности од тежњи појединих група за притисак унутар америчке структуре моћи.

Присутна је жеља да се на распаду Југославије и суровом третману Срба успостави правни, политички и војностратешки преседан за распад СССР-а и за трајно искључивање Русије из круга великих сила и Европе. Ту је и потреба да се подршком бх. муслиманима Америка искупи пред својим нафташким партнерима за 40 година безрезервне подршке Израелу и да покаже америчким савезницима на Блиском истоку да САД нису "антимуслимански" оријентисане. Амерички војно-индустријски комплекс тежи да се агресивном политиком САД на Балкану Русија напросто примора на антагонистички став према Западу, чиме би се правдало даље трошење стотина милијарди долара у војне сврхе. Не треба потцијенити ни стратешки значај Турске, као кључног савезника САД у источном Средоземљу и моста за ширење утицаја у бившим совјетским републикама централне Азије. У блиској вези је и тежња дијела америчког (прије свега финансијског) естаблишмента да се промуслиманском политиком на Балкану његује трајно жариште сукоба, што би имало крајње неповољне последице по процес европске интеграције.

Ипак, као и прије четири мјесеца, подвученим да је битни мотив непријатељског става кључних политичких кругова САД према Србима вриједносне природе. Њихова политика одражава жељу глобалиста, који контролишу амерички политички, медијски и академски естаблишмент, да се ликвидира сваки отпор "топиоичрском лонцу", сваки импулс заснован на утемељености у сопственој националној култури, традицији и духовности. Управо Срби представљају симбол свега шта треба уништити - укључујући и аутохтону традицију, културно и духовно наслеђе саме Америке. За глобалисте разних боја, пораз нације која оличава отпор хришћанске Европе исламској најезди представља пожељнији исход од афирмације српства у политичком и вриједносном смислу.

Безизгледна је вјера да Америку воде људи само привремено заведени антисрпском пропагандом и да ће промијенити политику, када почну да увиђају сопствене грешке. Америчка политика има антисрпски предзнак из више разлога, али сви они су плод јасне процене одређених група, а не "грешке". Против Срба ради коалиција разнородних међусобно чак неспојивих елемената америчке политике, финансијске и медијске сцене, који су нашли заједнички интерес у тежњи да се "Срби науче памети". Србија мора да буде свјесна да њени уступци неће бити ничим награђени, већ само попраћени захтјевима за новим капитулацијама - до коначне побједе.

САНКЦИЈЕ КАО БЕТОН

И даље нема никаквих изгледа да ће санкције против СРЈ да буду укинуте у догледном периоду. Њихово евентуално ублажавање мора да буде попраћено несразмјерно великим уступцима српске стране. Упрошљено речено, садашње стање може да се овako опише: ако мора да бира између пропасти плана тзв. контакт-групе и ублажавања санкција, америчка администрација ће да изабере коласп мировног плана.

Преида се у Европи све чешће чују мишљења да би "Мишлованићу" требало нечим наградити" за дизање зида на Дрини, америчке владе слиједи један ирационални импулс - да и српског предсједника лично треба кажњавати унедоглед, ништа мање него српски народ у цјелини. Сваком познатошћу Вашингтонске сцене савршено је јасно да САД неће дати свој глас у Савјету безбједности у прилог трајном дизању санкција, бар до ступања на дужност сједаће администрације, тј. негде послје јануара 1997. године.

Текуће медијске кампање у Србији са циљем да се домаћа јавност охрабрује причама о скором дизању или лабављењу санкција нису реално засноване. Санкције не би биле укинуте чак ни евентуалним политичким промјенама на врху Србије, а камоли попустљивошћу садашњег руководства. Оне нису ни увећане због српских "преступа", па неће ни бити укинуте српским уступцима. Треба се ослободити илузије да постоји икаква нормална "циљна" коју би Србија требало да плати за укидање санкција. Тражи се све - у замијену за веома мало.

Може се само замислити шта ће бити тражено - не само у вези с Босном, него и у

вези с Крајином, Косовом, Санџаком, па и по питању изручења наводних ратних злочинаца... - у замијену за укидање ембарга на слободну трговину уопште, а прије свега на промет нафтом, нафтним дериватима, сировинама и стратешким материјалима!

У Вашингтону влада утисак да се ратна срећа преокреће у корист муслиманске стране, која ће бити у стању да заузме знатне дјелове територије РС уколико Београд настави да спроводи блокаду на Дрини. Једини начин да се САД принуди на ревизију става јесте одлучна, неспутана војна акција Војске Републике Српске против муслиманских снага, тј. видљиви пораз муслиманских трупа на бојном пољу. Пошто је опасност од директне стране интервенције мања него икада од почетка овог рата, такву би акцију попутило уобичајено медијско буктање антисрпске историје, али не и ангажовања снага западних савеза у спасавању Изетбеговића. Таква би акција била у интересу српског народа у цјелини.

ПРАЗНА ОБЕЉАЊА АНДРЕЈА КОЗИРЈЕВА

Кључни адут у америчкој игри против Срба јесте руска дипломатија. У Вашингтону се више него икада до сада осјећа самоуздање да водеће личности руске дипломатије безупловно сарађују са Американцима, и то у циљу да се "Срби испоруче на тањир". Без много зазора, у америчкој пријестоници се хвале да су господа Козирјев и Чуркин "урадили све шта треба" да Срби у бив. БиХ попусте послје ултиматума НАТО у фебруару. Да је ово заиста тако, илуструје и историјска антисрпска реакција Виталија Чуркина послје краха његове априлске мисије на Палама, које је Србија нанијела велику медијску и психолошку штету. Нажалост, на истим претпоставкама заснована акција руског министра иностраних послова у Београду за сада је произвела жељене резултате са становишта наших непријатеља.

Дужан сам да пренесем став не само наше наглошћене личности већ и наших заклетих непријатеља да запрепаћује наивност оних кругова у Београду који су склопили да "гарантије" Козирјева узимају ипоне озбиљно. Са обје стране се чује исто питање: како Срби могу да му вјерују, ако ни он сам није у могућности, чак ако би то и желио, да те додатне клаузуле укључи у сам текст споразума.

Русија ће се прије или касније пробудити из овог садашњег нок-дауна, који је катастрофалан и за њу и за нас, али тај процес није још у току. Он није ни могао, све док су на одлучујућим позицијама у руској дипломатији људи који не посједују ни моралне, ни политичке, ни интелектуалне квалитете да буду његови носиоци. Управо је реално заснован утисак о неспремности Русије да се озбиљно заузме за Србе подстицао Американце да безобзирно воде антисрпску политику. Непрекидне пријетње чак и америчких бирократа и дипломата ниског ранга попут Редмана, Једковића и Галбрајта, о трајној изолацији Срба и Србије ако не легну на смртносно руду мировног плана контакт-групе или пак заштрена реторика о враћању Крајине под хрватски суверенитет", уз конкретне потезе у том смислу (нпр. резолуције СР прошле јесени) кој укључују руску сагласност, јачају бахату самоувијеност Вашингтона да Москва није и неће бити препрека западној политици на Балкану у предстојећем периоду.

Још једном апелујем да се сјетимо Гарашиновићевог савјета да оно што не можемо обезбједити сами себи, никада не можемо очекивати од других. Ослоњај на славјанско-православну солидарност садашњег политичког руководства Русије неће довести ни до задовољавања најужњих српских тежњи, ни до закључења мировног споразума.

Погрешна процјена политичког врха СРЈ која је довела до увођења и строгог спровођења српско-српске блокаде, иде науку "Јастребовима" у Вашингтону. Тиме су пружени адуту њиховом ставу да Срби могу бити поражени и да муслиманска страна може да их одгурне до Дрине. Тиме је, штавише, учвршћено мишљење да вријеме не ради за Србе.

С обзиром на унутрешње и спољнополитичке тешкоће америчке администрације, мало је вјероватно да ће бивша Југославија уопште, или Босна посебно, у догледном року бити у центру интересовања америчке владе. Ово међутим, одговара нашим противницима Сведок јенаше питање периферно, отворен је простор крутим антисрпским фанатизмима да спроведу своју линију (на примјер, изјава М. Олбрајт прошлог мјесеца да санкције против Србије треба заштравати, а не попустити).

(Аутор је представник РС у Лондон. Током августа боравио је у САД.)

ПРОФ. ЉИЉАНА ШЕВО:

МАНАСТИР РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ-СИЉЕЗИ СРПСКЕ КУЛТУРНЕ ПРОШЛОСТИ (I)

**ЗАДУЖБИВЕ
У
ПОДРИЉУ**

**СВЕТОСАВСКА ТРАДИЦИЈА
И ОТПОР БОГУМИЛСКОЈ ЈЕРЕСИ**

Најзначајнија српска задужбина у Подрињу је свакако манастир Добрун, који се налази између Вишеграда и Вардишта на ријеци Рзави.

У области горњег тока Дрине око Фоче, Горажда и Вишеграда данас се сачувало свега неколико православних цркава и један манастир из средњег вијека, што је неупоредиво мање од обиља писане грађе о духовном животу Срба овог краја. Та грађа настале већ од 12. вијека и нашег најстаријег летописа, попа Дукљанина који тада саопштава податке о задужбинама православних владара у области Дрине. У средњем вијеку ова област је задржала неку врсту регионалне посебности, захваљујући свом комуникацијском значају, као транзитно подручје из приморја у унутрашњост средњовјековних српских држава. Посебно су чести помени људи, мјеста и догађаја из Подриња у извјештајима дубровачких канбеларија 14. и 15. вијека, док је светосавска традиција у овом крају наглашена близином Милешеве, али и сједишта добро-босанске митрополије у цркви Светог Николе у Бањи код Прибоја.

Најзначајнија Српска задужбина у Подрињу је свакако манастир Добрун који се налази између Вишеграда и Вардишта, на ријеци Рзави. Основали су га почетком 14. вијека жупан Прибил и његови синови Стефан и Петар. Добрунска црква је једнобродна засведена базилика без куполе скромне и једноставне архитектуре на којој су само доврнути прагови израђени од нешто бољег камена једне врсте црвенкастог мермера. Прибилов син Петар је, као монах Јован 1383. године дозидео првобитној грађевини вањску припрату, а само десет година касније, када су Турци први пут провалили у Босну, Добрун је страдао. Обновили су га кнегиња Милица и син Јој Стефан Лазаревић. Негде крајем 18. и почетком 19. вијека манастир је опусто. Црква је темељно реставрирана 1884. године, када је порушена вањска припра, а дозидан висок звоник, те фасаде украшене низовима аркадица. Обновљена црква је минирана 1944. године и готово сасвим разорена, да би у конзерваторским захватима била враћена на изглед из 19. вијека. На срећу, у разореној цркви се ипак сачувало нешто старог живописа.

КОНТРОВЕРЗНИ ХЕРЦЕГ

Добрунска фреске су најстарије на простору западно од Дрине. Датоване су на основу владарског портрета на којем су приказани краљ Душан, краљица Јелена и њихов мали син Урош у године између 1343. и 1353. Поред владарског, у Добруну сачувана још четири историјска портрета - жупана Прибила који држи ктиторски модел цркве, његових синова и његовог таста протовестијара Стана. Вриједност овог сликарства тако и лежи првенствено у фактографским подацима које пружају кистици на поменутих портретима драгоцијени за изучавање ношње српског племства у 14. вијеку. Дуге чохане доламе опшивене златном траком са мотиом палмете и ковани метални опасачи су представљени са вјерношћу аутентичног податка, тако да појсеве састављене од низа медаљона или правоугаоника приказане на фрескама у Добруну срећемо у сасвим истом облику и сачуваним примјерцима наших средњовјековних ризница. Зелена чоха на долама протовестијара Стана такође није случајна, јер из повеља знамо да је то боја обавезна за кистици племића са овим достојанством и функцијом. За одређене историјске реконструкције значајне су композиције на којима су приказани Васељенски сабори, а које се сликају на зидовима епископских сједишта - саборних цркава, а не у апстелинским задужбинама каква је Добрун. Њихова појава у Добруну можда би могла бити у вези са настојањима православних калуђера да потисну из ових крајева јеретичку „цркву босанску“ или да се супротставе агресивној политици у 14. вијеку све активнијих босанских франђевана. Свој непоколебљив ортодоксан став добрунски монаси и наручиоци овог живописног

ПОРТРЕТ СТАНА ПРОТОВЕСТИЈАРА

са могли су исказати управо актуелизовањем идејне суштине слике Васељенских сабора које симболички представљају борбу против јереси и отпадништва од православне хришћанске мисли.

Да је православно монаштво имало заиста разлога да у Добруну упозори на опасност од јереси, најрјечитије говори појава једне историјски занимљиве личности феудалног господара ових области у 15. вијеку, чувеног и контроверзног херцаг Стјепана Вукчића Косаче. Успон племићке породице Косача започео је још за вријеме Влатка Вуковића, родоначелника позе и познатог војсковође краља Твртка I, који је, према народној пјесми, закаснио на Косово. Косаче су се територијално шириле и економски и политички снажиле даље за вријеме Сандаља Хранића, да би зенит породице достигли за вријеме херцага Стјепана. Овај великаш, којем је полазило за руком, оно што нису успјевали ни босански краљевци, на примјер да отвори властити трг сољу најтраженијом средњовјековном робом држао је у својој близини, на дворовима који су се углавном налазили у Подрињу, и праке „цркве босанске“ и православне монахе, обраћајући се истовремено и франђевинима, да наводно поуче и учврсте становништво у правој вјери. Ипак, Стјепан је од 1448. године носио титулу херцага од Светог Саве и примао на свој двор милешевског митрополита Давида. У Сопотници код Горажда подигао је 1454. године православну задужбину, цркву посвећену светом Ђорђу. То је једнобродна базилика са полукружним олтаром на којој руку градитеља са приморја препознајемо по преломљеном готичком своду. Након већих разарања које је ова црква преживјела у 16. вијеку, дозидане су јој припра и правоугаоне бочне пијевнице. Још су описивачи крајем прошлог вијека видјели на зидовима ове цркве трагове фресака - дио фигуре арханђела Михаила. Приликом конзерваторских радова изведених прије петнаест година, уз улазна врата манастирске порте откривени су трагови малтера осликаног фреско-техником, који потврђују описе старијих истраживача.

ЦРКВЕНЕ ОДЕЖДЕ

Између 1512. и 1519. године у цркви Светог Ђорђа у Сопотници дјеловала је једна од најзначајнијих старих српских штампарија коју је основао Божидар Горажданин и из чије типографије су изашла издања богослужбених књига којима се снабдијевао широки православни простор Пећке патријаршије. Зна се да су цркви у Горажду дечански калуђери једном приликом поклонили црквене одежде што говори о контактима између херцагове задужбине и најзначајнијих центара српског монаштва. Крајем 19. вијека грађевина је доживјела веће поправке, те јој је дозидана 1869. године и пространа припра. Тако се ктиторством над овим значајним центром православља у Подрињу личност херцага Стјепана Вукчића Косаче, сматрана у историји заштитником богумила открива и у својој другој православној димензији.

(У СЉЕДЕЛЕМ БРОЈУ — ДОБРИЛЕВО)

АУТОР: ЖЕЛКО ПЕТРОВИЋ	ОБЛАСТ У ЧИЈОЈ ОБЛАСТИ НАЈИЗЈА СА СЛИКЕ	ПРЕМА КОЈОЈ ОПШТИ ЗА ДОВОД	ОМОРА КОВА ШУМА	ИТАЛИЈАНСКИ ФЕУДАЛНИ ГОЛМАН	ЗАВЈЕШТА ТАЛАЦ	ЉИБА ТАДИЋ	ОБЛАСТ КРЕМЛЈУ УРАЛА И ПАЛДИ ФИКА	РАДИТИ ЗА ТКАЧКИМ СТРОЈЕМ	КОЈИ ЈЕ У ВОЂСТВУ	ЛИРНА ЗАМЈЕНЈА
ДОБРО РАСТВО ЛОЖЕЊЕ										
РИДЕЊИ ННК (ГРЧ)								ГЛУМАЦ СПЕНСЕР		ТРЕПЕ РЕЊЕ, ПОДРИ ТАВАЊЕ
БУЊТ, ПОБУЊА								СОМВО		
НЕУПР ЛОСТ										
27. СЛОВО АЗБУКЕ	ДЈЕВЕРИ (УМАЊ)									
ГЛУМАЦ, НЕДА	ФУДБАЛЕР БАЗО								10. И 22. СЛОВО	
ВРСТА ПТИЦЕ, МОЊКА (МН)				ПЈЕВАЧА ЦА ПЕТ РОВИЋ, РАЈИЋИ ФУДБАЛЕР					ИСТА СЛОВА	10. И 22. СЛОВО
ПРВА СЛОВА	МАЈКА РОМУЛА И РЕМА НАПТИ (О СЛУЖ)							ТАКМИЧЕ ЊЕ У БРЗИНИ ДЖЕЛНИ ИХ "Ј"		РИЗМА КОВАЊЕ
ТРАЈЕСТО КРЕСНАНО НА ТАКМЕ ТРАКОВЕ (МН)									ДОМАТА КОВОТ ЊИЈА	
АУСТРИЈСКО ЈЕЛО У КОЈОЈ РУШКОЈ									РАЗРЕД	
ВОДА КОЈА ОТИЧЕ									ДОМАТА КОВОТ ЊИЈА	
ВО ОДМАТА ВОЛЕ										
САСТАВНИ ВЕЖИК	ГЛУМАЦ ТУРМАН									
СЛОВО ИЗА "Т"	ПОЗНАТА БЕОГРА БАЊКА ГЛУМАЦ ЕВА									
ЧИТАЉЕ "ГЛАС СРПСКИ"	ГЛУМАЦ ХЕЛВОРТ									
ВРСТА МИНЕ РАЛА	РЕЦЕПТ									
МАЛИ ПЦИ										

АУТОР: ЗОРАН ПЕТРЕШ	ЧИТАЉЕ "ГЛАС СРПСКИ"	РОД ВОЈСКЕ	КОМПО ЗИТОР, КРСТО	КОПЧИ РАКА, ГРОБАРИ	ОБРАЧ, ПРЕДАЊЕ	Г. И В. САМО ГЛАСНИК				
ЖИЛА КОЦАВИЦА										
НАШ СЛАНИ ФУДБАЛЕР СА СЛИКЕ										
СЕРДАРИ (МН)										
ОБАСЕ ЈЕВА ОТАЦИНИ									ЧРАН АКА ДЕМИЈЕ	
НИ У КОЈЕ ВРИЈЕМЕ										
19. И 14. СЛОВО АЗБУКЕ			ПРОДОРАН КРИК, РИКА ОСЛОЈИ МЕР							
ЖЕНСКА ОСОБА ШЕФ									НАША ГЛУМАЦ	АГРОНИ ДСТРАИ СКИ КОМ БИНАТ
100 м ² 994				САВРШЕНИ СЛАНИ ИЗВЈЕ ЧИТЦИ						
ФУДБА ЛЕР, ГОРАН										СЈЕВЕР НАВОДИ
СУСРЕДНА СЛОВА АЗБУКЕ			ДВОРАЦ							ЦРВЕНИ КРСТ ЗЕМЉА У СРЕДЊОЈ АМЕРИЦИ
КАР ТАШИ КРАЈ			НИКОЛА ПАШИЋ						10. И 20. СЛОВО ВРСКО СКА ЗЕМЉА	ГОЗБА, БАЛ
АНГЕР										КЉЕРКОМ МУЖ
11. И 12. СЛОВО АЗБУКЕ			КОЊ ГРАМ							
БАЊКА БАГАБ										ГОРНИ ДОМ ПАРЛА МЕНТА ДИО ГРСТА
ОПЕ ВИДОВ			МЈЕСТО У ВОЈ ВОДНИ РАДОСНО ВРСОВ							РЕКОНСЕР, ЖАК КАТА, РИКА ОДМАТА
УПРАВНА ЛЕНЦА										НОТА ПОСЛАЈЕ "С"
МАЛО ИЗГАЗИТИ										ОБЈАВЉЕ
ГОСПО ДНО, КАР										СЛОВО ГРЧКОГ АЛФА ВЕТА

БАЊА ЛУКА:
РЕОРГАНИЗАЦИЈА
ЛИКОВЊАКА РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ

Друго па мушко?

• Одржан састанак Иницијативног одбора за формирање Удружења ликовних умјетника Републике Српске • Нова оснивачка скупштина Удружења одржаће се 22. октобра са почетком у 13 часова

БАЊА ЛУКА, 16. септембра - У клубу Галерије ликовних умјетности Републике Српске јуче је, у присуству чланова ујануару оформљеног Удружења ликовних умјетника Републике Српске, одржан радни састанак Иницијативног одбора за формирање тог истог Удружења.

На први поглед доста нелогично, али о чему се заправо ради? Цијела прича тече овако: априла 1993. године у Милићима је основана колонија српског сликара Милића од Мачве. Тада је одлучено да ће на тој колонији имати право учешћа сви ликовни умјетници како из Републике Српске, тако и из Републике Српске Крајине. Било је предвиђено да ће се током трајања колоније додјелјивати и посебне и посебне награде најуспјешнијим ствараоцима и излагачима, што је карактеристично за ову врсту скупова.

Непосредно пред српску Нову годину ту је организована једнодневна изложба на којој је учествовао извјестан број умјетника са подручја западних српских земаља. У организацију цијеле манифестације "ускочио" је и СРНА-фест (подсјетимо се, то је републичка институција за организовање културних дјелатности), те је под његовим руководством 12. јануара одржана Оснивачка скупштина Удружења ликовних умјетника РС, дакако у Милићима.

Иако није било кворума, за предсједника Удружења изабран је Боро Алексић, графичар из Сарајева, потпредсједници су постали проф Љубомир Гајић и академски сликар Васо Совић, док је за почасног предсједника изабран Милић од Мачве.

Тако је удружење основано, али, према мишљењу присутних на јучерашњем састанку, као да и није. Јер, оно до сада није ништа урадило на афирмацији ликовног живота на нашим просторима, а да не говоримо о било

каком организовању изложби, ликовних сусрета и сличних манифестација.

Тако се и "догодио" састанак Иницијативног одбора за поновно формирање Удружења ликовних умјетника РС. Главна и једина тема састанка била је организација предстојеће Оснивачке скупштине која ће се одржати у Бањој Луци и на коју ће бити позвано тачно педесет до сада регистрованих академских и приммијенених ликовних умјетника из Републике Српске. Утврђен је и тачан датум одржавања Скупштине - 22. октобар, тог дана ће у 13 часова скупштина почети са радом, док ће у 18 часова бити отворена изложба радова свих учесника "сесије". Дио рошкова требало би да сноси бањолучка општина, а остатак потребног новца ће се набавити путем спонзорства. Члановима Иницијативног одбора на састанку су подијелјена одређена задужења, као би све припреме до наведеног датума биле готове. Споменимо и да је, захваљујући вишем кустосу за изложбене дјелатности Галерије ликовних умјетности РС Данки Дамјановић, већи дио планиране изложбе већ допремљен у просторије Галерије.

Помало "врџа" полемика настала је око питања да ли поново оснвати Удружење на

Чланови

Иницијативног одбора за формирање Удружења ликовних умјетника РС су: проф Љубомир Гајић, Ненад Ђурлић, Михајло Ракита, Живко Шушиња-Шуле, Данка Дамјановић, Слободан Драгац, Зоран Марковић, Горан Јанковић, Никола Галић, Соња Бикић и Бошко Вукојевић.

нивоу РС па тек онда кренути са оснивањем регионалних подружница или обрнуто. Али ипак је, што је очито, побиједила ова друга опција.

Тако ће Удружење ликовних умјетника Републике Српске бити рођено по други пут. Али сада, сигурно је, то неће бити "мртворођенче", јер судећи по амбициозности чланова одбора и по плановима који су на састанку донесени ове цеховска организација "ликовњака" овај пут ће постати оно што заиста и треба да буде - истинско окупљалиште и база за даљу афирмацију и развој ликовне духовности на овим просторима.

М. КИЏДЛ

БАЊА ЛУКА: У ДОМУ ВОЈСКЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ: ИЗЛОЖБА
РАДОВАНА ШПИРИЋА

Српски јунаци и пејзажи

Ово је четрнаеста самостална изложба Радована Шпирића, чији интерес за овај вид умјетности потиче још од најмлађих дана, када је као основац за своје радове изложене у Шведској био награђен.

Изложбу је отворио Љубо Вулкић, који је присутне упознао са стваралачком и животним путем аутора, али и његовим односом према природи, српској традицији и историји, који представљају основне мотиве Радована Шпирића. Изложени су радови у уљу, јер у тој техници уз реалистички приступ, компактну и чврсту композицију и топле тамне нијансе (које дају тајанственост и сензуалност) аутор може на најбољи начин да дочара своју визију и доживљај природе.

Осим пејзажа и мртве природе, у последње вријеме аутор инспирисан великанима српског сликарства Урошем Предићем и Пајом Јовановићем, али и буђењем српске националне свијести, окреће се српским јунацима, иконама и осталим националним обиљежјима.

Изложба Радована Шпирића биће отворена до 25. 9. 1994. године.

О.Т.

ИЗ ЗАВОДА ЗА УЧБЕНИКЕ И
НАСТАВНА СРЕДСТВА РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ

Нове књиге домаћих аутора

СРПСКО САРАЈЕВО, 16. септембра - Завод за учбенике и наставна средства Републике Српске објавиће до Сајма књига у Београду седам дјела домаћих аутора. Међу новим књигама су "Путеви и путокази" проф. др Љубомира Зубовића, "Свијет саткан од сна" Станка Раките, "Молитва за мртве", Недељка Жугића, "Послије рата", Владимира Јагличића, "Млада Србија" Боре Капетановића и "Говорим српски" аутора Радослава Самарџије.

Књиге имају велику корист за историју и културну баштину Републике Српске. Оне на универзалан начин говоре о томе како српски народ на овим просторима води борбу за национално, али и за духовно ослобођење. Љ. Б.

БАЊА ЛУКА: ПРОМОВИСАНА ЗБИРКА
ПЈЕСАМА БРАНКИЦЕ МИЛОШЕВИЋ

Три имена за љубав

БАЊА ЛУКА, 16. септембра - У народној и универзитетској библиотеци "Петар Кочић" уприличена је промоција прве збирке пјесама "Три имена за љубав" ауторнице Бранкице Милошевић.

Збирка пјесама "Три имена за љубав" посвећена је Бранкичином брату Драги Милошевићу који је погинуо као војник Републике Српске 4. августа 1992. године на Дрвенти борби са својим друговима.

Након промоције књиге бројни љубитељи умјетности могли су да присуствују свечаном отварању прве самосталне изложбе аматерског сликарства Сање Станковић.

С. Б. Ш.

Свијет књиге

Од Голог отока до Орвела

(Рајко Крнета: "Хеј, Мамбо"; Нови Глас, Бања Лука, Рад, Београд, 1993.)

Храстовгај и главни дрвосеча. Рушилачка моћ тастера. Падање циновок хрстова као симбол поремећаја и у самом свмиру.

Градитељи и вође. Одликовања и греси. Моћници пред којима све трепери, дрхте и нестаје. Појава личности које се не уклапају у нови поредак. Чаролије пророци, бундије, Пљувачка за генерале.

Мемоари губитника. Брзе и противприродне метафорозе пријатеља у непријатеље. Саслушања, понижења, докази. Уништење и расуло неких породица. Актуелна дневна историја и зли кумови.

Тајанственост и поремећеност. Метафизика паланке. Акције локалног новинара. Оперативни истраживачи. Кравици зидови и плодови. Почупани зуби и коса. Тајанствени хичкоковски тавани. Агенти који по штриковима са вешом читају услове и падове храстовгајских породица. Нове генерације. Нови командири.

Самоубице, врачаре, лугари. Тајне и симболи крста и жртве. Сцене наслеђења као у америчком филмовима.

Петровдански вашари. Комедијаша и снагатори. Каца у којој "тутњи смрт". Крвожедност публике која жали да види право умирање. Гроб краља мачака. Кочевци, малевци, гвоздени боксери. "Смрт која тече" и људождери. Скоро имагинативна веза са Америком. Мистерија ћирилице и рукописа "Свети Петар у Босни", који је пронађен у радном столу деде по мајци Ернеста Хемингвеја.

И на крају зов живота. Дављење провинцијског инспектора у реци превеликој месечином са спиртоносним талисманом око врата.

Паланке отвореног тила у свом стравичном индентитету и тоталитету. Новинарско лудило - силна жудња да се све саспе у микрофон... Трагови непријатеља у близини.

Крнетина проза захвата велику временску димензију, од посларатних година, обележених Голим отоком од Орвелове године у којој је већ остварен апсолутни

надзор над тијелом и духом човечанства. И свим тим догађајима што потресају јавношћу троугао између Саве и Уне и у њему мало место, слично "крављем вимену", значајна улога припада писцу-новинару, сведоку, учеснику и савременнику, који према свим тим играма богова и ђавола на храстовгајским даскама има свој однос и свој морални став. Претварајући стално роман "Хеј, Мамбо" у интимну исповест, без табу-тема и историјске дистанце, Крнета сасвим природно и законито постаје и његов главни јунак, који обједињује свих десет тематских блокова. Наслоњени једни на друге, пројектовани једни у друге, са великим аутопортретом самог градитеља, ти прозни масиви чине и роман - биографију и роман-хронику, један драгоцјен књижевни прилог филозофије паланке. Одједи далеких догађаја са епицентром у светским центрима моћи и у самој престоници, снажно потресају градић на обали Уне, обележен знаком и моћника и жртве, нанизан од самог почетка на једно вртено судбине које се окреће, окреће...

Крнета, у ствари, стално настоји да феномен провинције захвати у целини, строго пазећи да нешто не изостави, прескочи. Даноноћно, искрено и упорно трагајући за истином, он истовремено постаје значајно новинарско перо и опасан савременик који у вековне и већ рунтиране паланачке моделе жваљења уноси једну песничку енергију, која никако не одговара средини у којој се догађаји смењују час "турском", час филмском брзином, али увек и свуда на штету жртве, што без обзира на читаочево емоционално стање и морално опредељење ствара један изузетан ритам егзотичне лепоте, ритам обостраног и метафизичког, ритам периферије у којој је понекад тихо као у ништавиљу, понекад бучно као у валеграду.

У овој књизи, пуној тематског мноштва и јаких личности, великих сцена и централнозначних детаља, језичке свежине и умјет-

ничког заноса, поставља се прилично строго и старо и до сада нерешено питање: испричати (препричати) или описати.

Овај проблем, однос новинара и романисијера унутар саме материје, Крнета решава доста успешно и то "у ходу", на лицу места. Он, додуше, у некој мјери у апсолутно, најбољој традицији ангажованог новинарства прича о људским судбинама.

И то не само да не скрива од читаоца, већ стално и са поносом, у току акције или одмах после завршетка новинарског "увиђања" образлаже, па и анализира методологију прикупљања података и тешкоће на које наишају локални дописник високотиражних дневних листова кад, оставши сам са собом и својим пером мора да за само једну ноћ пређе пут од шегрта до мајстора писане речи. Али то Крнетина препричавање догађаја, те његове новинарске информације о стравичном животу паланке толико су крцате детаљима и "умјетничким местима" да делују као ОПИС. У свом роману он срећно спаја, изједначава и уједињује таленат новинара и таленат прозисте. Можда, можда би на неким битним местима било потребно мало више правих романисијерских описа. Иако синтакса романа "Хеј Мамбо", веома дуга и сложена реченице са ниском метафора покривају и те мале недостатке, у следећим делима ипак, треба о свему осоме размислити.

У сталној потреби за страдалницима и губитницима Крнета је створио потресну драму о повратку Сређе Адића са Голог отока. Он не опкује његових пет година на голооточком камену, већ ужасно, скоро "радиоактивно" деловање тога проклетог камена на судбине људи и онда када су већ далеко, "на слободи": у породичном кругу. Све је разорено, авај! Нема ни прошлости, ни будућности, сама Сређејина сахрама, певање о уништеној души, пустош кафанског стола за којим је седео, симболика вешања Дода Мрса.

Провинција у знаку Голог отока и Христа, Орвела и мучилишта, светлости и таме и једне сатанске детерминанте њеног историјског бића... Управо због велике патње људске душе и сталне свести да је трагична материја јача од талента, у овој књизи нема плах музике, нема народњака, већ из дубине њених форми и садржаја чујемо тике звуке-мелодије растанка и нестатка. Крнета чак ни тамо где је лично угрожен и као човек, и као новинар не заступа жестоку одбрану, не прави панику, већ и даље испушта текст који се одликује андрићевском смирености и стила и синтаксе. А и чему дизати узбуну у роману у које је ионако све узбудљиво и драматично - приповест о Сређеју, на пример, има толико много драмских елемената да се веома лако и формално може преточити у праву драму.

Иако су ваковни једнолични модели живота и смрти у Храстовгају разбијени чаким судбине и историјском срдљима пробушени на више места, па је самим тим и паланка добила некакав шири и универзалнији значај, у целом роману влада и сумрак и туга и то у великим, смртоносним дозама. То више и није паланка из "Филозофије паланке" Р. Константиновића већ чудовишна организам који стално поприма облике бајке и алегорије. Као да прави нормални живот и није у њој, већ изнад или испод ње, негде на другом месту, далеко, далеко. Као да све то што чине њени житељи и нема неки значај, без обзира што се њихов живот "реалистички" уклапа у конкретни историјски ход. Затварајући корице романа "Хеј Мамбо" имате заправо осећај да се светле у Храстовгају стално гасе, јер каква невидљива уста са свих страна дувају, и да их Крнета у жудњи за истином и умјетничким формама егзистенције стално, и јавно и тајно, паља...

Миленко Торман

РАЗГОВОР С ПОВОДОМ: ЈОВАН АДАМОВ, РУКОВОДИЛАЦ
МУЗИЧКЕ ПРОДУКЦИЈЕ ТВ НОВИ САД

Дјечји свијет

У НОТАМА

„Помало хаотично стање на подручју дјечје музике и недовољне бриге за ту врсту пјесама учинили су да она, хтјели ми то признати или не, тавори на маргини музичких догађања код нас“

БАЊА ЛУКА, 16. септембра — Неизбјежни дио дјетињства савремених младих нараштаја, припадника, како неко благо иронично рече, „кока-кола генерације“, поред играчке, првих научених слова или безбрижног играња у дворишту испред зграде, чине и — телевизијске емисије за дјецу. Многе игре серије, као и музичко-забавне емисије за најмлађе одувјек су биле узрок вишестатног „буљња“ клинаца и клинцаца у екран ТВ-пријемника.

У мору разноврсног, што бољег, што лошијег дјечјег програма сигурно се по својој квалитети издваја музичко-забавни колаж програм под меном „Музички тобоган“ у продукцији Телевизије Нови Сад. Ту емисију препуну игре, пјесме и такмичења школараца гледају и млади и старији. Један од идејних творца и оних који су највише допринијели толикој популарности „Тобогана“ Јован Адамов ових дана је боравио у Бањој Луци. Разлог његовог гостовања у највећем граду Републике Српске је један значајан пројекат, који ће умногоме допринијети афирмацији забавне музике на овим просторима. Ријеч је о Фестивалу забавне музике „Бања Лука фест '94“, који ће се одржати у октобру ове године. Господин Адамов ће при организацији и одржавању ове велике музичке манифестације обављати дужност уметничког директора Фестивала.

Само за најбоље

Како је уопште рођена идеја о организовању једног овако значајног забавно-музичког пројекта?

— Познато је већ да је поново оживио традиционални фестивал народне музике на Илици, који од ове године поново „старује“ са радом. Ступио сам прије неког времена у контакт са појединим Бањолучанима који су заинтересовани за тај и такав вид масовног окупљања младих (овдје нарочито желим да истакнем председника Извршног одбора општине Бања Лука мр Рајка Касагића који је изразио сву спремност за сарадњу) сви заједно смо дошли до закључка да, пошто је на Илици оживљен фестивал народне музике, Бања Лука треба бити окупљалиште свих оних који се баве забавном музиком. Основни разлог за одржавање „Бања Лука фест“ је чињеница да је Бања Лука одувјек била расадник те врсте музике, али пошто је била на музичкој „размеђи“ између Загреба и Сарајева, није могла да искаже своје потенцијале у мјери у којој је заслужила.

Дакле, Бања Лука има све услове за веома квалитетну продукцију „забавњака“, почев од младих ентузијаста па до медијске подршке ТВ студија Бања Лука. Фестивал ће бити идеална полазна основа за то, јер ће на њему, захваљујући селекцији стручног жирија, учествовати само најуспјешнији из области забавне музике. Ту ће убудуће бити заступљени сви жанрови, чиме ће музи-

Јован Адамов: „Најмлађи морају имати своје мјесто и у музици“

чари са ових простора бити у рплицу да се опробају у свим врстама „забавњака“.

Иначе, ово није Ваш први боравак у нашем граду?

— До прије десетак година био сам редован посјетилац бањолучких музичких фестивала за најмлађе као што је био „Први аплауз“. Дјеца пјевају Бањој Луци и други. Поред Бање Луке, неко вријеме сам радио на афирмацији хора „Леусаба Канторум“ из Мркоњић-Града. Тако је овом хору омогућено да сниме двије плоче, а његови чланови су учествовали и на новосадским Змајевим играма. Протеклих година сам, нажалост, само пролазио кроз Бању Луку идући у друга мјеста, и зато ми је веома драго што сам поново овдје.

Зашто сте се баш определили за дјечју пјесму?

— Ма колико то неком изгледало необично, многи музички ствараоци који се баве другим жанровима, радили су (или то још увијек раде) музику за дјецу и са дјецом. Игром случаја, ја се са дјечјом музиком бавим мало више, јер је Телевизија Нови Сад одувјек била позната као медиј гдје се производе најквалитетније емисије за дјецу (сјетимо се на примјер „Фазона и фора“). С друге стране, Нови Сад од „памтвијека“ носи титулу интернационалног дјечјег града, тако да су његова врата увијек била отворена како за најмлађе, тако и за оне који стварају за њих.

Какав је, по вашем мишљењу, ситуација на „тржишту“ дјечје забавне музике код нас?

— Постоје, мора се признати, велики број стваралаца који пишу за дјецу, било да су у питању текстови или музика. Међутим, они су веома обесхрабрани поражавајућом чињеницом да је у посљедње вријеме драстично смањен број дјечјих емисија. Помало хаотично стање на том подручју и недовољне бриге за ту врсту музике учинили су да она, хтјели ми то признати или не, тавори на маргини музичких догађања код нас. Прво што би се требало учинити је да се дјечја музика подијели бар у двије категорије — на музику за најмлађе и музику за тинејџерски узраст. Јер

свака од тих генерација има свој свијет, своја интересовања и своје омиљене теме о којима кроз пјесму желе да пјевају

Мале звијезде

Шта сте Ви у посљедње вријеме конкретно учинили на плану афирмације дјечје музике?

— Одлучио сам да поведем праву малу медијску кампању ради што бољег „пробоја“ музике за дјецу у јавност, нарочито тинејџерских пјесама. Наиме, радећи рубрику „Хит клинци“ на „Музичком тобогану“, успјели смо да створимо један нови имиџ — имиџ малих звијезда. Ти клинци имају одређено сценско искуство, приступачан изглед и добар глас, тако да могу наступити изводећи и сложеније композиције. На њима ћемо и заснивати ту медијску кампању, у оквиру које ћемо ускоро издати и двије плоче којима ћемо атрактив-

Јован Адамов је рођен 1942. године у Банату. Основну школу као и нижу музичку школу завршио је у Сенти, а средње музичко образовање стекао је у Новом Саду, гдје је завршио и Машински факултет. На Телевизији Нови Сад најприје обављао дужност члана Плесног оркестра ТВ НС. Касније постаје руководилац музичке продукције ове телевизијске куће, док у исто вријеме руководи оркестром у коме је и почео да ради.

Бави се продукцијом дјечје музике, афирмацијом роки поп-групе, а учествује и у производњи многих дјечјих емисија ТВ НС као што су „Музички тобоган“, серија „Музички клуб“ и друге.

ношћу композиција и вањског изгледа малих извођача извршити черст медијски продор. На тим плочама ће се напазити комплексна, спљевита забавна музика за дјечке и дјевојчице између 12 и 16 година. Текстови пјесама ће бити примјерени том узрасту.

А да ли су, поред ове дјечје медијске кампање, у плану још неке ваше активности?

— Радећи дуги низ година на фестивалима и дјечјим емисијама, сакупио сам фонд од преко двије стотине пјесама за дјецу која су написали најпознатији српски писци. Љето сам провео пишући музику за њих, и изненадио сам се колико је мало тих пјесама објављено. Ти стихови биће обједињени у четири збирке за дјецу, а у исто вријеме ћу се Мињом Суботом урадити јубиларни „Музички тобоган“ поводом 14 година његовог постојања. Као гости свечане емисије учествоваће сви они који су својевремено учествовали у првим издањима „Музичког тобогана“.

Миленко КИНДЛ

УЧИМО

СРПСКИ

Ко није ни за шта, тај је за ништа

На питање домаћина: Јесте ли за што? - одговорите да нисте ни за што; не дозволите да кажете да сте за ништа!

Слушао сам неке који изјављују да не страхују „од ничега“ ни „од никога“, да немају одговорности „према никоме“, није их брига „за ништа“, неће „с никим“ да расправљају и не би се, кажу, мијењали „за никакав“ други начин живота. Дobar неки стил живљења али писменост слаба па ми због њих и ради језика морамо и да бринемо и да расправљамо.

Није проблем у томе што не знају, кад би хтјели да питају. А зато им, поред осталог, стоје на располагању (не, на расположењу!) упитни замјеници који, чини, какав, колкици.

Ако упитним замјеницама додамо префикс не- добићемо неодређене: неко, нечији, некакав, неколик. Са префиксом сва- настају опште замјенице: свако, свакакав, свачији... Помоћу префикса и- ни- од упитних се граде одрични замјенице: нико, нико, ичији, ницији, икакав, никакав...

Префикси не-, сва- и-, ни- као што се види, пишу се састављено као једна ријеч: неко, свачији, икакав. Тако је и у промјени у парежним облицима: неко, од некога, према неком, са сваким о некоем. Све би дакле било једноставно да није одричних замјеница. Наиме одричне замјенице (само оне) кад се употребљавају са приједлозима, обавезно се растављају на своје саставне дијелове (никога, ницијег итд.) а међу њих „ускаче“ приједлог кад засебна ријеч: ни од кога, ни за чега, ни с ким... (Наглашавамо ово као засебна ријеч јер се дешава да они који нису вични писмености напишу погрешно „ниоткога“, „ниским“ тј онако како се изговара. И ово је један од примјера који показују да Вуково правило „пиши као што говориш“ није апсолутно — оно важи само унутар ријечи, а не и у спољним ријечи.)

Према томе, они из увода требало је да кажу да не страхују ни од чега и ни од кога, да немају одговорности ни према коме, да их није брига ни за што, да неће ни с ким да расправљају (Друштвени и етнички аспект њихових изјава овдје није битан).

Тако се поступа и с одричним замјеницама грађеним помоћу префикса и—: нико, шта, икакав али: Интересујеш ли се ти и за што? Јеси ли и с ким разговарао? Јеси ли ти и за какав посао?

Исти је случај и са бројем један: ниједан али ни за једног, ни са једним, ни о једном (не „за ниједног“, „са ниједним“...) Изузетак је приједлог без, који не захтијевају разбијање на саставне дијелове. Правилно је, дакле: безикога, безичега, безикаких средстава а не „и без кога“, „и без каквих“ средстава.

Ипак, од случајева: не плаши се ни од чега, не мисли ни на шта, треба разликовати случајеве: немогуће је од ничега добити нешто, спао је на ништа, створено из ничега, гдје не смије доћи до разбијања замјенице јер она овдје има именичку вриједност! Такође од и за што и ни за што ваља разликовати прилоге изашто, изашто: Кажњен је изашто.

Зато, ако сте гост па вас домаћин понуди пићем или, што је све рјеђе, јелом, па ако и одбијате понуду, на питање домаћина: Јесте ли и за што? — одговорите да нисте ни за што; не дозволите да кажете да сте за ништа!

Ако сте стидљиви и скромни, нисте безвриједни!

Немојте пристати на самодискредитацију!

Чувајте своје достојанство језиком! И језик достојанством!

Милорад Телебак

ДОМАЋИН У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ: Гајић, Мариновић, Тица и Старчевић

БОРАЦ У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ ДОЧЕКУЈЕ БЈЕЛОПОЉСКО ЈЕДИНСТВО

ЈЕДИНИ ИЗБОР- ПОБЈЕДА

БАЊА ЛУКА - Бањолучки Борца слабо је стартовао у друголигашком „Б“ друштву. У минула четири кола (три пута је био гост) освојио је само два бода.

Крајшници у недељу у својој бази Бачкој Паланци дочекују Јединство из Бијелог Поља, које је у четири утакмице доживјело исто толико пораза. Иако је већ почетак првенства, победа у овом мечу намеће се као императив пред Бањолучане.

- Све осим нашег тријумфа било би равно катастрофи - сматра Јосип Пели, тренер Борца. - Зато имамо само један избор - побједу.

Картони су поново прориједили редове Бањолучана. Због „жутице“ ван строја су Ковачевић Вукчеља.

- Умјесто Ковачевића играће најјереватије Новаковић, док ће Вукчељу замијенити Драгишић - одлучио је Пели.

За све на Градском стадиону Јединство је велика непознаница. Оно што знају о тиму из Бијелог Поља

углавном се своди на извјештаје из спортске штампе.

- Не смијемо се ниједног тренутка опустити. Јесу Бјелопољци доживјели четири узастопна пораза, али мора њима да крене. Вјерујем да то неће, ипак, бити против нас. Прилику за вађење мораће потражити на некој другој страни - ријечи су Пеђе Трнинећа, нападача Борца.

Дарко Љубојевић, везиста Борца ниједног тренутка не сумња у тријумф свога тима.

- Само побједа долази у обзир. Ништа друго. Бодови у овом дуелу припаће нама - самоувијерен је Љубојевић.

Борца ће против Јединства најјереватије играти у овом саставу: Гајић (Јањић), Савић, Драгишић, Мариновић, Билбија, Новаковић, Трнинећа, Инђић, Јагодић, Љубојевић, Јандрић.

Утакмица Борца - Јединство игра се у Бачкој Паланци. Почетак је у 16.00 часова.

Ж.Т.

ЗА РЕВИЈАЛНИ СУСРЕТ, КОЈИ СЕ ИГРА 21. СЕПТЕМБРА У ДРВАРУ, ОДРЕЂЕНИ РЕПРЕЗЕНТАТИВЦИ

НА СПИСКУ 28 ФУДБАЛЕРА

БАЊА ЛУКА - У сриједу (21. септембра) у Дрвару се игра ревијални сусрет између домаћег Борца, који слави 70 година постојања фудбалске репрезентације Републике Српске.

Селектор Милош Ђурковић, тренери Раде Васиљевић и Раде Јовичић, саопштили су шири списак репрезентативца. На њему се налазе: Савић, Мариновић, Билбија, Инђић, Кончар (Борца Бања Лука), Раца, Скакић, Вељкић, Благојевић, Ђурић (Козара, Градишка), Пешић, Петковић, Ерић (Слога Добој), Велаја (Шатор, Гламоч), Танасић (Кључ), Пајић (Пантери, Бијељина), Никшић (Модрича), Сарић, Дамјановић (Јединство, Брчко), Балабан (Омладинца Бања Лука), Шкрбо, Мајсторовић (Боксит, Милићи), Перишић (Борца, Дрвар), Г. Кушлић (Пошет, Брод), Марковић, Радовић (Гласинац, Сокопац), Марковић (Рогатица), Спајић (Леотар, Требиње).

- Ово је шири списак од 28 играча. Одлучили смо се за овако велики број да бисмо видјелико може доћи. Тек кад то сазнамо, скресаћемо га на 20 имена - каже Раде Васиљевић, тренер репрезентације.

Ж.Т.

ОДИГРАНО 4. КОЛО ПРВЕ ЛИГЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ, ГРУПА ИСТОК

ДАРДА ДЕКЛАСИРАНА

БАЊА ЛУКА - Шпарта из Белог Манастира и Ризитак из Илока немају милости. У минула три кола нанизали су три узастопне побједи и тако најавили неизбјиву кандидатуру за шампионски трон.

У Илоку Ризитак је декласирао Дарду - 5:1. Домаћини су били изузетно расположени, а посебно нападачки тандем Ковачевића (постигао три гола) и Крајиновића (двоструки стрелач), па гостима није преостало ништа друго него да потпишу капитулацију.

Шпарта је дакле теже него што се то очекивало савладала Борца (Кнежеви Виноград) минималним резултатом 1:0.

РЕЗУЛТАТИ 3 КОЛА: Илок - Ризитак - Дарда 5:1, БОРОВО - Борова - Синфелић* (Трнинећа) 1:1, ВУКОВАР - Вуктекс - Слога (Борова Село) 0:0, БЕЛИ МАНАСТИР - Јадран - Вуковар 1:3, БОБОТА - Борова-Бела (Кнежево) 4:1, НЕГОСЛАВИЦА - Негославица - 4. Јул* (Углаш) 0:3 (пар-фор), МИРКОВЦИ - Хајдук Мирко* - Братство (Јагодњак) 2:1, БЕЛИ МАНАСТИР - Шпарта - Борова (Кнежеви Виногради) 1:0.

РЕДОСЛИЈЕД: Шпарта и Ризитак по 6, Вуковар 5, Синфелић*, Борова (Б) и Хајдук Вељко* по 4, Дарда, Бела, 4. Јули* и Слога по 3, Борова, Негославица и Јадран по 2, Вуктекс 1, Борова (КВ) и Братство без бодова.

Ж.Т.

КУП РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ

ХЕТ-ТРИК МИЛЕУСНИБА

ЈЕДИНСТВО - ОФК ДРНИШ
3:0 (1:0)

Стријелац - Милеуснић у 40, 48, 75 минута судија: Пејић (Срб) 8, Стадион Јединство гледалац: 350.

ЈЕДИНСТВО: Драгојевић 7, Војводић 7, Кљајић 7, Ожеговић 8, Медић 7, Бибић 7, Варница 8, Ковачевић 7, Милеуснић 9, Зобеница 7, М. Поповић, Бурмушија 8.

ОФК ДРНИШ: Мирчевић 5, Трзин 6, 3 Малешевић 7, В. Малешевић 7, Давидовић 5, Гужвица 5, Раић 5, Краснић 5, Клинић 5, Миликић 5, Рамчић 6.

Играч утакмице: Дана Милеуснић. ДОЊИ ЛАПАН - Нови прволигаш није дозволио изненађење на премијерној утакмици у Купу БСК и са увјерљивим је резултатом савладао недовољно искусну екипу ОФК Дрнш. До 40 минута гости су пружали добар отпор иако се већина акција одвијала пред њиховим голом, а тада је најбољи играч утакмице Дана Милеуснић, добрим ударцем, савладао голмана Мирчевића најавивши серију погодка. На самом почетку другог полувремена било је 2:0. После добро изведене акције Милеуснић се поново нашао на правом мјесту и пласирао попут са два метра у гол Дрншана. И поред релативно високог резултата, Лепчени и даље атакују на гол Дрншана. Плод таквих напада је трећи гол домаћин који поново постиже Милеуснић.

Фудбалска тројка добро је обавила задатак.

М.Р. - Ж.Д.

РЕЗУЛТАТИ

Кореница: Ликамол (Теслинград) - Динара 0:5, Кореница: Партизан - Плавши 1:0, Доњи Лапац: Јединство - ОФК Дрнш 3:0, Удбина: Крбав - устаник 3:0, Личко-Петрово Село: Гривачић - Јединство ИГ 0:2, Дрнш: Крчица - Грчача 1:0, Костање: Буквица - Плитвице 3:0 (66), Бикицац: Велебит - Рудар.

НА РЕПРЕЗЕНТАТИВНОМ СПИСКУ:
Спајић (Леотар)

ЈУБИЛЕЈ ФУДБАЛСКОГ КЛУБА ЖЕЉЕЗНИЧАР (3)

ПИШЕ: ЛОМУН ПАПИЋ

УСПОНИ И ПАДОВИ СЛАВЉЕНИКА

• Године 1951. Жељезничар је био члан Републичке лиге, а 1966. првак (Босанске) Крајине

Неће проћи баш много времена од завршетка до тада најкрвавијег рата у историји човјечанства, а доћи ће до оснивања Фудбалског клуба Жељезничар (Бања Лука). За разлику од оне 1924. године, овог пута „Жељо“ ће пустити, на частави витешки начин, дубоке, врло дубоке коријене. Захваљујући томе, уз све невоље и недаће, остаће на сцени фудбалској све до данас, до свог узвишеног јубилеја.

УСПЈЕСИ

Тих првих поратних година, фудбал је широко крипа, али је крипа широко и жељезничар, чедо оних који су припадали - жељезничком чвору у Бањој Луци. Створен је доста снажан тим, око клуба су се окупили млади, даровити играчи, ту су били и истински спортски ентузијаста па, примјера ради, није никакав чудо што је у Обласној лиги 1950. године Жељезничар заузео друго мјесто, одмах иза Козаре, а испред Електробосне, Јединства из Бихаћа, Слободе, Подгумца, приједорског Радника и

Борца (БД). Међутим, тај мали узлет био је само сигнал долазећег успјеха, који се и данас сматра најреднијим и највећим подвигом у дугој историји клуба. Наиме, године 1951. првенствено тадашње Народне Републике Босне и Херцеговине одржано је у једној календарској години, играло се прољеће-јесен. Међу одабраним лигашима нашао се и - наш славењик, бањолучки Жељезничар. Око њега одабрано друштво: Борца (БЛ), зенички Чепик, тузланска Слобода, Текстилац из Дервенте, Радник из Бијељине. У 26 првенствених мечева Жељезничар је забиљежио осам побједа, четири утакмице су завршене без одлуке, а у 14 наступа доживио је поразе. Уз 20 сакупљених бодова и гол-разлику 34:53, Жељезничар је заузео 12. мјесто, али, због ко зна које реорганизације такмичења, није сачувао статус лигаша. Наиме, одлуком друштвено-политичких структура због штедње, укинута је републичка лига, а територија БиХ подијељена у чак 21 фудбалску групу, са 122 клуба! Из далеког сјеверња искрсавају имена: Стулар, Гвоздић, Харазин, Перовић, Блум, Андучић, Стефановић, Винклар, Корјенић, Кулаковић... играча

који су тих година својски и мушки бранили боје и престиж Жељезничара.

ИМЕ

Борећи се за голу егзистенцију, Жељезничар ће спас потражити и у промјени имена, па ће годину-две дана егзистирати (1953) под називом Раднички, али ће његови постојани чланови врло брзо „доћи себи“ и након краткотрајне „авантуре“ клубу вратити часно име, име Жељезничара.

За све ово вријеме од безмало пола вијека Жељезничар је често посртао, стижао би чак до Општинске лиге, али би се, уз огромно залагање и труд свих својих чланова, брзо усправио, стао би у ред најбољих у (Босанској) Крајини и био свуда реду виђени дочекан гост. Године је Жељезничар био стабилан члан Бањалучке међуподсавезне (односно Зонске) лиге, а најсериознији скор направитиће у сезони 1965/66, кад је постао првак Бањалучке међуподсавезне лиге, с билансом за поштовање и дику: у 24 утакмице забиљежио је 18 побједа, четири ремија и само четири поразе, уз гол-разлику 51:28 у 38 сакупљених бодова, три више од ОФК Приједора, испред дрварског Борца, БСК-а, Електробосне, Подгумца, Слободе (БН), Борца (БД), Козаре, Наприједа... Жељезничар је увијек пратило оно што у спорту не ваља: осцилација игара и резултата. Послије овог успјеха идуће године

„Жељо“ се - гле чуда - нашао на чак 11 позицији! Можда је то судбина „малих“ клубова клубова с предграђа.

На малом простору и сажето тешко је исписати тако дугу покаткад и чудну историју овог клуба. Биће Жељезничар неко и нешто, затим ће се изгубити тамо негде у некој групној лиги, вратити се и опстати у пробранијем друштву, освојиће ремио „Куп браће Подгорник“ (1984 и 1990), постаће (1985) побједник угледне „Лиге Гласа“ пошто је у финалу с 2:0 (1:0) поразно састав БСК - а (Чатлак, браћа Малбашић, Стојнић, Простран, Тодоровић...) головица Кичића и Плавшића. У дресу Жељезничара тада су играли: Тешки, Филиповић (Алшић), Пајић, Иван (Цота), Милутић, Блажевић, Плавшић, Дујаковић, Благојевић (Поповић 2), Поповић 1, Кичић (Келец).

С разлогом и поносом, на Предграђу рефи да је лист „Глас жељезничара“ на крају 1986. године за најбољи аматерски спортски клуб на подручју тадашње СР БиХ изабрао - Фудбалски клуб Жељезничар (БЛ), испред Атлетског клуба Жељезничар (Сарајево), а ми пемо, млађих генерација ради, рефи, на крају овог подсећања да је Рукометни клуб Борца једно вријеме припадао породици СД Жељезничар с Предграђа.

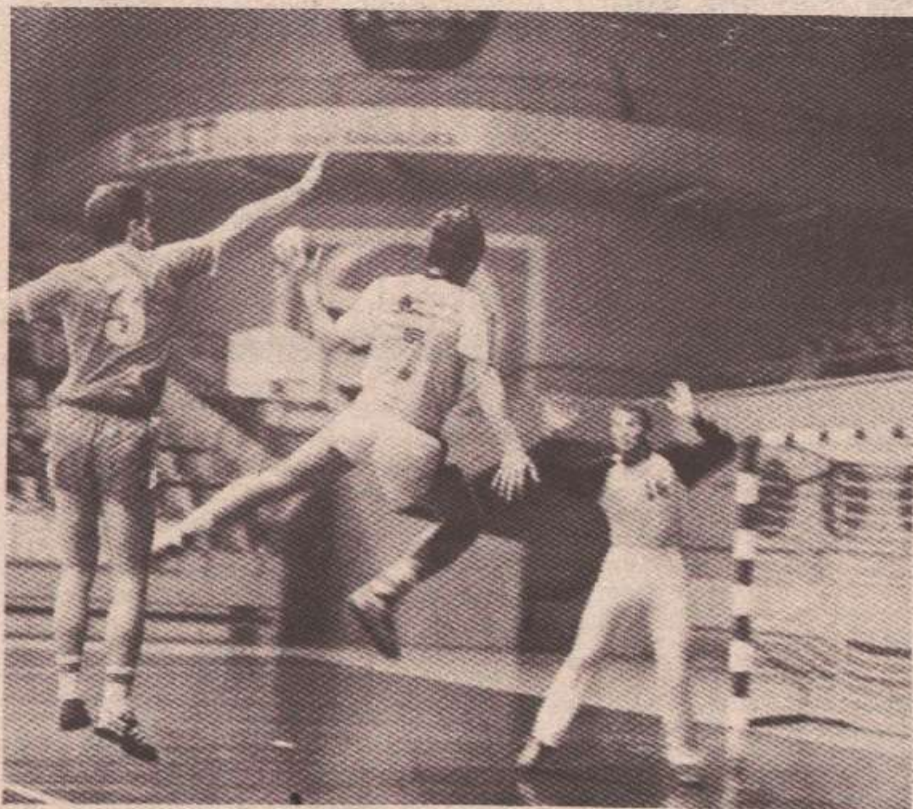
Иза ФК Жељезничар остало је седм деценија. С ових 70 година може да се поноси.

Срећан му јубилеј!

РУКОМЕТ

РУКОМЕТНИ КУП РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЗА МУШКАРЦЕ

Дерби: Дервента — Бијељина: Узбуђења неће изостати

САМО СУСРЕТ У ДЕРВЕНТИ

БАЊА ЛУКА — Овог викенда требало је да се играју сусрети четвртфинала Купа Републике Српске. Међутим, од планирана три, играће се само један.

— Одложени су сусрети Борац (Дрвар) — Борац Крајс због учешћа Бањолучана на „ТВ-турниру шампиона“ у Новом Саду, те Средњошколац (Нови Град) — РК Приједор због тренутне ситуације у околини Новог Града — истиче Милорад Угрица, члан Такми-

чарске комисије Рукометног савеза Републике Српске. — Тако ће се играти само сусрет у Дервенти између истоменог клуба и РК Бијељина.

Сусрет у Дервенти игра се у недељу у 11 часова.

Иначе, у четвртфиналу Купа Републике Српске игра се само једна утакмица, док је за полуфинале и финале планирано да се играју по два меча.

Д.Г.

РУКОМЕТАШИЦЕ ЦЕПТЕРА ДАНАС (СУБОТА) ГОСТУЈУ У БАЊОЈ ЛУЦИ

ДВИЈЕ УТАКМИЦЕ У „БОРИКУ“

БАЊА ЛУКА — У жељи да се што боље припреме за предстојеће првенство за многе екипе предстоји одигравања пријатељских и контролних сусрета. Тако ће данас (субота) у Бањој Луци гостовати екипа Цептера из Козарске Дубице и одиграти двије утакмице: са Младости Крајина Копаоником у 9.30, а РК Бањом Луком у 15 часова.

— Младости недостају утакмице, па смо ступили у контакт са екипом из Дубице и договорили меч-истиче Весо Котор, секретар Младост Крајина Копаоника. Наши стари пријатељи су без размислања прихватили понуду и долазе у Бању Луку.

И екипи из Козарске Дубице недостају сусрети. Цептер је добро радио у припремном периоду, али сад тај рад треба да се докаже.

— Завршили смо двије фазе припрема. Ушли смо у период када екипа треба да се што боље укомпонује и уигра — истиче Свето Тривановић, тренер Цептера. Искористимо ове двије утакмице да сагледамо тренутну форму и да је темпирамо за првенство.

Сусрети се играју у Спортској дворани „Борик“, са почетком у 9.30 и 15 часова.

Д.Г.

РУКОМЕТАШИЦЕ РК БАЊА ЛУКА НА ТУРНЕЈИ ПО ВОЈВОДИНИ

НЕПЛАНИРАНО ГОСТОУВАЊЕ

• У жељи да се што боље припреме за предстојеће првенство „ветеранке“ одређују последњу фазу припрема на турнеји по војвођанским градовима • Пораз у Темерину

БАЊА ЛУКА — Рукометашице РК Бања Лука налазе се већ три дана на турнеји по Војводини. У жељи да се што боље спрема за предстојеће државно првенство „ветеранке“ су у последњој фази припрема одиграле низ контролних сусрета.

— На пут је отишло 14 играчица на које тренер Бранко Јанковић рачуна у наредној сезони — истиче Милорад Угрица, секретар РК Бања Лука. То су снаге са којима је успешно одржена протекла сезона.

Бањолучанке су се припремале углавном у Бањој Луци, тренирајући три пута седмично, а то сениорке, те

по пет пута недељно кадеткиње и јуниорке. С првом екипом припреме је изводио Бранко Јанковић, а са млађим категоријама Јасна Бркић.

Бањолучанке су гостовале у Темерину, где су поражене од домаћег Термовента СШ са 32-20. Било је то слабо издање Бањолучанки. Много млађе и брже играчице из Темерина још у првом полувермену сломили су отпор гошћи из Републике Српске.

Рукометашице Бање Луке остају још два дана у Војводини, а за петак је планиран повратак

Д.Г.

БОКС

ХОЛИФИЛДУ ЗАБРАЊЕНО ДА БОКСУЈЕ

СРЦЕ ПОПУСТИЛО

АТЛАНТА — Бивши првак свијета у боксу Ивандер Холифилд неће више моћи да боксује због обољења срца, констатовала је лекарска комисија која га је прегледала у Њујорку.

То су, по свој прилици, пропали сви планови бившег првака да врати шампионски појас који је изгубио у априлу у дуелу против Мајкла Морера. Холифилд је, иначе, прије два мјесеца најавио да ће се вратити на ринг.

Први знаци су му са срцем нешто није у реду појавили су се после борбе са Морером. Тада је пребачен у болницу и после кардиолошких испитивања утврђено је дјелимично закрчење лијеве коморе. Интензивно лијечење није дало одговарајуће резултате, па се Холифилд за помоћ обратио и надрилекарима. Они су га убиједили да је потпуно излечен, а после тога је Холифилд најавио повратак на ринг.

Холифилдов менаџер Шели Финкел и његов адвокат Пет Инглиш нису жељели да коментаришу налазе лекарске комисије, али су наговјестили да би њихов штићеник могао да потражи друге опције за повратак боксу.

Међутим, „боксерске власти“ су већ издале саопштење у коме се каже да без дозволе овлашћене медицинске комисије Холифилду неће бити допуштено да боксује.

ПЛИВАЊЕ

ПЕТА ГЕНЕРАЦИЈА ТАМАША СЕЧИЈА

• Након Андаша Хергитаја, Шандора Владара, Тамаша Дорњија и Норберта Роже, чувени тренер припрема нове шампионе

БУДИМПЕШТА — Мађарски пливачи и ватерполисти, у мушкој и женској конкуренцији, дочекани су по повратку са 7. свјетског првенства у Риму с гомилом звијезда и топлих ријечи. За тренутак је, пред мноштвом медаља које су нашег сјеверног сусједа сврстали међу пет најуспјешнијих пливачких нација у свијету заборављен релативан неуспјех ватерполиста (5. мјесто) и слабији пласман од очекиваног Кристине Егерсегги (једно стребрно одличе). Посебне похвале исказане су двоструком прваку свијета на 100 и 200 метара прсно Норберту Рожи и његовом тренеру — Тамашу Сечију.

Једини носилац Државног ордена међу мађарским спортистима, 63-годишњи Сечи — учитељ овогодишњих пливача, скромно је све заслуге приписао Рожи. Карољу Гитлеру (сребрна на 100 метара прсно и бронзана на двоструко дужио дионици истим стилем), Атили Ценеу (трећи на 200 метара мјешовито), затим Тамашу Дојчу и Петеру Хорвату, члановима штафете (уз Рожу и Сенеа) 4 x 100 мјешовито, која се пласирала одмах иза ненадмашних америчких и руских екипа.

Успјех је утолико већ што у главни град Италије није отпутовао један од најбољих пливача свијета и вишеструки свјетски шампион и олимпијски побједник на 200 и 400 метара мјешовито Тамаш Дорњи, који се нешто раније повукао са спортске сцене

НОВ УСПЈЕХ МАЂАРСКИХ ПЛИВАЧА НА СВЈЕТСКОМ ПРВЕНСТВУ У РИМУ

Сечи је, кажу у Будимпешти, феномен без преседана. У вријеме када тренери у другим спортским гранама махом бијеже неуспјехе, он већ деценијама ствара шампионе и ни сам не зна колико су његови ученици покупили медаља на важним међународним такмичењима.

Неуморни учитељ сада ствара пету генерацију пливача, о којој би тек требало да се чује. У првој генерацији најпознатији је био вишеструки свјетски првак Андраш Хергитај, у другој олимпијски побједник Шандор Владар, у трећој већ поменути Дорњи, а у четвртој учесници Свјетског првенства у Риму, с Рожом на челу.

Популарни тренер савез Јожефа Рузе, обезбједио материјалне услове за тренинге, што у Мађарској није мање ствар. А онда је и његова стручност могла да дође до изражаја.

— Допало ми се то што се у спроту углавном рађају првак резултати, не као у другим областима живота. Редослед се одлучује у базену и ту нема субјективних процјена. У овом позиву нашао сам свој животни циљ — изјавио је Сечи једном мађарском илустрованом недељнику уочи пута у Рим.

Сечи је специјалиста за све пливачке стилове, а основе мјешовитог пливања поставио је давно заједно с Јаншем Урбанчком. Американцем мађарског поријекла, којих се и сада држи.

— Све је, ипак, до пливача. На мени је да на вријеме откријем шта им најбоље лежи и да то после заједнички усавршавамо — додао је сједокоси тренер.

Занимљиво је да Тамаш Сечи није прихватио ниједан од многобројних позива да, за много веће паре, тренира пливаче у иностранству, посебно у САД. Није желио да друге припрема против мађарских такмичара, јер би то била како сам каже, нека врста издаје домовине

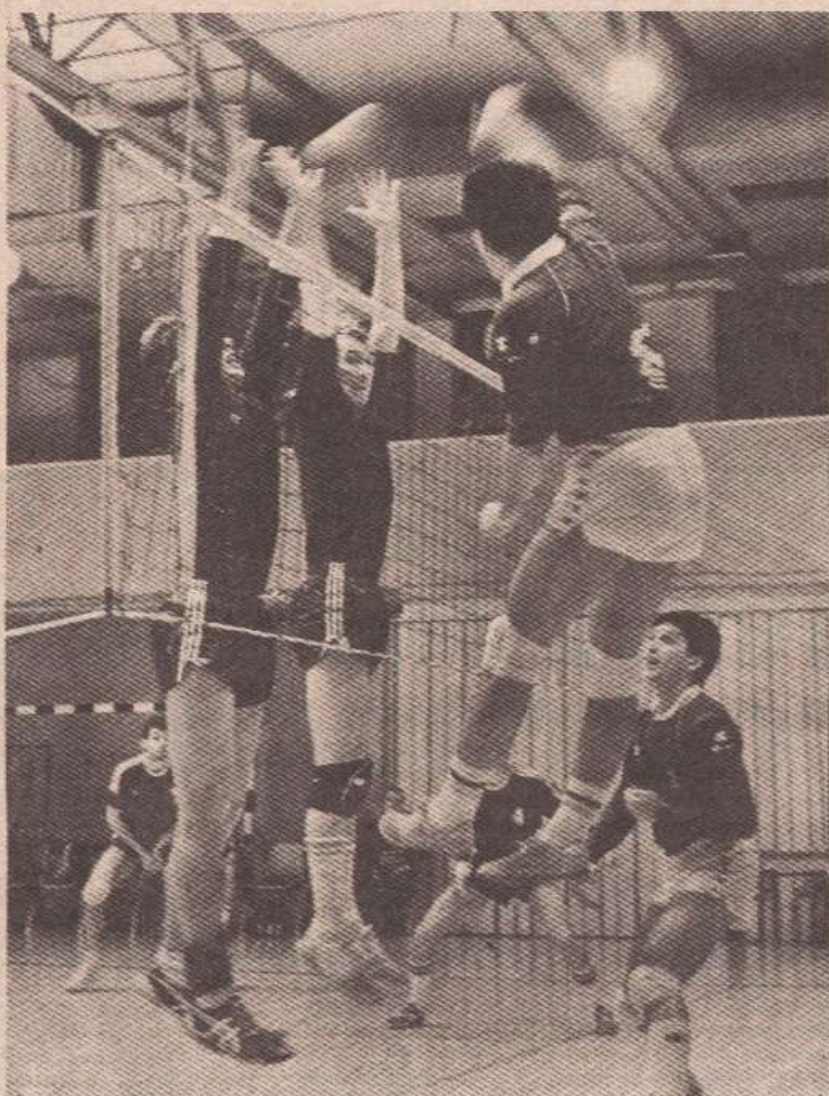
Срђан БАШИЋ

ОДБОЈКА

ИЗ ОДБОЈКАШКОГ САВЕЗА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПОМЈЕРЕН ПОЧЕТАК ТАКМИЧЕЊА

Све јача одбојка у Републици Српској

БАЊА ЛУКА — Редовна годишња скупштина Одбојкашког савеза Републике Српске одржана је на Плитвичким језерима и на њој је анализиран рад у протеклој такмичарској сезони, која је оцењена као изузетно успјешна. Такође, утврђене су и активности за предстојећу сезону. Предвиђено је, наиме, да од ове године стартује Јединствена мушка лига од осам клубова, а играла би се двокружно, са четвороструким бод-системом, сваког другог викенда. Чланови Јединствене мушке лиге су Врбас (Бања Лука), Модрича — Оптима Јединство (Брчко), Дрина (Зворник), Пелагићево, Мајевица (Лопаре), Младост-Оштрељ (Петровац), док ће се осми прволигаш добити након квалификација.

Друга мушка лига играла би се турнирски, по групама на тери-

торијалном принципу, а одређене су три групе. То су Крајина и Посавина, Семберија и централни дио Републике Српске, те групе Херцеговина.

Прва женска лига ће се, такође, играти турнирски, по групама на територијалном принципу, само што ће код жена бити четири групе: Крајина, Посавина и Семберија, Центар и група Херцеговина.

Што се тиче Куп-такмичења, четвртфинале и полуфинале ће се играти турнирски по територијалном принципу, а онда би се организовао завршни, финални турнир.

Донесена је и одлука о могућности укључивања клубова са простора Републике Српске Крајине у организацију Одбојкашког савеза Републике Српске, а највероватније да ће прве бити при-

јављене одбојкашице Вупика из Вуковара.

Почетак такмичења био је планиран за крај септембра, али је одложен до даљег, највероватније за крај октобра, из више разлога. Сама политичко-безбједносна ситуација у Републици Српској је погоршана, а и због распада ПТТ-система није било могућности контакта са већином клубова око регистрација и пријава, те формирања такмичарских група. Поред тога, и највећи број играча и функционера је војно ангажован, па се чека на њихов повратак са ратишта.

Такође, на истом састанку чланства у Управном одбору Одбојкашког савеза Републике Српске разријешени су Марко Тохољ (Љубиње), Миленко Мучибабић (Бања Лука) и Миодраг Марић (Бијељина), док су за нове чланове изабрани Драган Милошевић (Зворник), Марко Лазаревић (Модрича) и Војо Смиљанић (Илија).

Исто тако, и одбојкашке судије су добиле своју судијску организацију. За предсједника је изабран Душо Овука, савезни одбојкашки судија, који се из Бихаћа преселио у Бању Луку, док сучланови одбора још и Слободан Никић из Брчког и Бранислав Бошњак из Брода.

Нови састанак представника клубова и Управног одбора савеза, заказан је за 1.10.1994. године у Бијељини, на којем би требало да се утврди дефинитиван систем и календар такмичења.

Добили смо и изјаву секретара ОС РС Милана Опачића, везану за могућност учешћа клубова из Републике Српске у такмичењима на територији СР Југославије.

— **Идеја о игрању наших клубова, тачније првак РС, у Југословенским лигама не долази у обзир, због тога што нам је основно одређено да у потпуности оживимо одбојку у свим некадашњим одбојкашким центрима на просторима наше државе (играчка масовност са што више клубова у такмичењима), те да формирамо клубове у градовима у којима их до сада није било, а имају све услове за то (Приједор, Козарска Дубица и др.). Тек када будемо подигли квалитет на тај ниво да будемо равноправни са Југословенским прволигашима, почећемо размислити о укључивању наших клубова у лиге СР Југославије. Наравно, под условом да наши клубови утакмице као домаћини играју на својим теренима, пред својом публиком.**

С. КОТАРАШ

ОДРЖАНА ОБНОВИТЕЉСКА СКУПШТИНА ОДБОЈКАШКОГ КЛУБА ШАМАЦ

КО ЧЕКА, ДОЧЕКА

• Предсједник клуба Марко Куршевић • Стручни рад у клубу повјерен Саји Мишевић и Михаилу Душановићу • Велико интересовање за одбојку међу младима

ШАМАЦ — Још један спортски колектив у граду наставио је рад. Прије неколико дана у Шамцу је одржана дуже времена припремана и најављивана обновељска скупштина Одбојкашког клуба Шамца. Изабрани су: Управни и Међународни одбор именовани њихови предсједници, предложен стручни штаб и усвојен програм рада клуба. За предсједника Скупштине и Управног одбора изабран је Марко Куршевић, а за предсједника Надзорног одбора Перо Васиљевић.

Удовољено је љубитељима одбојке међу женском омладином и донијета одлука о формирању, први пут, женско одбојкашке екипе у овом граду. Заљубљенице одбојке из Шамца и околине

донедавно су одбојкашке утакмице жена посматрале у Брчком, Модрици, Пелагићеву и околним мјестима, а након одржане скупштине, одбојку ће играти или посматрати у свом граду. За играчки кадар не брину. Ту су талентоване средњошколке, којима ће помоћи и једно вријеме са њима играти неколицина бивших познатих одбојкашица из Брчког и Пелагићева.

У овом тренутку највредније је то што је Одбојкашки савез Републике Српске постао бројнији и још јачи за по једну мушку и женску екипу.

Иначе, стручно вођење екипа повјерено је искусној одбојкашици, али и сада играчици Саји Мишевић и Михаилу Душановићу професору физичког васпитања у средњој школи.

Већ се започело са интензивним радом у оба састава а према тренутном интересу за одбојку посебно међу младима; с разлогом се очекује успјешан рад клуба и добри резултати и од мушког и од женског одбојкашког састава.

Љ. ЧОРДАШЕВИЋ

СПОРТСКИ ОБЈЕКТИ
У ЧЕЛИНЦУ

МОГУЋНОСТИ МНОГО ВЕЋЕ

ЧЕЛИНАЦ — Без адекватних спортских објеката нема ни запажених спортских резултата. Челинац их нема много, али је њихова градња ипак надмашила овдашњу спортску организацију.

Челинчани су први спортски кутак добили још 1923. год. у Соколском дому, пошто је при Соколском друштву, које ће 30-тих година бити изузетно активно, дјеловала гимнастичка секција.

Послије тога, тек 1948. формира се Фудбалски клуб Змајевац, којему се додјељује неколико дунума мочварног земљишта које постаје фудбалски стадион.

Након земљотреса 1969. успиједила је градња физкултурне сале, која је једини затворени спортски објекат у Челинцу, и отворено спортско игралиште при Основној школи „Милош Дујић“.

По урбанистичком плану Челинца на лијевој обали Врбање, иза хотела „Турист“, предвиђена је изградња модерног спортско-рекреативног центра, многим пратећим објектима.

На том мјесту је прво изграђен нови фудбалски стадион, који спада међу боље, које имају тимови ранга овдашњег фудбалског клуба.

Захваљујући организацији Малих олимпијских игара, прије цијелу деценију овај град је, на истом простору, добио и комфоран зидани спортски објекат, који никада није био рационално искориштен, и још један отворени спортски терен.

Осим свлачионица, које су само дио тог објекта, у осталим просторијама због недостатка идеја, углавном се само хватала паучина.

Успиједило је вандалско уништавање, а затим одређивање друге намјене, у складу с временом у коме живимо.

Захваљујући донаторима и спонзорима ФК Челинац 94, у поновно стављање у функцију свлачионица улаже се много новца, који се да се правовремено домаћински понашало могао паметније искористити.

Треба ли уопште споменути да су на оба рукометна и кошаркашка игралишта попомљени кошеви и оштећене стативе. Вандали само асфалу нису могли нанијети штету.

Пред сами рат, када је за инвестирање опао интерес државног сектора, а ваљда због беспарице, за тренутак се учинило да ће приватно предузетништво својом рационалном организацијом показати како се и у тешким временима може ефикасно градити.

Започета тениска игралишта, куглана и други пратећи објекти само свједоче о добрим намјерама и великим амбицијама. Ипак, за очекивати је да ће се све то једнога дана ставити у функцију.

У склопу једног приватног угоститељског објекта, на периферији Челинца постоји и условно тениско игралиште на којем се могу организовати такмичења, као и школа тениса. Што је већ покушано.

Грђевинско предузеће „25. октобар“ челиначким шахистима уступило је комфоран ресторан, у којем се могу организовати и велике шаховске приредбе а то се и у пракси доказало.

Једино поменута физкултурна сала није оптимално искориштена. Прва цијена одржавања је плод несугласица, па кватрости тренирају у природи и холу средњешколе, а рекреативци у једној сали Друштвеног предузећа „Свила“.

На крају да резимирамо: што се тиче спортских објеката у Челинцу, они омогућавају много веће спортске активности, а оне нису биле на задовољавајућем нивоу ни прије рата.

Дакле, упитању је људски, а не материјални фактор.

Б. МАКСИМОВИЋ

МЕРМЕР

ЧЕЛИНАЦ Д.Д.

ПРОИЗВОДНИ ПРОГРАМ:

ТЕРАЦО ЗРНО бијело, црно и црвено
 ТЕРАЦО ПЛОЧЕ брушене од сивог и бијелог цемента, обојене, разних дазена и димензија: 25x25x2,5; 40x40x3,8 цм
 КУЛИР ПЛОЧЕ од сивог и бијелог цемента са зрнима бијеле, црне и црвене боје, гранулираним ријечним облутком димензија 40x40x3,8 цм,
 БЕТОНСКЕ ПЛОЧЕ од сивог и бијелог цемента, натур и обојене од кречњачког или еруптивног агрегата димензија 40x40x3,8 цм
 ПЛЕМФАС-1 прскана фасада "ХИРОФА"
 ПЛЕМФАС-2 зарибана фасада "СЕП"
 МЕРИКОЛ љепило за керамику, хераклит и сл.
 ФУГИМЕР маса за испуњавање fuga
 МЕРИГЛЕТ маса за глетовање зидова
 КАМЕНО БРАШНО гранулација 0-0,1 мм као пунило и за калцификацију земљишта
 Паковање сивог и бијелог цемента
 Насипни материјал, услуге превоза и минирања

ПРОДАЈА У КРУГУ ПРЕДУЗЕЋА ПО ФАБРИЧКИМ ЦИЈЕНАМА

Централа (078) 851-010 Директор 851-199
 Факс 851-256 Комерцијала 851-256

ГРАБА
 ЕКО & МММ
 БАЊА ЛУКА

СТОВАРИШТА

ЛАУШ Тел: 58-463, 31-730
 ТРН Тел: 784-246 784-647
 "МЕРКУР" Тел: 36-070

СВЕ ЗА СТАН
 ИЛИ КУЋУ
 ОД ТЕМЕЉА
 ДО КРОВА

МЕРИДИЈАН

МЕЂУНАРОДНА
 ШПЕДИЦИЈА
 ИЗВОЗ—УВОЗ
 ТРГОВИНА
 БАЊА ЛУКА

Ауто школа
 "ЦЕНТАР"
 БАЊА ЛУКА
 Петра Прерадовића 13

078/44-200 31-143

ДОО "КРАЈИНАПЕТРОЛ"

Бања Лука,
 Ивана Фране Јукића број 2
 ТЕЛЕФОНИ:
 централа: 078/12-910
 комерцијала: 12-822
 12-914

design design-Е

П.П. ЗА ИНЖЕЊЕРИНГ И
 МАРКЕТИНГ БАЊАЛУКА
 (МАСАРИКОВА 66)
 Тел: 078-46-234
 38-108

ТРАКАСТЕ
 ЗАБЕСЕ
 ВЕНЕЦИЈАНЕРИ
 ТЕНДЕ

УРЕЂИВАЊЕ ИЗЛОГА, СПУШТЕНИХ СТРОПОВА, БУТИКА
 И ДРУГИХ ПОСЛОВНИХ И СТАМБЕНИХ ПРОСТОРА РАДИМО

ЦИЈЕВНИМ СИСТЕМИМА

ЦИЈЕВИ НИКЛОВАНЕ ИЛИ ПЛАСТИФИЦИРАНЕ
 ЗГЛОБОВИ МЕТАЛНИ

АУТОСТРАДА

ТРГОВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

НАЈПОВОЉНИЈА
 ПОНУДА на велико
 и мало

ГУМЕ
 путничка, полугеретна,
 бицикл и молад,
 тракторске, вилушкар
 АКУМУЛАТОРИ
 МОТОРНА УЉА

РОБА ШИРОКЕ ПОТРОШЊЕ

Крајишких бригада 63, Бања Лука
 тел/факс 078/33-826, телефони: 59-258 и 12-111

Intertrans

Бања Лука
 Младена Стојановића број 7,

Тел. 078/49-917, 49-951

Телефакс: 078/49-964

Телекс: 45-380

ЕП ЕНЕРГОПЕТРОЛ
 Д.О.О. БАЊА ЛУКА

ТЕЛЕФОНИ
 централа: 078/12-960
 директор: 12-972
 комерцијала: 12-968
 складиште: 31-147
 факс: 12-994

ГРАБА
 ЦЕНТРАЛА: 32-850, 32-860
 ДИРЕКТОР: 31-497
 ТЕЛЕФАКС: 31-463

ТРГОВАЧКО МЈЕШОВИТО
 ДИОНИЧАРСКО ДРУШТВО "ГРАБА" БАЊА ЛУКА
 • УГАЉ: "СТАНАРИ" и "КАМЕНГРАД"
 Све информације на тел. 30-177
 • Древо за огрјев (букова и граб) по цјени од 44 дин/м³
 • Обављамо и услугу резања - 4 дин/м³
 и превоз до купца

СПРЕМНО ДОЧЕКАЈТЕ ИДУЋУ ЗИМУ!

АУТО ШКОЛА

ВОЛАН

078-60-688

58-197

БАЊА ЛУКА

64-248

Краља Алфонса 43

ШКОЛА КОЈА ШТЕДИ ВАШ НОВАЦ

вл. СТАНЕТИЋ ЈЕВТО

Бања Лука,
 Сава Мркаља 16

ДРВОПРОДЕКС

-резана грађа
 -даска и лејва
 -израда кровних
 конструкиција по наруџби

Телефон: 078 / 45-977; факс: 42-997

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРИМАРНУ И
 СЕКУНДАРНУ ПЕРЕРАДУ
 ДРВЕТА НА ПИЛАНИ
 У КАРАНОВЦУ
 НУДИ:

Најповољније
 у Републици Српској

ОРИГИНАЛНЕ ТРАЧНЕ ТЕСТЕРЕ

000 UDDEHOLM 000

MADE IN SWEDEN

ПТТ

ОРГАНИЗУЈЕ ШОПИНГ У

СОФИЈУ
 Полазак
 недјељом
 у 8 часова

БУДИМПЕШТУ

Полазак
 сриједом
 у 12 часова

Бања Лука
 Телефони:
 Агенција 078/ 44-080
 Кућа 58-119

Информације, резервације и продаја карата у Агенцији у Бања Луци
 тел: 078/44-080 и Градишци, тел: 812-974

НОВО

СКРАТИТЕ ПУТ ДО ВОЗАЧКЕ ДОЗВОЛЕ!!!

ТЕСТОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ ВОЗАЧКОГ ИСПИТА

...Јединствен уџбеник за
 будуће возаче прописан
 од Министарства за унутрашње
 послове Републике Српске

Издаје ,у својим и другим продајним
 објектима продаје: "ГЛАС СРПСКИ" Бања Лука
 тел.078/12-181, 12-165

ПРОДАЈА КУПЕ-ЗЕМЉИШТА

- „Бамако“ најповољније купује, продаје, мијења ваше куће, станове, локале, 078/49-540. (ш028-181)
- Продајем двособни стан у центру града, телефон 078/38-594. (ш028336)
- У Бањој Луци продајем двије куће са гаражом и 850 м² окућнице, 078/30-996. (ш028354)
- Продајем повољно викендицу у Лакташима. Телефон 078/830-093. Цијена повољна.

АУТОМОБИЛИ

- Продајем ТАМ 2001. година производње, телефон 078/39-641. (ш028274)
- Продајем „вартбург караван“, цијена повољна, телефон 078/42-984. (ш028372)

СТАНОВИ-ПОНУДА

- Издајем собе за студенте и ђаке, близу Пољопривредне школе, телефон 078/57-178. (ш028308)
- Издајем намјештен стан, звати од 21 до 24 часа, телефон 078/66-335. (ш028322)

СТАНОВИ-ПОТРАЖЊА

- Студент из Грчке тражи намјештен стан, телефон 078/30-908. (ш028307)
- Тражим празну кућу на дужи период, плаћање унапријед, телефон 078/31-678. (ш028236)
- Војно лице тражи кућу или празан трособан стан на чување, 078/40-847. (ш028349)

СТАНОВИ—ЗАМЈЕНА

- Мијењам кућу, кафић, бутик, канцеларију и складишни простор, у центру Завидовића, за Бању Луку и околину, услужни телефон 078/832-390. (ш028269)

КУПОВИНА

- Купујем VW cady и „рено 4“, телефон 078/43-971. (ш028331)
- Купујем видео-касете, телефон 078/42-131, од 16 до 21 час. (28299)

- Купујем мотор за чамац, телефон 078/34-101, од 17 до 20 часова. (ш028348)

- Купујем комби „исузу миди“ за дијелове, телефон 078/38-901. (ш028348)

ЛИЧНА ВИЈЕСТ

- Удовац тражи удовицу од 55 година, телефон 078/59-174. (ш028355)

РАЗНО

- Агенција „Бамако“ најповољније региструје предузећа у Републици Српској-Југославији, 078/49-540. (ш028181)

- Продајем пословни простор у Шопинг-центру, телефон 078/832-516. (ш028281)

- Тракасте завјесе, ролетне, венецијанери, МЕГА, 078/45-974, од 9 до 17 часова. (ш083)

- Продајем комплет књиге за други разред електро-школе, телефон 078/40-555. (ш028341)

- Продајем комплетну ауто-механичарску радионицу, телефон 078/28-436. (ш028345)

- Продајем врата, прозоре - столарију, телефон 078/40-523. (ш028371)

- Изводим све врсте грађевинских радова, брзо и квалитетно, телефон 078/42-984. (ш028372)

- Дворедне електричне оргуље и ентеријер за пословни простор повољно продајем, телефон 078/68-585. (ш028373)

ИН МЕМОРИЈАМ

ОВИХ ДАНА, КАДА ОБИЉЕЖАВАМО ТРЕЋУ ГОДИШЊИЦУ ПОСТОЈАЊА И СЛАВНОГ РАТНОГ ПУТА НАШЕ ЈЕДИНИЦЕ, С ТУГОМ СЕ СЈЕЉАМО СВИХ ВАС, ДРАГИ НАШИ САБОРЦИ, КОЈИ СТЕ СВОЈЕ ЖИВОТЕ УГРАДИЛИ У ТЕМЕЉЕ НАШЕ МЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ.

СЈЕЉАМО СЕ СВИХ ОНИХ ЗАЈЕДНИЧКИХ БОРБИ ПРОТИВ НЕПРИЈАТЕЉА У ЗАПАДНОЈ СЛАВОНИЈИ, ПОСАВИНИ, НА СЈЕВЕРНОДАЛМАТИНСКОМ РАТИШТУ, ВОЗУПИ, ОЗРЕНУ...

БИЛИ СТЕ ИСТРАЈНИ, ОДЛУЧНИ, ХРАБРИ, ЈЕДИНСТВЕНИ. ЗАЈЕДНО СМО ПРОШЛИ ПАКАО МНОГИХ РАТИШТА. ВАШЕ ЗАСЛУГЕ НИ МИ, ВАШИ САБОРЦИ, НИ НАРОД НАШЕ РЕПУБЛИКЕ НЕ ПЕ ЗАБОРАВИТИ. ЗНАЕМО ЦИЈЕНИТИ ВАШ ДОПРИНОС У ОСЛОБАЂАЊУ СРПСКИХ ПРОСТОРА.

КОЛИКО СМО ТУЖНИ ШТО ОВУ ГОДИШЊИЦУ НЕ ОБИЉЕЖАВАМО ЗАЈЕДНО, ТОЛИКО СМО И ПОНОСНИ НА ВАС, ЈЕР СТЕ ПАЛИ НА НАЈЧАСНИЈЕМ ЗАДАТКУ — НА ЗАДАТКУ ОДБРАНЕ ОД ПРОДОРА ИСЛАМСКОГ ФУНДАМЕНТАЛИЗМА И КАТОЛИЧАНСТВА НА ОВЕ ВЈЕКОВНЕ СРПСКЕ ПРОСТОРЕ.

ИСТРАЈАЉЕМО, ЈЕР НАС НА ТО ОБАВЕЗУЈЕ И ВАШ ОДПАЗАК ИЗ НАШИХ РЕДОВА.

ПРИПАДНИЦИ ПРВЕ ПРЊАВОРСКЕ ЛАКЕ ПЈЕШАДИЈСКЕ БРИГАДЕ

Тужно сјећање на наше драге

СЛОБОДАНА И МИРЈАНУ МАРЈАНАЦ

18.9.1993 — 18.9.1994

од Душанке и Милорада са породицом 0028357

Тужно сјећање на наше драге родитеље

РАДОКЈУ ПУТИП

18.9.'93 — 18.9.'94

МИЛОРАДА ПУТИПА

21.5.'80 — 18.9.'94

С љубављу и поштовањем ваша деца Ненад и Невенка 028351

Тужно сјећање на наше драге

ДРАГОМИРА И МИЛАДИНА ДУЈИЋ

18.9.'93-18.9.'94

27.7.1983 — 1994

Никада вас нећемо заборавити. Мајка Вида, сестре Мира, Боса и Душанка и сестричне Ана, Сања и Васка. 0028359

Дана 18.9.1994. године на-вршава се тужна година дана од када нас је звијек напустио наш драги супруг, отац, брат и дјед

Прошла је тужна година од када ниси са нама драга

НИНА

Увијек те се радо сјећају твоји: Миповен и Милкица 0028347

ДРАГОМИР ДУЈИЋ

Тога дана у 11 часова посетитићемо његову вјечну кућу и положити цвијеће, те позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже.

С тугом и болом твоји најмилији: супруга Вида, кћери Мира, Боса и Душанка са породицама, брат Раде, сестре Душанка и Стана са породицама, те остала родбина 0028359

Дана 17.9.1994. године на-вршава се година од смрти наше

НИНЕ

Тужно сјећање на драгу нам и вољену Нину од сестре Слободанке, зет Миће и дјеце Богдана и Богдане. 0028381

Дана 18.9.1994. године на-вршава се тужна година дана од смрти нашег драгог сина, супруга оца и брата

Тужно сјећање на нашу драгу сировку и сестру

НИНУ

од стрице Драге, стрине Цвијете, сестре Радмиле и браће Раде и Раденка. 028342

ДРАГОМИРА ЕРЕМИЈЕ

Тога дана посетитићемо његову вјечну кућу положити цвијеће и запити сузама.

8.10.1994. године позивамо сву родбину, комшије, пријатеље да нам се придруже на откривању споменика. Неутјешни: отац Милош, мајка Сава, супруга Госпона, син Мишо и сестра Дражена са сином Драгомиром. 0028379

Последњи поздрав драгом комшији

ДРАГИ ЈОВАНИЋУ

од Весне, Љиљане и Добрислава. 0028360

Тужно сјећање на драгог

АЛЕКСАНДРА АЌУ КНЕЖЕВИЋА

Нисмо те могли сачувати од судбине, али ћемо те сачувати од заборава. Тетка Вукица, тетка Алекса, сестра Ксенија, Зоран и Бојан. 0028358

Дана 18.9.1994. године на-вршава се 10 тужних дана од преране смрти нашег драгог

МИРКА ХАРАМБАШИЋА

Вјечно паш остати у нашим срцима и мислима. Твоји: супруга Петра, синови Стојан и Милан, снахе Мира и Драгица, сестра Милка, брат Милан, унучад Божидар, Мирела и Тања и остала тугујућа родбина 0028287

Прошло је шест тужних месеци од када се убоко јано у Господу наш драги и никад непрежаљени супруг, отац и брат

ВАСИЛИЈЕ МАНДИЋ

свештеник

Парестос за покој његове душе одржаће се 18.9.1994. године у 10 часова у Ребровачкој цркви. Вјечни му покој души у царству небеском. Ожелошћена породица 028532

Тужно сјећање Дана 17.9.1994. године на-вршава се година дана од смрти наше драге мајке

КРСТАНЕ РАЧИЋ

С поштовањем. Синови: Станко и Новак и кћерка Ана са породицом 028534

Тужно сјећање на драгог брата

БУРУ БАНОВИЋА

Сестра Босиљка са породицом 028533

Дана 16.9.1994. године на-вршава се 8 тужних месеци од смрти нашег драгог супруга оца и дједа

СТОЈАНА (РИСТЕ) МИЈАТОВИЋА

18.9.1994. године у 11 часова посетитићемо његову вјечну кућу и положити цвијеће на гробљу у Шушњарима, те позивамо родбину и пријатеље да нам се придруже. Ожелошћене породице Мијатовић Ђукић и Шмуц 0028295

Тужно сјећање на

ДРАГАНА МАРЧЕТУ

1984 — 1994

Године пролазе бол и туга за тобом вјечно ће остати. Твоја породица 028271

Данас се навршавају тужне три године од када те нема међу нама

ДУШАН ТРИВУНЧИЋ

17.9.1991 — 17.9.1994

С љубављу болом и тугом твоји: отац Живко, мајка Анка, супруга Јула, син Синиша, снаха Дијана, кћерка Зорица, зет Бранко и остала родбина 0028258

Тужно сјећање на драгог сина брата и ујака

БОРУ БАБИКА

19.9.1992 — 19.9.1994

Вријеме пролази а туга и бол заувјек остају. С љубављу и тугом мајка Косана, сестра Ранка, сестричне Лидија и Тина. 0028337

Тужно сјећање на пријатеља и комшију

МИЛОРАДА САВИЋА

од породице Бабић, Тубић и Ратковић 0028344

ДРАГИ ЈОВАНИЋУ

од Весне, Љиљане и Добрислава. 0028360

МАРКЕТИНГ

ЗАЈЕДНИЧКИ
ДО
ПОСЛОВНОГ
УСПЈЕХА

"ГЛАС СРПСКИ"

МАРКЕТИНГ

Дана 17.9.1994. године на-вршава се четрдесет дана од када нас је напустила наша вољена мајка бака и свекра

**ЈОКЕ
КОВАЧЕВИЋ**

Помисао да ће проћи мно-го пута по четрдесет дана а да их ти нећеш подијели-ти са нама чини нам дане још тужнијим. Увјек ћеш бити са нама трајети у нашем сјећању. С неизмјерном љубављу,
ПОРОДИЦА

028559

Тужно сјећање на вољеног оца

**ЛАЗАРА
МАЛБАШИЈА**

Од сина МИЛАНА

028581

Тужно сјећање на драгог супруга

**ЛАЗАРА
МАЛБАШИЈА**

Од супруге ЈОВАНКЕ

028661

Тужно сјећање на драгог оца

**ЛАЗАРА
МАЛБАШИЈА**

Од кћерке ГОРДАНЕ зета Слободана и унучади Слободанке и Гордане

028561

Тужно сјећање на драгог оца

**ЛАЗАРА
МАЛБАШИЈА**

Од кћерке ДРАГОМИЛЕ зета Јевте, унучади Далибора и Зорице.

028561

Дана 20.9.1994. године на-вршавају се двије године од када ниси са нама

**ЧЕДО
ЗУБОВИЋ**

На овај ни следеће године неће избрисати твој лик из наших мисли. Ожалошћена свастика Винка и породица

0028366

Тужно сјећање на драгог и вољеног оца

**ЛАЗАРА
МАЛБАШИЈА**

Од кћерке СЛАВИЦЕ зета Бошка, унучади Дарке и Дарија.

028561

Тужно сјећање на нашег драгог сина и брата

**МИЛАНА
ВАСУ
ВАЛЕНТИЈА**

Прошло је 40 дана бола од када си нас напустио, драги сине и брате. Тешко се помирити са чињеницом да више ниси са нама али зато твоја племенитост и доброта остаје у срцима до краја живота твојих најмилијих: мајке Руже, сестара и браће.

0028335

Тужно сјећање на нашег драгог брата ујака и шурјака

**МИЛАНА
ВАСУ
ВАЛЕНТИЈА**

Прошло је 40 дана бола од када си нас напустио, драги брате, ујаче и шурјаче. Вјечно ће те се с поносом и болом сјећати твоја сестра Божана, зет Боро и сестрићи Синиша и Пеђа

0028335

Дана 19.9.1994. године на-вршава се тужних шест месеци од смрти наше драге

**МИЛЕВА
БЕРЕНДИКА**

У суботу, 17.9.1994. године у 11 часова посје-тићемо њену вјечну кућу и положићемо цвијеће. Ожалошћена породица: супруг Станко, кћерка Го-слава, син Горан, унук Ања и унук Владимир

028531

Тужно сјећање на сестру

**МИЛЕВУ
БЕРЕНДИКУ**

Никад те нећемо заборавити. Сестра Милена са породицом

028531

Дана 19.9.1994. године на-вршава се тужна и болна година дана од смрти нашег драгог супруга оца брата и дједа

**ЛАЗАРА
МАЛБАШИЈА**

У недељу 18.9.1994. године у 11 часова изаћи ћемо на његов гроб, положићемо цвијеће и завити сузама. Вјечно ожалошћени суп-руга Јованка, син Милан, кћерке Гордане, Драго-мила, Невенка и Славица, брат Петар, унучад и зетови

Тужно сјећање на драгу мајку

**ЗОРКУ
РАТКОВИЋ**

Кћерка Илчица са породи-цом

0028320

Тужно сјећање на драгу мајку

**ЗОРКУ
РАТКОВИЋ**

Кћерка Драгица са породицом

28320

Тужно сјећање на

**ЗОРКУ
РАТКОВИЋ**

Од унуче Душке са породицом

28320

Дана 17.9.1994. године на-вршава се тужна година од смрти бољавољеног и непрежаљеног сина брата оца и муње

**БОШКА
БУДИКА**

из Књажева С болом у сруу од мајке Данице

028293

Тужно сјећање на нашег драгог тату и супруга

**БОШКА
БУДИКА**

Од супруге Станимирке са дјецом Младеном, Горданом и Борком

028293

Тужно сјећање на драгог брата

**БОШКА
БУДИКА**

С тугом и болом од сестре Вукосаве са породицом

028293

Тужно сјећање на драгог брата

**БОШКА
БУДИКА**

С болом и тугом у сруу од сестре Милене са породи-цом

028293

Дана 19.9.1994. године (понедељак) навршава се шест тужних месеци од смрти мог драгог супруга

**МИЛУТИНА
ДЕСПОТОВИЋА**

Тог дана у 11 часова посје-тићемо његову вјечну кућу на Православном гробљу Борик и положићемо цвијеће. Вријеме које је прошло не може избрисати сјећање на тебе. Ријечи утјехе не постоје. Вјечно ћеш живјети у срцима оних који те воле јер вољени никад не умиру, они живе у срцима оних који их воле. Ожалошћена супруга Ра-дмила 028250

Тужно сјећање на драгог свака и пашу

**ЖИВКА
КОЊЕВИЋА**

Од свастике Милосавке и свака Станка

Тужно сјећање на драгог и вољеног кума

**ЖИВКА
КОЊЕВИЋА**

Од кума Јоке и куме Зоре са дјецом

028563

Дана 17.9.1994. године на-вршава се 40 тужних дана откако је престало да куца племенито срце мога јединог сестрића

**ЖИВКА
КОЊЕВИЋА**

Што дани више пролазе туга и бол је све већи. Никад те неће заборавити твоја тетка Видосава

0028352

Тужно сјећање на вољеног и јединог ујку

**ЖИВКА
КОЊЕВИЋА**

Никад те неће заборавити и увјек ће те вољети твоја сестричка Сања

028352

Дана 18.9.1994. године на-вршава се 40 тужних дана од смрти нашег саборца

**ЖИВКА
КОЊЕВИЋА**

Борци 2. дивизиона, ВП 7004

0028346

Дана 20.9.1994. године на-вршавају се двије тужне године од смрти нашег драгог

**ЧЕДЕ
(СЛАВКА)
ЗУБОВИЋА**

У недељу 18.9.1994. године у 11 часова посје-тићемо његову вјечну кућу и положићемо цвијеће на гробљу у Борнику. Ожалошћени отац Славко и мајка Милена.

0028380

Тужно сјећање на драгог брата

**ЧЕДУ
ЗУБОВИЋА**

Сестра Борка, зет Драган, сестрићи Бојан и Дејан

028380

Дана 29.9.1994. године на-вршавају се тужне двије године откако нас је зувјек напустио наш вољени супруг и отац

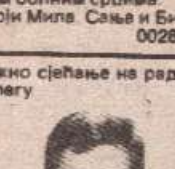

**ЧЕДО
ЗУБОВИЋ**

У недељу, 18.9.1994. године, у 11 часова посје-тићемо његову вјечну кућу и положићемо цвијеће на Српско-православном гробљу Борик. Драги Чедо, дани пролазе, бол и туга све су јачи и тежи, не можемо се помирити са истином да те нема међу нама али ти ћеш вјечно живјети у нашим болним срцима. Твоји Мила, Сања и Биља

0028366

Тужно сјећање на радног колегу

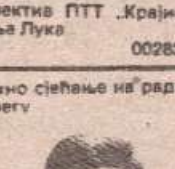
**ЧЕДУ
ЗУБОВИЋА**

20.9.1992 — 20.9.1994.

Колектив ПТТ „Крајина“ Беља Лука

0028368

Тужно сјећање на радног колегу

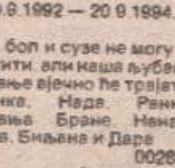
**ЧЕДУ
ЗУБОВИЋА**

20.9.1992 — 20.9.1994.

Наш бол и сузе не могу те вратити, али наша љубав и сјећање вјечно ће трајати. Бранка, Неда, Ренко, Немања, Бране, Мана, Рејна, Биљана и Дара

002838

Тужно сјећање на драгог оца

Од кћерке НЕВЕНКЕ зета Иве, унучади Бојана и Семеле

028561

Дана 20.9.1994. године на-вршавају се двије године од растанка нашег драгог

**ЧЕДЕ
ЗУБОВИЋА**

Вријеме пролази а туга и бол су вјечни. Свастика Недељка са породицом

0028365

Дана 23.9.1994. године на-вршава се тужна година од смрти нашег драгог оца супруга дједа свекра и пунца

**ДРАГУТИНА
МАЈСТОРОВИЋА**

Дана 17.9.94. године у 11 часова у цркви Свете Тројице обавиће се парастос поводом годишњице смрти, а у 11.30 часова посје-тићемо његов гроб и открити споменик. Позивамо родбину и пријатеље да нам се придруже. Ожалошћена породица

0028355

Тужно сјећање на супруга и оца

**ДРАГУТИНА
МАЈСТОРОВИЋА**

Остала сунељепша сјећање на тебе, на твоје ријечи и поступке. Супруга Нада и кћерка Милена

028355

Тужно сјећање на оца дједа и пунца

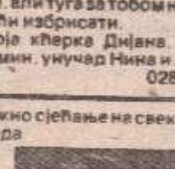

**ДРАГУТИНА
МАЈСТОРОВИЋА**

Кажу да вријеме брише све, али туга затоком неће моћи избрисати. Твоја кћерка Дијана, зет Админ, унучад Нина и Ана

028355

Тужно сјећање на свекра и дједа

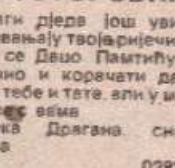

**ДРАГУТИНА
МАЈСТОРОВИЋА**

Драги дједа још увјек одзивљају твоје ријечи, не дај се Даво. Памтићу их вјечно и корачати даље без тебе и тате, али у дис-лимину авија Унуча Драгана, снаха Гина

028355

Последњи поздрав дра-гом

**БОРБУ
БОКИ
(СИМЕ)
МАНДИЈА**

Од Николе Марка и Миље са породицом

0028375

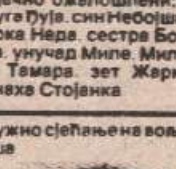
Дана 15.9.1994. године на-вршава се 40 тужних и болних дана од смрти нашег драгог супруга оца, брата и дједа пунца и свекра

**ДУРО
(СИМЕУНА)
БАНОВИЋ**

У недељу 18.9.1994. године у 10 часова изаћи ћемо на његов гроб, положићемо цвијеће и завити сузама. Позивамо род-бину, комшије и при-јатеље да нам се придруже. Вјечно ожалошћени: суп-руга Пуја, син Небојше, кћерка Неда, сестра Босиљка, унучад Миле, Милкица и Тамара, зет Жерко и снаха Стојанка

Тужно сјећање на вољеног оца

**ДУРО
БАНОВИЋА**

Од кћерке Неде, зета Жарка и унуче Тамаре

028559

Тужно сјећање на вољеног оца

**ДУРО
БАНОВИЋА**

Од сина Небојше, снахе Стојанке и унучади Миле и Милкице

028559

У недељу, 18. септембра навршава се четрдесет болних дана од смрти нашег драгог супруга оца и дједа

**ДУШАНА
ВУНИЋА**

Тога дана у 11 часова посјетићемо његову вјеч-ну кућу, положићемо цвијеће.

Позивамо родбину и при-јатеље да нам се придруже. Супруга Милена, син Мио-дрег, снаха Нада и унук Слободан

0028340

Навршава се 40 тужних дана до смрти драгог стрица

**ДУШАНА
ВУНИЋА**

Твоја племенитост је незаборавна а замијениће бол и туга. Твоје синовке Милена и Милутин са породицом

0028340

Прошло је 40 тужних дана од смрти драгог брата

**ДУШАНА
ВУНИЋА**

С љубављу и тугом Од сестре Гине, Милице и Миље

028340

С љубављу и тугом Од сестре Гине, Милице и Миље

028340

**НА ПОЗИВ НЕКИХ
ПОЛИТИЧКИХ СТРУКТУРА СРБИЈЕ**

ПЕЈАНОВИЋ И БЕРБЕРОВИЋ У БЕОГРАДУ

САРАЈЕВО, 16. септембра (СРНА) — Чланови тзв. Српског консултационог вијећа, појалног Изетбеговићевим властима у Сарајеву, Мирко Пејановић и Љубомир Борбеговић допутовали су данас у Београд на позив неких политичких структура Србије - сазнаје СРНА из добро обавештених политичких кругова у Београду.

Председник Извршног одбора Српске демократске странке (СДС) српских земаља Велибор Остојић истакао је у изјави ЗА СРНУ да је ова чињеница „фрапантно, али није изненађујућа, ако се пажљиво прати слијед потеза српског руководства“.

„Руководство које против свог народа заводи санкције, спремно је и на овакве поступке“ - упозорио је Остојић.

Он сматра да српјанско руководство сада тражи само форму у којој ће признати бившу Босну и Херцеговину (БиХ) и Хрватску у авнојевским границама, па није чудо ни то што њимдима попут Пејановића покушава да пронађе некога кога би представило као вођу Срба из бивше БиХ.

Српско консултационо вијеће формирала је група Изетбеговићевих колаборациониста из редова сарајевских Срба, који су прије рата у бившој БиХ, били чланови комунистичке номенклатуре.

Српско консултационо вијеће залаже се за унитарну и независну БиХ, на основама које предлаже и Изетбеговић.

**ГЕНЕРАЛНА СКУПШТИНА
ЈУГОСЛАВИЈА И
ХАИТИ ГЛАВНЕ ТЕМЕ**

САРАЈЕВО 18. септембра (СРНА) — Криза у бившој Југославији и на Хаитију била главне теме сједнице Генералне скупштине Организације уједињених нација (ОУН), која је заказана за уторак, 20. септембра, у Њујорку.

Шест дана касније, одржаће се генерална дебата за коју се пријавило 38 председника земаља чланица УН, међу којима и председник САД Бил Клинтон и Русије Борис Јељцин.

Како преноси АФП, тог дана Генералној скупштини обратиће се и лидер дијела босанских муслимана Алија Изетбеговић.

За дискусију се пријавило и 16. шефова држава или влада Латинске Америке. Међу њима је и бивши председник Хаитија Жак-Бертран Аристид, кога Вашингтон покушава вратити на власт у Порто Пренсу.

**ТРАВНИК
КАЗАМАТИ ЗА
ХРВАТСКЕ ВОЈНИКЕ**

КОТОР-ВАРОШ, 16. септембра (СРНА) — Према последњим подацима до којих су дошле истражне екипе Хрватског вијећа одбране средње Босне, у муслиманским казаматима на ширем подручју травничког округа заточено је око 480 елитних хрватских војника - изјавио је данас Јозо Ковачић, потпредседник хрватске Комисије за размијену ратних заробљеника зборног подручја средња Босна.

Како преноси радио Херцег-Босне, Ковачић је рекао да су „заточени хрватски војници изложени малтретирању муслиманских екстремиста и страних плаћеника и да су у веома тешком здравственом стању“.

Он је додао да муслиманске власти третирају заробљене војнике као ратне злочинце и тако се односе према њима.

Према Ковачићевим ријечима, сви преговори хрватских војних власти са командом седмог (травничког) муслиманског корпуса у вези са ослобађањем заробљених су пропали.

„Након оваког поступка муслиманске стране и ми ћемо морати из коријена промијенити свој став“, упозорио је Ковачић и додао да се због тога најављено ослобађање муслиманских војника из хрватских војних затвора у Витезу, Новом Травнику и Бусовачи одгађа до даљег.

**БРАЈАН СИМПСОН
ПОДРШКА
УБЛАЖАВАЊУ
САНКЦИЈА**

БРИСЕЛ, 16. септембра (Танјуг) — Лабуристички посланик у Европском парламенту Брајан Симпсон изразио је задовољство због иницијативе контакт-групе да се ублаже санкције против Југославије.

У писму шефу Форин офиса Дагласу Херду британски посланик се залаже да се упоредо с обнављањем саобраћајних веза највећа пажња посвети достављању медицинске опреме.

ЈУГОБАНКА Д.Д.
БАНЈА ЛУКА
СЕФОВИ
У ТРГ Б. ВУКИЋ
Телефони: 078/ 12-833, 12-848

**МЕТАЛ
ЦДП
БАНЈА ЛУКА**

Управљачки Централни Ген. дир.: 12-833, 11-717
Коммерцијални сектор: Централни: 32-388, Локални: 32-388, 42-148

**ОДЛУКА ВЛАДЕ СРЈ
НОБУ ГРАНИЦА
ЗАТВОРЕНА**

БЕОГРАД, 16. септембра — Влада Савезне Републике Југославије донијела је одлуку да у потпуности затвори границу према Републици Српској у времену између 19 и 6 часова ујутро. Одлука ступа на снагу вечерас.

**ПОЗИВ ИЗ ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПОМОЋ СРБИМА
КОЊИЦА**

БИЛЕЋА, 16. септембра (Танјуг) — Окружни штаб цивилне заштите Херцеговине упутио је данас апел штабовима цивилне заштите Црне Горе и Србије за помоћ српском становништву из околине Коњица.

Око хиљаду ерпских цивила — жена, старца и дјеце — евакуисано је из својих насеља код Коњица пред муслиманском офанзивом која је у току и налази се у збјеговима, каже се у апелу. Ти цивили су сасвим небринути и пријеко им је потребна помоћ у храни, лекадима, одјећи и лијековима.

**РАДИО-ТИРАНА
КОЛЕРА ХАРА
У АЛБАНИЈИ**

СКОПЈЕ, 16. септембра (Танјуг) — У Албанији су, према најновијим подацима, 223 особе оболеле од колере, јавно је Радио-Тирана, позивајући се на информацију албанског министарства здравља.

Како наводи радио, чија је емисија примљена у Скопљу, 53 болесника су смештени у болницу у граду Кучова, а 170 у Берату. Осим тога, регистрована су и четири нова случаја заразе у региону Либраса.

До сада је, према албанским изворима, од колере умрло пет људи, а седам је у тешком стању. Здравствена служба је мобилна у цијелој земљи.

Према наводима радија, у Албанију данас треба да стигне помоћ у лијековима и другим средствима од италијанске владе, „Жаритаса“ и неких других хуманитарних организација. Из Тирание за сада нема коментара на понуђену помоћ Грчке.

**БЕОГРАД
ПОЧЕО 28. БИТЕФ**

БЕОГРАД, 16. септембра (Танјуг) — Представом румунског позоришта „Антон Пан“ у „Звездар“ театру синоћ је почео 28. београдски интернационални театарски фестивал (БИТЕФ).

Фестивал је отворио градоначелник Београда Небојша Човић, који је подсетио да је „прије 28 година свијет добио БИТЕФ, а Београд је са БИТЕФ-ом добио свијет један нови, другачији, чудесно узбудљив свијет имажинације, илузија и трагања за неком новом стварношћу“.

Румунски уметници извели су представу „Декамерон 648“ коју је по мотивима Бокача режирао Силвију Пуркрете.

До 1. октобра на БИТЕФ-у ће, уз четири домаћина, учествовати и позоришта из Мађарске, Грчке, Аустралије, Шпаније, Њемачке и Француске.

ВРИЈЕМЕ

БАНЈА ЛУКА, 16. септембра — Данас је над већим дијелом наше републике преролажило мало до умјерено облачно, сунчано и вјетровито вријеме. У 14 часова измјерене су сљедеће температуре ваздуха:

Удбина 17, Плитвичка Језера 18, Сокопац, Петрова Гора и Пале 20, Мркоњићград, Балкана, Книн и Грачац 21, Бенковац 22, Српско Сарајево 23, Приједор, Кључ Глина и Обровац 24, Добој, Брод, Брчко и Бијељина 25, Банја Лука, Сански Мост, Теслић, Дрварта, Пакрац и Дриниш 26, Козарска Дубица 27 степени.

Током ноћног дојла ће до продора новог таласа влажног ваздуха, па за сутра предвиђамо премјештање поменутог поремећаја на исток.

СУБОТА, 17. септембра

СРПСКА РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА — СТУДИО БАЊАЛУКА ПРВИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ ФРЕКВЕНЦИЈАМА: 88.7 89.9 92.7 82.8 93.5 и 95.9 МХз и СТ ПРЕДАЈНИЦИМА: 1071 и 1242 КХз

18.05 Музика - ЕКО - музика и Огласи и обавештења. 19.00 ВЕЧЕРЊИ ДНЕВНИК 19.30 Интермеио 20.00 ВЕЧЕ УЗ РАДИО. 22.00 ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ. 22.30 Староградска сећања. 23.00 Вијести. 23.05 Музика за лаку ноћ. 24.00 ПРЕГЛЕД ДАНА. 24.10 Ноћни програм

ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Програм емитује Студио Банја Лука и Студио Сарајево
10.00 - Емисија за дјецу. 12.00 - Отворени програм (БЛ) 15.00 Отворени програм (БЛ) 19.05 ЕПП (БЛ). 19.30 Дневник РТС 20.15 - ЕПП (БЛ). 20.20 - Музички интермеио (Са) 20.40 - ЕПП (Са). 20.45 - Дневник СРТ 21.30 - С краја на крај Крајине (БЛ) 22.15 — ПОП-РОК-АУТ 23.00 - ФИЛМ. 00.35 - Одјавна програма

ДРУГИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ ФРЕКВЕНЦИЈИ: 95.3 МХз

17.00 Најава програма 18.15 ЛИРИКА НОП. 18.35 ДЈЕЧИЈИ РАЗГОВОРНИК 20.00 ВЕЧЕРЊИ РАЗГОВОРНИК 24.00 Одјава Другог програма

БИГ РАДИО

6.00 - 8.00 ДОБРО ЈУТРО БАЊА ЛУКА! 8.00 - 12.00 ВИГОВО ПРИЈЕПОНЕ. 12.00 - 17.00 ПОСЛЕПОДНЕВНА ШАРЕНИЦА 17.00 - 20.00 ФРУКТОНИНА ТОП ЛИСТА - страна. 22.30 - 02.00 МУЗИЧКИ ПРОГРАМ 02.00 - 06.00 БИГОВО ПОНОЊНО ДРУЖЕЊЕ — СА ВАМА ДО ЈУТРА
ВЕСТИ: 7.55 8.55 9.55 10.55 11.55 12.55 13.55 14.55 15.55 16.55 17.55 18.55 и 19.55
БИГОВИ ОГЛАСИ: 8.30 9.30 10.30 11.30 12.30 13.30 14.30 15.30 16.30 17.30 18.30 19.30 и 20.30

СТУДИО А

Програм емитује на УКТ фреквенцији 102 МХз

5.55 - Поток и птице. 8.00 - Вјесник дана - Гордана 8.00 - Јутро у Бањој Луци. 10.00 Градска збивања - Сања. 14.00 - Звучна промјена - Ромја. 16.00 Поподневни концерт. 17.00 Утап програм. 18.00 Музички уредник Скенди и водитељ Горан туку техно-болан. 20.00 - Ритам сиртаки - Перо и Маки. 00.00 Нева кока. Маца кока и чупеви Зока

**РАДИО — ТЕЛЕВИЗИЈА РСК
СРПСКИ РАДИО — КНИН**

Програм емитује за ултракраткоталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз

9.00 - Најава програма. 9.05 - Музика за добро јутро. 9.30 - Јутарњи програм. 11.00 Вијести. 11.05 - Народна музика. 11.30 - Вијести. 11.35 - Рекламини лано. 12.00 - Вијести. 12.15 - Тематска емисија са гостом у студију. 14.00 - Вијести. 14.30 - Широ преглед вијести СРК. 15.00 Укључење у Дневне новости дана. 15.30 - Рекламини лано. 16.00 - Дневник СРК - централна информативна емисија. 16.30 - Аргумент више. 18.00 - Народна музика. 19.00 Вечерњи дневник. 20.00 Жеље и поздрав. 21.00 Хроника дана. 21.30 - За браиноше Крајине. 22.00 Одјава програма.

СТУДИО КНИН

18.00 - Најава програма 18.02 - Вијести 18.10 - Музика 19.00 - Дневник Студија (БЛ) 19.30 - Дневник ТВ Београд. 20.15 - Музика. 20.20 - Дневник ТВ-Книн. 21.00 - Суботом увече. 22.15 - Вијести и одјава програма

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД

Први програм

7.20 - Музички спотови. 7.30 - Јутарњи програм. 9.55 - Најава програма. 10.00 - Обрзовани триптих. 11.30 - 24 часа у свијету. 12.00 - Србија данас. 13.30 - Маркетинг експрес. 15.00 - Вијести. 15.05 - Наши гости - рокенрол заувек. 15.30 - Кућни биоскоп Седма мета. 17.30 - Дневник 1. 18.00 - ТВ-спорт. 18.05 - Музичка емисија. 19.00 - Цртани филм. 19.10 - Лаку ноћ дјео. 19.27 - Најава програма. 19.30 - Дневник 2. 20.20 - ТВ-спорт. 20.30 — Лото 20.35 - Играни филм. 22.00 - ТВ постер: Мира Шкорић. 22.45 - Дневник 3. 23.30 - ТВ-спорт. 23.30 - Музичка емисија. 00.35 - Вијести. 00.05 - Одјава програма

„СИМ“ РАДИО — БИЈЕЉИНА

Програм емитује на ултракратким таласима 89.5, 96.9 МХз и на средњим таласима 1197 килохерца

7.00 - Добро јутро. 7.50 - Бензин информатор. 8.00 - Вијести (сваки час петоминутне вијести). 8.10 - „Срња јавља“ 9.10 - Недељна СИМ Радија - фељички дневник. 10.10 - СИМ-ЕКО. 11.10 - Збављив мозаик. 12.00 - Подневне вијести. 12.30 - Интервалу дана. 13.10 - „женске приче“ 14.10 - СИМ-ЕКО. 14.30 - Староградски бисери. 15.00 - Новости дана. 15.40 - Мини концерт. 16.00 - Преглед догађаје дана - централна информативна емисија. 16.30 - Радио-репортажа. 17.10 - Актуелности. 18.10 - Покидане везе. 19.00 - Вечерњи дневник. 19.40 - Музика за растанак. 19.55 - Одјава програма.

СРПСКИ РАДИО — ГРАДИШКА

Програм емитује на УКТ 98.8 МХз и средњем таласу 1488 КХз

5.55 - Најава јутарњег програма. 6.00 - Дневник. 6.00 - 9.00 - Јутарњи програм 7.00 - Вијести. 8.15 - Радио-календар. 8.55 - Вијести (сваки час петоминутне вијести). 9.00 - Маркетинг (сваких 60 минута) 9.05 - На бранику вјере и отаџбине. 1.105 - За ваш недељни одмор. 11.30 - Огласи и обавештења. 12.00 - Вијести. 12.10 - Недељном узрарио. 18.00 - Одјава програма.

СРПСКИ РАДИО — ПРЊАВОР

Програм емитује на УКТ-фреквенцијама: 98.3 и 102.3 МХз и на средњим таласима 1341 КХз

13.00 - 17.00 Суботњи ревијални програм СРП. 17.00 - 19.00 „Суботом заједно“ заједнички програм радио-станица Брод, Дервента, Добој, Градишка, Озрен, Шампа, Србај, Прњавор, Челина, Котор Варош и Теслић.

недеља, 18. септембра

СРПСКА РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА — СТУДИО БАЊАЛУКА ПРВИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ ФРЕКВЕНЦИЈАМА: 88.7 89.9 92.7 82.8 93.5 и 95.9 МХз и СТ ПРЕДАЈНИЦИМА: 1071 и 1242 КХз

6.05 - Почетак и најава 6.10 - ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ. 7.00 - ЈУТАРЊЕ НОВОСТИ. 7.20 - Сервисне информације и Огласи и обавештења. 8.00 - Вијести. 8.05 - УПОЗНАЈМО СВЕТУ ПРАВОСЛАВНУ ВЈЕРУ. 9.00 - Вијести. 9.05 - ВОЈНИЧКА ЕМИСИЈА. 10.00 - Вијести. 11.00 - Вијести. 11.05 - Из народне лире. 12.00 - ПОДНЕВНА ХРОНИКА (БЛ). 12.20 - Концерт недељом. 14.00 - Вијести. 15.00 - Вијести. 16.00 - НОВОСТИ ДАНА - (БЛ). 17.00 - Вијести. 18.00 - Музика - ЕКО-музика и Огласи и обавештења. 19.00 - ВЕЧЕРЊИ ДНЕВНИК (СА)

ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Програм емитује Студио Банја Лука и Студио Сарајево

12.00 - Отворени програм. 19.15 - ЕПП (БЛ) 19.30 - Дневник РТС. 20.15 - ЕПП (БЛ) 20.20 - Музички интермеио. 20.40 - ЕПП (Са) 20.45 - Дневник СРТ. 21.30 - На бранику отаџбине (Са) 22.30 - Филм. 00.00 - Вијести. 00.10 - Одјава програма.

ДРУГИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ ФРЕКВЕНЦИЈИ: 95.3 МХз

17.00 - Најава Другог програма 18.15 - ЛИРИКА НОП. 18.35 - ДЈЕЧИЈИ РАЗГОВОРНИК 20.00 - ВЕЧЕРЊИ РАЗГОВОРНИК 24.00 - Одјава Другог програма

БИГ-РАДИО

6.00 - 10.00 - ДОБРО ЈУТРО БАЊА ЛУКА! 10.00 - 12.00 - ПРЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ. 12.00 - 14.00 - УРБАНА ЕКСТРАВАГАНЦА. 15.00 - 19.00 - НЕКТАР ТОП 30 (ДОМАКА ТОП - ЛИСТА). 19.00 - 20.00 - БИГ - ПРЖИОНИЦА. 20.00 - 21.00 - МУЗИЧКИ ПРОГРАМ. 22.30 - 02.00 - НОЊНИ ПРОГРАМ (ГОВОР ДУШЕ). 02.00 - 06.00 - БИГОВО ПОНОЊНО ДРУЖЕЊЕ - СА ВАМА ДО ЈУТРА
ВЕСТИ: 7.55 8.55 9.55 10.55 11.55 12.55 13.55 14.55 15.55 16.55 17.55 18.55 и 19.55
БИГОВИ ОГЛАСИ: 8.30 9.30 10.30 11.30 12.30 13.30 14.30 15.30 16.30 17.30 18.30 19.30 и 20.30

СТУДИО А

Програм емитује на УКТ фреквенцији 102 КХз

5.55 - Поток и птице. 6.00 - Вјесник дана - Гордана 8.00 - Јутро у Бањој Луци. 10.00 - Градска збивања - Сања. 14.00 - Звучна промјена - Ромја. 16.00 - Поподневни концерт. 17.00 - Утап програм. 18.00 - Музички уредник Скенди и водитељ Горан туку техно-болан. 20.00 - Ритам сиртаки - Перо и Маки. 00.00 - Нева кока. Маца кока и чупеви Зока

РАДИО — ТЕЛЕВИЗИЈА РСК СРПСКИ РАДИО — КНИН

Програм емитује за ултракраткоталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз

9.00 - Најава програма. 9.05 - Музика за добро јутро. 9.30 - Јутарњи програм. 11.00 - Вијести. 11.05 - Народна музика. 11.30 - Вијести. 11.35 - Рекламини лано. 12.00 - Вијести. 12.15 - Тематска емисија са гостом у студију. 14.00 - Вијести. 14.30 - Широ преглед вијести СРК. 15.00 - Укључење у Дневне новости дана. 15.30 - Рекламини лано. 16.00 - Дневник СРК - централна информативна емисија. 16.30 - Аргумент више. 18.00 - Народна музика. 19.00 - Вечерњи дневник. 20.00 - Жеље и поздрав. 21.00 - Хроника дана. 21.03 - За браиноше Крајине. 22.00 - Одјава програма.

СТУДИО КНИН

18.00 - Најава програма 18.02 - Вијести 18.10 - Музика недеља. 18.45 - Бувар православања. 19.00 - Дневник Студија (БЛ) 19.30 - Дневник ТВ (Бг). 20.30 - Дневник ТВ Книн. 21.00 - Недеља на длану. 22.15 - Вијести и одјава програма.

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД

Први програм
7.20 - Музички спотови. 7.30 - Јутарњи програм. 9.55 - Најава програма. 10.00 - Збавана недеља. 10.05 - Дечији блок Или патуљак. Тришћ! Вукосабор пренос. 13.00 - Едуар и његове кћерке. 17.00 - Играни филм. 19.05 - Нови лото. 19.10 - Лаку ноћ децо. 19.28 - Најава програма. 19.30 - Дневник 2. 20.15 - Лото хит. 20.25 - Сериски филм. Полицај са Петловог брда. 21.15 - Актуелности. 21.45 - „Ипак се окреће“ актуелности. 22.45 Дневник. 23.10 „Вести Teи“ Сериски филм. 00.05 Вијести. 00.05 - Одјава програма.

„СИМ“ РАДИО — БИЈЕЉИНА

Програм емитује на ултракратким таласима 89.5, 96.9 МХз и на средњим таласима 1197 килохерца

7.00 - Добро јутро. 7.50 - Бензин информатор. 8.00 - Вијести (сваки час петоминутне вијести). 8.10 - „Срња јавља“ 9.10 - Недељна СИМ Радија - колаж - програма. 12.30 - Интервалу дана. 13.10 - „Зозон“ - забавна емисија за младе. 14.10 - СИМ-ЕКО. 14.30 - Уз недељни ручак - музички блок. 15.00 - Новости дана. 15.40 - Мини концерт. 16.00 - Преглед догађаје дана. 16.30 - Репортажа. 17.10 - Недељном поподне. 18.10 - Покидане везе.

СРПСКИ РАДИО — ГРАДИШКА

Програм емитује на УКТ 98.8 МХз и средњем таласу 1488 КХз

5.55 - Најава програма јутарњег програма. 6.00 - Дневник. 6.00 - 9.00 - Недељни јутарњи програм. 7.00 - Вијести. 8.15 - Радио-календар. 8.55 - Вијести (сваки час петоминутне вијести). 9.00 - Маркетинг (сваких 60 минута) 9.05 - На бранику вјере и отаџбине. 1.105 - За ваш недељни одмор. 11.30 - Огласи и обавештења. 12.00 - Вијести. 12.10 - Недељном узрарио. 18.00 - Одјава програма.

СРПСКИ РАДИО — ПРЊАВОР

Програм емитује на ултракратким таласима 98.3 и 102.3 КХз и средњим таласима 1341 КХз

9.00 - Најава програма. 9.02 - Маркетинг. 10.00 - „Из историје српског народа“. 10.30 - Жеље и поздрав. први блок. 11.00 - Извод из Библије. 11.30 - Жеље и поздрав. наставак. 12.00 - Емисија за село. 13.00 - Жеље и поздрав. трећи дио. 14.00 - Раткова војска